

جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی

موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی،
اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

**آب
در آئینه
مطبوعات و سایت‌های خبری
بهمن ۱۳۹۹
(۳۹)
تهیه‌کننده:
صادق حبیبی**

**تاریخ انتشار:
اسفند ۱۳۹۹**

بسمه تعالی

آب در آئینه مطبوعات و سایت‌های خبری (۳۹)

بهمن ۱۳۹۹

فهرست برگه

آب در آئینه مطبوعات و سایت‌های خبری (۳۹) بهمن ۱۳۹۹/تهیه کننده: صادق حبیبی. - تهران: وزارت جهاد کشاورزی، مؤسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی، اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی، ۱۳۹۹.
۱۹۳ ص.: جدول، نمودار (رنگی).

نمایه‌ها:

آب / آبخیزداری / باران / خشکسالی / سیل / سد / کشاورزی / منابع طبیعی.

مشخصات:

عنوان: آب در آئینه مطبوعات و سایت‌های خبری (۳۹) بهمن ۱۳۹۹

تهیه کننده: صادق حبیبی

ناظر فنی: مجتبی پالوج

سال / شماره انتشار: ۱۳۹۹-۳۳-PR

نشانی: تهران - بلوار کریمخان زند - انتهای خیابان شهید عضدی (آبان) جنوبی - خیابان رودسر - پلاک ۵

تلفن: ۴۲۹۱۶۰۰۰

نمبر: ۸۸۸۹۶۶۶۰

با کمال سپاس، این مؤسسه پذیرای کلیه نظرات، پیشنهادات و انتقادات ارزشمند خوانندگان این اثر می‌باشد.

E-mail: aperi@agri-peri.ac.ir

<http://www.agri-peri.ac.ir>

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیش‌گفتار:

آب مایه حیات است و به گفته خداوند:

وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ

و هر چیزی را از آب زنده کردیم.

مجموعه حاضر سی و نهمین شماره از سلسله گزارشات آب در آئینه مطبوعات و سایت‌های خبری می‌باشد که بر آن است با پایش در این خصوص ضمن بررسی اخبار جراید و روزنامه‌ها و سایت‌ها فقط آنچه که در قالب ارایه اخبار، آمار، مقالات و مصاحبه‌های مسئولین و کارشناسان مرتبط با آب در دستگاه‌های مختلف دولتی و موسسات علمی و دانشگاهی و سازمان‌های خصوصی مردم نهاد صورت گرفته و در خبرگزاری‌ها و نشریات به صورت روزانه و هفتگی چاپ گردیده است را در اختیار کارشناسان و محققین قرار داده تا نمایی کلی از وضعیت موجود و مشکلات و کمبودها در بخش آب و منابع طبیعی را نشان دهد. هر چند صحت و سقم اطلاعات به منابع ارائه دهنده و انتشار دهنده بر می‌گردد. ولیکن با فرض صحت اطلاعات و انحراف اندک تلاش شده است تا مجموعه‌ای تنظیم شود که صرف نظر از درستی اخبار و اطلاعات آن، بیانگر اهمیت و حساسیت جامعه نسبت به مقوله منابع و مصارف آب باشد.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱.....	زمستان ۱۳۹۹.....
۲.....	بهمن ۱۳۹۹.....
۳.....	❖ بحران آب در ایران خراسان جنوبی در گرداب بی‌آبی و بی‌تدبیری مسئولان / آیا دومینوی تخلیه روستاها اجرا می‌شود - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۱.....
۶.....	❖ انتقال آب دریای عمان به ۳ استان شرقی / چگونه بخش خصوصی در انتقال آب دریا سرمایه‌گذاری کند؟ - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۱.....
۸.....	❖ در دیدار معاون نخست وزیر جمهوری آذربایجان با وزیر نیروی ایران مطرح شد؛ استقبال باکو از تشکیل کارگروه مشترک کشورهای منطقه حوضه آبریز ارس - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۱.....
۱۱.....	❖ کارنامه بارندگی‌های پایتخت تا پایان دی‌ماه - روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۲.....
۱۴.....	❖ گفت‌وگو آخرین وضعیت دریاچه ارومیه به روایت مقام محیط زیست - خبرگزاری میزان مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۲.....
۱۶.....	❖ کاهش ۴۰ درصدی بارش در حوضه خلیج فارس - خبرگزاری میزان مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۲.....
۱۸.....	❖ بحران کرونا و ضرورت اصلاح الگوی مصرف آب - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۳.....
۲۱.....	❖ مدیرکل حفاظت محیط زیست سیستان و بلوچستان: سدسازی مهمترین عامل جلوگیری از احیای تالاب جازموریان است - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۴.....
۲۴.....	❖ رییس مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی: کم بارشی در ایران نگران کننده است / پیش‌بینی خشکسالی شدید و متوسط تا پایان سال آبی - خبرگزاری خبر فوری مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۵.....
۲۷.....	❖ فرماندار دلگان: اختصاص حقابه تنها راه نجات تالاب جازموریان است - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۵.....
۳۰.....	❖ هشدار درمورد تبدیل خلیج گرگان به تالابی مرطوب - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۵.....
۳۴.....	❖ مشاور وزیر نیرو: سطح آب زیرزمینی دشت میناب یک متر افزایش یافت - خبرگزاری مهر مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۵.....

- ❖ انتشار آمار غیرواقعی از پروژه‌های آب‌رسانی؛ ۴۵ هزار نفر در سیستان و بلوچستان در بحران آب
به‌سر می‌برند - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۵ ۳۵
- ❖ بحران کرونا و ضرورت اصلاح الگوی مصرف آب - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۵ ۳۹
- ❖ کارشناسان کشاورزی تاکید کردند: خشکاندن زاینده‌رود عامل تغییر کاربری اراضی کشاورزی
اصفهان - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۵ ۴۲
- ❖ آلودگی زیست‌محیطی خلیج فارس با ورود فاضلاب‌ها ادامه دارد؛ ورود روزانه ۱۰۰ هزار مترمکعب
فاضلاب به خلیج فارس - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۶ ۴۹
- ❖ دریافت حق آبه تالاب کجی نهبندان در دستور کار قرار گرفت - خبرگزاری ایرنا مورخ
۱۳۹۹/۱۱/۰۷ ۵۳
- ❖ توافق با افغانستان بر سر تأمین حقابه دریاچه هامون و رودخانه هیرمند ضروری است؛ دیپلماسی چاره
مقابله با ریزگردها در سیستان و بلوچستان - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۷ ۵۶
- ❖ رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی گیلان؛ ۱۸ میلیارد تومان اعتبار برای احیای تالاب انزلی
تخصیص یافته است - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۷ ۶۰
- ❖ کاهش ۱۲ هزار هکتاری وسعت دائمی تالاب گاوخونی در فصل خشک؛ خشک شدن گاوخونی ۵
استان را تهدید می‌کند - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۸ ۶۴
- ❖ استاندار: یک قطره از آب انتقالی به یزد در بخش کشاورزی استفاده نمی‌شود - خبرگزاری ایرنا
مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۸ ۶۹
- ❖ افت موجودی آب سدها در دومین ماه سرد سال؛ بارش‌ها ۱۷ درصد آب رفت - روزنامه دنیای
اقتصاد مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۹ ۷۰
- ❖ (خاوازی) در مراسم بهره‌برداری از طرح‌های ملی وزارت جهاد کشاورزی اعلام کرد: اجرای ۶,۲
میلیون هکتار عملیات آبخیزداری و آبخوانداری در دولت تدبیر و امید - خبرگزاری ایانا مورخ
۱۳۹۹/۱۱/۰۹ ۷۳
- ❖ سدهای کشور چقدر آب دارند؟ - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۸ ۷۶
- ❖ کاهش ۴۶ درصدی بارش در حوضه آبریز خلیج فارس - خبرگزاری میزان مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۸ ۸۰
- ❖ تحلیل رئیس مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی درباره بارش‌های محدود
امسال؛ وضعیت آبخوان‌های کشور بحرانی است - روزنامه اعتماد مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۱ ۸۳
- ❖ افزایش ۶۸ سانتی‌متری تراز آب دریاچه ارومیه - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۱ ۸۸
- ❖ تصمیم خطرناک مجلس/ بزودی شاهد خشک شدن کامل سفره‌های آب‌های زیرزمینی در ایران
خواهیم بود؟ - خبرگزاری خیر فوری مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۱ ۹۱

- ❖ مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان: تکمیل سد فینسک ضرورت جدی برای رفع تنش آبی
سمنان است- خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۱ ۹۵
- ❖ تعیین حقابه تالاب‌ها در دولت دوازدهم به پایان می‌رسد - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۱ ۹۷
- ❖ اجرای طرح‌های ملی حوزه آب لنگ تأمین اعتبارات؛ تنها ۱۰ درصد آب‌های سطحی مازندران مهار
می‌شود - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۱ ۹۹
- ❖ گفتگوی ویژه خبری؛ کاهش شهرهای دارای تنش آبی به کمتر از ۱۰۰ شهر - خبرگزاری صدا
وسیما مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۱ ۱۰۳
- ❖ نماینده مازندران در شورای عالی استان‌ها: با احداث فینسک طبیعت سبزی در مازندران باقی نخواهد
ماند؛ نابودی ۳۰۰ روستا در مازندران با احداث سد فینسک - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۲ ۱۱۰
- ❖ هشدار درباره تبدیل گاوخونی به کانون ریزگردهای سمی؛ ۹۶ درصد تالاب گاوخونی خشک شد
- روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۲ ۱۱۹
- ❖ وزیر جهاد کشاورزی خبر داد: افزایش بیش از ۲ برابری طرح‌های آبیاری تحت فشار در دولت تدبیر
و امید - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۲ ۱۲۴
- ❖ وزیر نیرو: هر ۵۰ روز یک سد ملی وارد مدار شده است - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۲ ۱۲۷
- ❖ تداوم نگرانی‌ها از احتمال وقوع خشکسالی و تغییرات اقلیمی به دلیل کاهش نزولات جوی؛ معمای
سیر نزولی بارش‌ها - روزنامه رسالت مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۳ ۱۳۰
- ❖ ارتفاع بارش‌ها ۴۰ درصد کاهش یافت - روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۶ ۱۳۹
- ❖ تقسیم حقابه رودخانه هیرمند کلید خورد - روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۶ ۱۴۰
- ❖ ساختار بخش آب وارد مدار جدید شد - روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۸ ۱۴۲
- ❖ پرتعدادترین سیاست‌های اقلیمی در جهان/ اینفوگرافیک - خبرگزاری خبر فوری مورخ
۱۳۹۹/۱۱/۱۹ ۱۴۳
- ❖ کرمان جزو ۳ استان کم‌بارش کشور است؛ سایه خشک‌سالی بر سر ۹۱ درصد جمعیت استان کرمان
- روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۱ ۱۴۴
- ❖ ۱۱ تالاب فارس درگیر کم‌آبی؛ تالاب‌های استان فارس به دلیل کم‌آبی از چرخه طبیعی خود بیرون
رفته‌اند - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۱ ۱۴۹
- ❖ حیات خلیج گرگان به مویی بند است - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۱ ۱۵۴
- ❖ کم بارشی فراگیر در ایران/ بارش‌ها تقریباً در تمامی استان‌ها زیر نرمال است - خبرگزاری خبر
فوری مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۳ ۱۵۹
- ❖ کارشناس هواشناسی در گفتگو با خبرفوری: خشکسالی در نیمه شرقی کشور؛ بارندگی‌ها تا
۳۰ درصد کاهش یافت - خبرگزاری خبر فوری ۱۳۹۹/۱۱/۲۳ ۱۶۱

- ❖ در گفتگو با مهر مطرح شد؛ تاملی بر تدوین و روزآوری قانون آب کشور/ لزوم اصلاح نواقص -
خبرگزاری مهر مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۴ ۱۶۲
- ❖ رکوردشکنی گرمای زمستانه در تهران - خبرگزاری خبر فوری مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۵ ۱۶۹
- ❖ کاهش ۴۱ درصدی بارندگی‌ها در سال آبی جاری - روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۶ ۱۷۱
- ❖ پژوهشگر حوزه محیط زیست: تالاب بختگان بخت ایران است - خبرگزاری مهر مورخ
۱۳۹۹/۱۱/۲۶ ۱۷۲
- ❖ مهر گزارش می‌دهد؛ مرگ صورتی پرندگان در میانکاله / کام تشنه تالاب تر نشد - خبرگزاری مهر
مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۷ ۱۷۶
- ❖ بحران در تالاب‌های ایران| تالاب جازموریان کاملاً خشک شد / زنگ خطر بحران در بکرترین
تالاب ایران به صدا درآمد - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۹ ۱۸۱

زمستان ۱۳۹۹

بهمن

۱۳۹۹

بحران آب در ایران | خراسان جنوبی در گرداب بی‌آبی و بی‌تدبیری مسئولان / آیا دومینوی تخلیه روستاها اجرا می‌شود - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۱

گروه استان‌ها - خراسان جنوبی با تجربه ۲۰ سال خشکسالی پی در پی در حوزه منابع آبی با چالش مواجه است در حالی که ۹۲ درصد مصرف آب در بخش کشاورزی بوده و ۳۱ درصد آب استان نیز هدر می‌رود و نیاز است با مدیریت بهینه از ابعاد بحران کم آبی کاسته شود.

به گزارش خبرگزاری تسنیم از بیرجند، خراسان جنوبی به دلیل واقع شدن در منطقه خشک و حاشیه کویر با حوادث طبیعی از جمله خشکسالی مواجه است و مردم این خطه با آثار خشکسالی و کم آبی دست و پنجه و پنجه نرم می‌کنند.

در چند سال گذشته بحران کم آبی، تامین آب کشاورزی و آب آشامیدنی در بسیاری از استان‌های کشور به ویژه استان مرزی خراسان جنوبی با مشکل جدی رو به رو شده است.

بحران، کم آبی، خالی شدن روستاها به یک دومینوی بزرگ تبدیل شده و در بسیاری از نقاط استان آبرسانی به صورت سیار انجام می‌شود تا مردم بتوانند آب مورد نیاز خود را برای مصرف روزانه از تانکرها تامین کنند.

در این راستا نیاز است برای حل مشکل کم آبی و بحران آب همه مردم و مسئولان دست در دست یکدیگر دهند تا این مشکل در آینده به یک تهدید تبدیل نشود.

رشد مشکلات اجتماعی و تنش‌های آبی در خراسان جنوبی

احمد قندهاری، مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای خراسان جنوبی در گفتگو با خبرنگار تسنیم اظهار داشت: خشکسالی‌های اخیر، عطش توسعه در کشور و دنیا، مصرف بالای آب در بخش کشاورزی،

افزایش و تراکم جمعیت در نقاط خاص، توسعه صنعت و تمرکز صنعت در نقاط خاص باعث شده امروز با بحران آب مواجه باشیم و این موضوع هر روز جدی‌تر از روز قبل مطرح باشد.

وی افزود: واقعیت این است که گرچه این اتفاقات از گذشته وجود داشته اما در حال حاضر شتاب بیشتری گرفته است، یعنی بسیاری از روستاها و اماکن تجمعی افراد در حال خالی شدن است چون محل کار و اقتصاد آنان تغییر می‌کنند و مردم رغبت دارند در جاهای جدیدی ساکت شوند.

قندهاری بیان کرد: این امر سبب شده که امروز با موضوعی به نام بحران آب به ویژه در مناطق خشکی مانند خراسان جنوبی، خراسان رضوی، سیستان و بلوچستان و بخش عمده‌ای از کشور مواجه باشیم.

مشکلات زیست محیطی و وضعیت آب‌های زیرزمینی مهمترین چالش‌های بحران آب در کشور معاون آموزشی پردیس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه بیرجند و عضو هیئت علمی گروه علوم و مهندسی آب دانشگاه بیرجند نیز در گفتگو با خبرنگار تسنیم در بیرجند اظهار داشت: اولین نکته‌ای که باید به آن توجه شود ترغیب بحران است.

عباس خاشعی سیوکی با بیان اینکه بحران زمانی اتفاق می‌افتد که منابع طبیعی دانشگاه بیرجند و عضو هیئت علمی گروه علوم و مهندسی آب دانشگاه بیرجند بیان کرد: باید از همان ابتدا راه کارهایی برای حل مشکل کم آبی بیان می‌کردیم و در حال حاضر شرایط به گونه‌ای است که در بسیاری از مناطق کشور در بازه کوتاه و فصلی نبود آب نمود پیدا کرده است.

بحران آب عامل تخلیه روستاها

خاشعی با اشاره به اینکه علت جدی شدن بحران آب در کشور و استان به این دلیل است که در گذشته

در این راستا غفلت شده است تصریح کرد: بحران آب در ایران بسته به نوع منبع آب است. وی خاطرنشان کرد: یکی از مهمترین چالش‌های بحران آب در کشور علاوه بر مشکلات زیست محیطی، بحث وضعیت آب‌های زیرزمینی است. آری بحران و کمبود آب در برخی مناطق خراسان جنوبی خالی شدن روستاها را به دنبال دارد و این امر در حال حاضر به یک دومینوی بزرگ تبدیل شده و روند رو به تزاید آن، استمرار حیات در شرق کشور را به شدت تهدید می‌کند.

انتقال آب دریای عمان به ۳ استان شرقی / چگونه بخش خصوصی در انتقال آب دریا سرمایه‌گذاری کند؟- خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۱

مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی کلان آب و آبفای وزارت نیرو گفت: متقاضیان و سرمایه‌گذاران بخش خصوصی مجری طرح‌های آب دریا می‌توانند با مراجعه به شرکت آب منطقه‌ای نسبت به تأمین آب مورد نیاز خود مطابق با قوانین موجود اقدام نمایند.

صدیقه ترابی، مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی کلان آب و آبفای وزارت نیرو در گفت‌وگو با خبرنگار اقتصادی خبرگزاری تسنیم، اظهار داشت: وزارت نیرو به‌منظور نظام‌مند کردن و تسهیل فرآیند صدور مجوز برداشت و بهره‌برداری از آب دریا توسط متقاضیان بخش خصوصی، دستورالعمل تخصیص و برداشت از آب دریا را در سال ۱۳۹۵ به شرکت‌های آب منطقه‌ای ابلاغ کرد.

وی افزود: مطابق با مفاد این دستورالعمل، طرح‌های دسته اول و دوم تقاضاهای آب دریا مربوط به استانهای ساحلی بدون نمک‌زدایی و با نمک‌زدایی آب دریا و دسته سوم نیز شامل طرح‌های برداشت آب از دریا و نمک‌زدایی آن برای انتقال به استان غیرساحلی است.

مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی کلان آب و آبفای وزارت نیرو تصریح کرد: در دسته سوم تقاضاهای برداشت از آب دریا، با توجه به حصول نتایج مطالعات تعیین نیاز و کمبود آبی بخش‌های شرب و صنعت در کل کشور تا افق سال ۱۴۵۰ در وزارت نیرو (طرح انتقال آب از خلیج فارس و دریای عمان به مرکز فلات ایران)، مقرر شده است با در نظر گرفتن کمبود آب برآوردشده، مجوز تخصیص آب دریا برای شرکت آب منطقه‌ای محل مصرف جهت اجرای طرح انتقال آب دریا توسط سرمایه‌گذار بخش خصوصی بدون استفاده از منابع مالی دولتی (طبق دستور صریح ریاست محترم جمهوری، ابلاغی طی نامه شماره ۵۲۵۰۸ مورخ ۹۷،۴،۲۶، مبنی بر تشویق بخش خصوصی جهت تولید آب و برق موردنیاز کشور و فروش در بازار بدون دخالت دولت) صادر شود.

وی ادامه داد: در خصوص تخصیص آب دریا به استان سیستان و بلوچستان، وزارت نیرو در چارچوب مقررات نظام تخصیص آب و دستورالعمل تخصیص و برداشت از آب دریا، به منظور تأمین آب مورد نیاز صنایع و گلخانه‌های این استان، مجوز سقف تخصیص کلان آب دریا به میزان ۱۹۳۹,۴ میلیون مترمکعب در سال را به شرکت آب منطقه‌ای سیستان و بلوچستان ابلاغ کرده است که متقاضیان و سرمایه‌گذاران بخش خصوصی مجری طرح‌های آب دریا می‌توانند با مراجعه به شرکت آب منطقه‌ای نسبت به تأمین آب مورد نیاز خود مطابق با قوانین موجود اقدام نمایند.

ترابی خاطرنشان کرد: ذکر این نکته ضروری است که شرکت آب منطقه‌ای سیستان و بلوچستان در سال ۱۳۹۸ حجمی معادل ۳۰۰ میلیون مترمکعب آب دریا را جهت انتقال به کل پهنه استان جهت تأمین نیازهای صنعت به سرمایه‌گذار بخش خصوصی واگذار نموده است.

وی اضافه کرد: در استان‌های خراسان جنوبی و خراسان رضوی نیز تکمیل مطالعات و اجرای طرح انتقال آب دریای عمان به این استان‌ها با رعایت الزامات و شرایط لازم در سال ۱۳۹۸ به شرکت‌های آب منطقه‌ای استان خراسان جنوبی و خراسان رضوی ابلاغ شده است تا اجرای طرح با استفاده از منابع مالی و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی فراهم شود.

مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی کلان آب و آبفای وزارت نیرو تصریح کرد: باتوجه به تأثیرگذاری اجرای پروژه‌های یادشده در رونق منطقه، استان‌های خراسان رضوی، خراسان جنوبی و سیستان و بلوچستان شرکت مجری پروژه را تشکیل داده و سهامداران را جهت اجرا مشخص نموده‌اند تا در چارچوب مجوزهای تخصیص آب دریای صادره نسبت به عملیاتی نمودن طرح اقدام نمایند.

وی ادامه داد: علاوه بر این وزارت نیرو در صورت احصای کمبود نیاز آبی شرب با لحاظ پایداری کمی و کیفی منابع آب محلی، از طریق فرایند مناقصه و کشف قیمت عادلانه آب، خرید تضمینی آب شرب از طریق دریا را در دستور کار خود قرار خواهد داد.

در دیدار معاون نخست وزیر جمهوری آذربایجان با وزیر نیروی ایران مطرح شد؛ استقبال باکو از تشکیل کارگروه مشترک کشورهای منطقه حوضه آبریز ارس - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۱

تهران - ایرنا - معاون نخست وزیر جمهوری آذربایجان از پیشنهاد وزیر نیروی جمهوری اسلامی ایران مبنی بر تشکیل کارگروه مشترک کشورهای منطقه حوضه آبریز ارس استقبال کرد.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی وزارت نیرو، "رضا اردکانیان" در حاشیه کمیسیون مشترک همکاری‌های اقتصادی ایران و آذربایجان در دیدار "شاهین مصطفی‌یف" معاون نخست وزیر جمهوری آذربایجان، با اشاره به سابقه ۵۰ ساله کشورهای منطقه حوضه آبریز مشترک ارس، پیشنهاد داد کارگروه مشترک این حوضه آبریز با همکاری کشورهای اطراف این رودخانه شامل ایران، آذربایجان، ارمنستان و ترکیه تشکیل شود که طرف آذربایجانی از این پیشنهاد استقبال کرد.

قرار شد با تشکیل این کارگروه و با حضور کشورهای منطقه، همکاری‌ها به صورت رسمی در زمینه بهره‌برداری مشترک از این حوضه آبریز به بحث و تبادل نظر گذاشته شود.

در این دیدار، وزیر نیرو با اشاره به اتخاذ تصمیم‌های خوب در سفر پیشین معاون نخست وزیر جمهوری آذربایجان به تهران در روز ۲۲ دسامبر گفت: پروتکل مربوط به کمیته فنی مشترک، گام بلندی برای تسریع در اجرای پروژه خداآفرین - قیزقلعه‌سی بود.

وی به تماس‌های مکرر خود با وزیر انرژی جمهوری آذربایجان به دنبال این سفر اشاره کرد و افزود: به درخواست‌های وزیر انرژی جمهوری آذربایجان در جهت اجرای پروتکل، پاسخ مثبت داده شد.

اردکانیان گفت: متقابل ما هم در جهت اجرای پروتکل ۲۲ دسامبر ۲۰۲۰ چند درخواست مشخص داشتیم که امیدواریم سریعتر اجرا شود.

وزیر نیرو، یکی از این درخواست‌ها را معرفی کارفرمای تکمیل پروژه از سمت آذربایجان عنوان کرد و افزود: امید است این کار هرچه زودتر انجام و به‌طور رسمی و کتبی به ما ابلاغ شود.

وی گفت: تعیین خسارت‌های احتمالی به جاده و دکل برق و روش جبران آن بر اساس پروتکل، درخواست دیگر ما است که امید است زودتر انجام شود.

وزیر نیرو خاطرنشان کرد: البته بندهای دیگری هم در پروتکل ۲۲ دسامبر وجود دارد که امروز هم مورد بحث قرار گرفت. درخواست من به طور کلی این است که سریعتر قدم‌های اجرایی برای عملیاتی کردن پروتکل ۲۲ دسامبر برداشته شود.

اردکانیان گفت: در خصوص برق هم، انتظار می‌رود اطلاعات لازم تکمیلی از سمت جمهوری آذربایجان برای پروژه سنکرون کردن سیستم برق بین ایران، جمهوری آذربایجان و روسیه دریافت شود و این داده‌ها در اختیار مهندسی مشاور ایرانی "مونکو" که برای این کار انتخاب شده قرار داده شود.

وی گفت: این اطلاعات هنوز تحویل نشده و خیلی مسئله تعیین‌کننده‌ای است؛ چرا که فرصت ما برای اجرایی کردن پروژه در دولت حاضر رو به اتمام است و بیش از این نباید کار با تاخیر مواجه شود.

وزیر نیرو گفت: امروز هم در سند کمیسیون مشترک موارد کمک‌کننده‌ای در هر دو موضوع آب و برق بین معاون نخست وزیر جمهوری آذربایجان و وزیر اقتصاد و دارایی ایران مورد توافق قرار گرفت.

****معاون نخست وزیر جمهوری آذربایجان: روابط اقتصادی ایران و آذربایجان اهمیت بالایی دارد**
معاون نخست وزیر جمهوری آذربایجان نیز با پیگیری توافق دیدار گذشته دو طرف بر اهمیت روابط اقتصادی ایران و جمهوری آذربایجان تاکید کرد.

. "شاهین مصطفی‌یف" با اشاره به توافق‌های دیدار گذشته در خصوص سدهای خداآفرین و قیزقلعه‌سی خاطر نشان کرد: در روز ۲۲ دسامبر ۲۰۲۰ دو کشور کار بزرگی را انجام دادند و به توافق‌های مهمی

دست یافتند.

وی همچنین به شیوع ویروس کرونا در جهان اشاره و خاطرنشان کرد: با این وجود، جمهوری آذربایجان با هیاتی ۱۴ نفره به کشور ایران سفر کرده تا نشان دهد روابط دو کشور چقدر دارای اهمیت است. معاون نخست وزیر جمهوری آذربایجان روابط دو کشور در سال‌های گذشته را خاطرنشان کرد و گفت: با نگاه به شاخص‌ها و نمودارها، همکاری دو کشور در زمینه‌های مختلف از جمله حمل و نقل، انرژی و دیگر زمینه‌ها توسعه یافته و نسبت به گذشته بیشتر شده است.

وی با اشاره به چهاردهمین اجلاس مشترک همکاری‌های اقتصادی ایران و آذربایجان و امضای یادداشت تفاهم بین دو طرف تصریح کرد: امروز روز موفقیت آمیزی برای ما بود چرا که با وزیر اقتصاد و رئیس ایرانی کمیسیون مشترک همکاری‌های اقتصادی به توافق جدیدی رسیدیم و موانع و مشکلات موجود بر سر راه برطرف شد.

مصطفی‌یف افزود: در توافق‌های این سند برخی موارد مربوط به تقویت همکاری‌های انرژی از جمله آب و برق می‌پردازد و امیدوارم این نکات عاملی برای همکاری‌های بیشتر دو کشور باشد. رئیس آذربایجانی کمیسیون مشترک همکاری‌های اقتصادی ایران و جمهوری آذربایجان بر پیگیری موارد توافق‌های دیدار گذشته دو طرف در ۲۲ دسامبر تاکید کرد.

کارنامه بارندگی‌های پایتخت تا پایان دی‌ماه - روزنامه دنیای اقتصاد مورخ

۱۳۹۹/۱۱/۰۲

دنیای اقتصاد: در حالی که دفتر مطالعات پایه منابع آب ایران به‌عنوان مرجع آماری بارندگی‌ها چند وقتی است آمار و اطلاعات ریزش‌های جوی در حوضه‌های آبریز و استان‌ها را از دسترس خارج کرده است اما ارزیابی‌ها نشان می‌دهد میزان بارندگی‌ها در پایتخت با افت ۹ درصدی مواجه شده است.

به گزارش «خبرگزاری مهر» یک مقام مسوول در این رابطه گفت: میزان بارش‌های تهران از ابتدای مهر تا انتهای دی‌ماه سال جاری، ۱۳۸ میلی‌متر است که در مدت مشابه سال گذشته این میزان رقم ۱۵۱/۵ میلی‌متر بود که نشان از کاهش ۹ درصدی دارد. محمد شهریاری، مدیر دفتر بهره‌برداری و نگهداری از تأسیسات آبی و برقابی شرکت آب منطقه‌ای تهران، حجم ذخایر آب سدهای پنج‌گانه تهران را در ۳۰ دی‌ماه ۵۷۰ میلیون مترمکعب عنوان کرد و گفت: این حجم ذخیره در روز مشابه سال گذشته ۶۲۹ میلیون مترمکعب بوده است که نشان‌دهنده کاهش ۵۹ میلیون مترمکعبی میزان ذخیره آب سدها در مقایسه با سال گذشته است.

وی میزان ذخیره حال حاضر مخزن سد امیرکبیر را ۹۵ میلیون مترمکعب دانست و ادامه داد: این رقم در روز مشابه سال گذشته ۱۰۲ میلیون مترمکعب بوده است. وی همچنین ذخیره فعلی سد لتیان را ۲۲ میلیون مکعب، سد لار ۴۴، سد طالقان ۲۵۷ و سد ماملو را ۱۵۲ میلیون مترمکعب اعلام کرد که این احجام در روز مشابه سال قبل به ترتیب ۳۰، ۴۸، ۲۶۳ و ۱۸۶ میلیون مترمکعب بوده است.

کاهش ورودی آب به مخازن سدهای تهران

شهریاری همچنین با بیان اینکه از ابتدای سال آبی جاری تاکنون ۲۴۰ میلیون متر مکعب آب به

دریاچه‌های ۵ سد تهران وارد شده است، افزود: این رقم در مدت مشابه سال آبی گذشته ۲۵۱ میلیون متر مکعب بود که نشان‌دهنده کاهش ۵ درصدی است. مدیر دفتر بهره‌برداری و نگهداری از تأسیسات آبی و برقابی شرکت آب منطقه‌ای تهران توضیح داد: میزان بارش‌های استان تهران از ابتدای سال آبی جاری تا انتهای دی‌ماه ۱۳۸ میلی‌متر بوده است که در مدت مشابه سال گذشته میزان نزولات جوی ۵/۱۵۱ میلی‌متر بود که حاکی از کاهش ۹ درصدی حجم بارندگی‌ها است که این موضوع یکی از دلایل کاهش ورودی آب به مخازن سدهای پنج‌گانه تهران و همچنین کاهش ذخیره آب سدهای تامین‌کننده آب شرب تهران است.

افزایش بارندگی‌ها در بهمن‌ماه

این مقام مسوول اظهار کرد: امیدواریم با پیش‌بینی‌های انجام شده از سوی سازمان هواشناسی مبنی بر اینکه میزان بارندگی‌ها در بهمن‌ماه کمی بالاتر از نرمال است شاهد افزایش بارندگی و به تبع آن افزایش حجم ورودی آب به سدها باشیم. البته انتظار بارش برف به‌عنوان ذخایر پایدارتر برای فصل بهار و فصول گرم سال را نیز داریم.

وی درباره اینکه با توجه به پیش‌بینی بارش‌ها در بهمن‌ماه آیا پیش‌بینی لازم برای مدیریت و مهار سیلاب داشته‌ایم، گفت: به‌طور معمول آزادسازی آب به منظور مدیریت سیلاب‌ها در مخازن سدها در این فصل انجام نمی‌شود و با توجه به حجم ذخایر آبی که در حال حاضر داریم هنوز به مرحله رهاسازی آب برای مدیریت سیلاب نرسیده‌ایم، اما بررسی‌های لازم به لحاظ برف سنجی در حوضه آبریز سدهای تحت پوشش در دست انجام است و بر اساس نتایج به‌دست آمده و پیش‌بینی‌های هواشناسی و میزان بارندگی در حوضه، برآورد روان‌آب‌های ورودی به سدها محاسبه و طبق برنامه مدیریت منابع و مصارف سدها آمادگی کنترل و مدیریت سیلاب‌ها در مجموعه سدهای پنج‌گانه تهران با در نظر گرفتن حجم ذخیره

فعلی و مصارف برنامه‌ریزی شده وجود دارد.

شهرداری تصریح کرد: شرایط مخازن سدهای تهران برای مدیریت سیلاب کاملاً شرایط مناسب و مطمئنی است و در صورت نیاز آماده‌ایم تا مخازن را آبگیری کنیم ولی در حال حاضر آزادسازی آب از سدها طبق برنامه‌ریزی و صرفاً به جهت تامین نیاز آبی پایین دست و مصارف شرب، صنعت و کشاورزی انجام می‌شود.

این مقام مسوول در پایان با اشاره به شرایط کرونایی حاکم در کشور و به‌خصوص در استان‌های تهران و البرز و ضرورت وجود منابع آبی پایدار به جهت رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی از هموطنان خواست صرفه جویی و مصرف بهینه آب را همواره مدنظر داشته باشند.

گفت‌وگو| آخرین وضعیت دریاچه ارومیه به روایت مقام محیط زیست - خبرگزاری

میزان مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۲

معاون محیط طبیعی اداره کل حفاظت محیط زیست آذربایجان غربی گفت: عمده‌ترین پیامدهای خشک شدن دریاچه ارومیه را می‌توان در داخل پارک ملی دریاچه ارومیه و تالاب‌های اقماری و همچنین در خارج از پارک ملی مطرح و پیگیری کرد.

حجت جباری، معاون محیط طبیعی اداره کل حفاظت محیط زیست آذربایجان غربی در گفتگو با میزان در خصوص کاهش بارندگی، در خشک شدن دریاچه ارومیه تاثیر دارد، گفت: بروز پدیده خشکسالی در سال‌های گذشته دریاچه ارومیه را شکننده کرده است.

جباری توضیح داد: در داخل پارک ملی و تالاب‌های اقماری شامل افزایش نمک موجود در حد فوق اشباع، کویر زایی در حاشیه پارک ملی دریاچه ارومیه، مشکلات شدید مدیریتی و حفاظتی حیات وحش جزایر دریاچه، تهدید جمعیتی حیات وحش، عدم امکان دسترسی به جزایر، کاهش شدید جمعیت پرندگان مقیم و مهاجر، برهم خوردن سیمای طبیعی حواشی دریاچه ارومیه، مشکلات تردد شناورها، کاهش آبدهی چشمه‌های آب شیرین موجود در جزایر، ملحق شدن خشکی‌های داخل دریاچه به یکدیگر و از دست رفتن ارزش‌های زیستی و کاهش شدید ذخایر در آب دریاچه از دیگر پیامدها و مشکلات پیش آمده این دریاچه نیلگون می‌باشد.

معاون محیط طبیعی اداره کل حفاظت محیط زیست آذربایجان غربی گفت: میزان شوری دریاچه در وضعیت فعلی بیش از ۳۵۰ گرم در هر لیتر بوده یعنی در حد فوق اشباع می‌باشد، اما در وضعیت نرمال یعنی قبل از سال ۷۶ در حدود ۱۸۰ تا ۲۲۰ گرم در لیتر در طول سال در نوسان بوده است. همچنین در وضعیت نرمال جمعیت کثیری از پرندگان از جمله فلامینگو به این دریاچه مهاجرت می‌نمودند، اما با

کاهش آب دریاچه و افزایش شوری در حد فوق اشباع جمعیت این پرند در این دریاچه بسیار کاهش یافته است.

وی توضیح داد: بخش دوم پیامدها که احتمالاً این پیامدهای محدوده وسیع تری را شامل می‌شود می‌تواند شامل انتقال ذرات نمک به شهر و اراضی اطراف، پایین رفتن سطح آب‌های زیر زمینی در منطقه، کوچ مردم روستاها و شهرهای مجاور دریاچه به سایر مناطق، بروز بیماری‌های ریوی برای اهالی منطقه، شور شدن آب‌های زیرزمینی حوضه، از دست رفتن ارزش‌های گردشگری سنتی، از بین رفتن اشتغال وابسته به دریاچه ارومیه را می‌توان نام برد.

جباری گفت: تداوم وضعیت خشکی دریاچه ارومیه و برای حل این بحران ملی زیست‌محیطی، تشکیل "کارگروه نجات دریاچه ارومیه" به منظور تمرکز و تسریع در روند احیای دریاچه ارومیه، پیشنهاد ایجاد کارگروه ملی نجات دریاچه ارومیه به تصویب رسید.

معاون محیط طبیعی اداره کل حفاظت محیط زیست آذربایجان غربی اظهار کرد: با استقرار دفتر برنامه‌ریزی و تلفیق ستاد احیای دریاچه ارومیه در دانشگاه صنعتی شریف و با همکاری دانشگاه‌های تبریز و ارومیه و متخصصین و کارشناسان سایر دانشگاه‌ها و مجموعه سازمان‌ها و نهادهای تخصصی ملی و محلی و همچنین کارشناسان بین‌المللی، ستاد احیای دریاچه ارومیه در یک بازه زمانی کوتاه مدت با ایجاد کمیته‌ها و کارگروه‌های تخصصی متعدد و انجام مطالعات تطبیقی، ضمن بررسی و ارزیابی راهکارهای اقدام شده است و در حال اجرا هستیم.

کاهش ۴۰ درصدی بارش در حوضه خلیج فارس - خبرگزاری میزان مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۲

خبرگزاری میزان - آخرین وضعیت بارش‌ها در سال آبی جدید نشان می‌دهد که از ابتدای سال آبی تا ۱ بهمن ۹۹ ارتفاع بارش‌ها در کل کشور به ۸۳ میلیمتر رسیده است. این در حالی است که در مدت مشابه سال قبل بالغ بر ۱۳۲ میلیمتر بارش در حوضه‌های آبریز اصلی به ثبت رسیده که کاهش ۳۷ درصدی را نشان می‌دهد و نسبت به درازمدت ۵۱ ساله با کاهش ۱۵ درصدی روبرو بوده است.

کاهش ۶ درصدی بارش در حوضه آبریز خزر
بررسی‌ها نشان می‌دهد که در حوضه آبریز خزر ارتفاع بارش‌ها به ۱۵۴ میلیمتر رسیده که نسبت به بارش‌های سال گذشته با کاهش ۸ درصدی و نسبت به درازمدت کاهش ۶ درصدی داشته است. در این بین حوضه آبریز خلیج فارس و دریای عمان با ۱۳۸ میلیمتر بارش نسبت به سال گذشته با کاهش ۴۰ درصدی و نسبت به درازمدت کاهش ۱۸ درصدی داشته است. حوضه آبریز دریاچه ارومیه از ابتدای سال آبی با ۱۰۴ میلیمتر بارش نسبت به سال گذشته افزایش ۲۵ درصدی و نسبت به درازمدت افزایش ۹ درصدی را به ثبت رسانده است.

کاهش ۴۵ درصدی بارش در حوضه فلات مرکزی
حوضه فلات مرکزی در مدت مورد بررسی با ۴۸ میلیمتر بارش نسبت به سال گذشته با کاهش ۴۵ درصدی و نسبت به درازمدت ۵۱ ساله با کاهش ۱۹ درصدی روبرو بوده است. حوضه مرزی شرق نیز با ۱۵ میلیمتر بارش نسبت به سال گذشته کاهش ۷۹ درصدی و نسبت به درازمدت

کاهش ۵۰ درصدی را به ثبت رسانده است.

گفتنی است؛ حوضه آبریز قره قوم نیز از ابتدای سال آبی جاری با ۴۳ میلیمتر بارش نسبت به سال گذشته با کاهش ۳،۴ درصدی و نسبت به دراز مدت افزایش ۱۹ درصدی را به ثبت رسانده است.

میزان بارش اول مهر تا ۱ بهمن (میلیمتر)										
حوضه آبریز اصلی	سال آبی ۱۳۹۹- ۱۴۰۰	سال آبی ۱۳۹۸- ۱۳۹۹	متوسط ۵۲ ساله	درصد اختلاف نسبت به		میزان حداقل و حداکثر بارندگی ثبت شده در سال آبی جاری از اول مهر تا ۱ بهمن (میلیمتر)				
				سال آبی ۱۳۹۸- ۱۳۹۹	متوسط ۵۲ ساله	نام ایستگاه	حداکثر بارندگی ثبت شده	نام استان	نام ایستگاه	حداقل بارندگی ثبت شده
دریای خزر	۱۵۴	۱۶۷	۱۶۴	-۸	-۶	رشت	۷۲۴.۵	گیلان	جلفا	۲۴.۸
خلیج فارس و دریای عمان	۱۳۸	۲۳۱	۱۶۸	-۴۰	-۱۸	تله زنگ	۳۸۸.۳	خوزستان	محوطه امور آب چابهار	۰
دریاچه ارومیه	۱۰۴	۸۳	۹۵	۲۵	۹	اشنویه- گلزار چای	۲۰۷.۵	آذربایجان غربی	سلماس- زولا چای	۴۹
فلات مرکزی	۴۸	۸۸	۵۹	-۴۵	-۱۹	چلگرد	۴۲۷	چهارمحال و بختیاری	رحمت آباد- ریگان	۳.۵
مرزی شرق	۱۵	۷۱	۳۰	-۷۹	-۵۰	بنرک	۶۴.۵	خراسان جنوبی	هوشک- سراوان	۲
قره‌قوم	۴۹	۸۶	۵۵	-۴۳	-۱۱	فریمان	۷۱	خراسان رضوی	چناران	۲۴
کل کشور	۸۳	۱۳۲	۹۸	-۳۷	-۱۵	رشت	۷۲۴.۵	گیلان	محوطه امور آب چابهار	۰

بحران کرونا و ضرورت اصلاح الگوی مصرف آب - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۳

تهران- ایرنا- فعالان حوزه محیط زیست معتقدند، افزایش مصرف سالانه آب به ویژه در یک سال اخیر تحت تاثیر پاندمی کرونا، اصلاح پروسه مصرف آب در فرایند کشاورزی و صنعت را بیش از پیش ضروری کرده است.

به گزارش ایرنا، منابع آبی کشور در سال‌های اخیر تحت تاثیر گرم شدن کره زمین، توسعه کشت و صنعت، رشد جمعیت و گسترش شهرنشینی، تضعیف شده است.

ضعفی که در یک سال اخیر با شیوع یک بیماری ویروسی تحت عنوان کووید-۱۹ (که جز با رعایت اصول بهداشتی مهار نمی‌شد) تشدید شد و مصرف منابع آبی جهان را بیش از پیش افزایش داد. ویروسی که براساس منابع رسمی، از ۶ تا بیش از ۳۰ درصد مصرف سرانه آب در استان‌های مختلف را در بازه زمانی مشابه به نسبت سال‌های گذشته افزایش داده و موجب نگرانی برخی دستانداران محیط زیست نیز شده است.

منابعی که بشر در شرایط عادی هم به بیش از سه درصد آن دسترسی نداشت و به دلیل غیرقابل دسترس بودن ۹۷ درصد آن، پیش از شیوع کرونا نیز می‌توانست بحران کم آبی را به یکی از بزرگترین خطرات جهانی بدل کند.

براساس برخی نقشه‌های محیط زیستی که مصرف سرانه آب در کشورهای مختلف را نشان می‌دهد، کشورهای حوزه آمریکای شمالی، قرقیزستان، ازبکستان، ترکمنستان، افغانستان، ایران، سوریه، عراق و عربستان با برداشت سرانه بیش از ۸۰۰ مترمکعب در سال بیشترین میزان برداشت سالانه را دارند. به گفته اغلب صاحب‌نظران علوم طبیعی، این مصرف بالا به دلیل روش نادرست آبیاری کشت و صنعت است که در دوران شیوع این بیماری ضرورت اصلاح این فرایند را دو چندان می‌کند.

به گزارش ایرنا هم سهم مصرف آب در جامعه ایران در بخش کشاورزی تقریباً ۹۰ درصد، شرب ۸ درصد و صنعت و معدن ۲ درصد است؛ این در حالیست که در کشورهای توسعه‌یافته سهم بخش کشاورزی ۳۰ درصد، شرب ۱۱ درصد و صنعت و معدن ۵۹ درصد است و این شکل از مصرف به منظور جلوگیری از بحران‌های سال‌های آتی نیازمند اصلاح شیوه تقاضا است.

به گفته شماری از کارشناسان زمین‌شناسی و محیط زیست، خشک شدن برخی تالاب‌ها همچون تالاب بختگان در استان فارس و گاوخونی در پایاب زاینده‌رود هم به جهت مصرف حقابه این منابع در صنعت و کشاورزی است.

زراعت در هر منطقه براساس آب و هوا و اقلیم منطقه انجام شود

عضو هیات علمی دانشکده منابع طبیعی و علوم دریایی دانشگاه تربیت مدرس در این باره به خبرنگار اجتماعی ایرنا گفت: یکی از علل اصلی کمبود آب و خشک شدن تالاب‌ها، دریاچه‌ها و رودخانه‌ها، کاهش حق آبه منابع آبی است که عمدتاً به جهت روش آبیاری غلط اتفاق می‌افتد.

پروفسور عباس اسماعیلی ساری افزود: با توسعه کشاورزی، روش کشت و آبیاری هم باید تغییر یابد. برخی گیاهان کم آبخواه و بعضی از گیاهان پر آبخواه هستند، بنابراین کاشت گیاهان در هر منطقه باید براساس آب و هوا و اقلیم منطقه انجام شود.

وی ادامه داد: گاه مزارع کشاورزی هم نیازمند آبیاری قطره‌ای و گلخانه‌ای است. اما آبیاری غرقابی (که سطح خاک را با لایه‌ای از آب می‌پوشاند) حجم وسیعی از منابع آبی را هدر می‌دهد.

اسماعیلی ساری اضافه کرد: بنابراین افزایش مصرف، حق آبه دریاچه، تالاب و رودخانه را کاهش داده و روش نادرست کشاورزی و زراعت آب را هدر می‌دهد. همچنین راه‌اندازی کارخانه‌های صنعتی همچون کارخانه ذوب آهن و فولاد در فرآیند تولید محصولات صنعتی نیز حجم وسیعی از آب را مصرف می‌کند.

به گفته استاد دانشکده منابع طبیعی و علوم دریایی تربیت مدرس، این آب پیش از مصرف در پروسه تولید محصولات صنعتی به تالاب رودخانه‌ها و... ریخته و این ریزش، تبعات مخرب زیست محیطی همچون آلودگی و گرد و غبار را نیز کاهش می‌دهد.

وی همچنین با اشاره به آب‌های زیرزمینی یادآور شد: افزایش مصرف آب با احداث چاه جدید و افزودن عمق چاه‌های قدیمی، ذخیره سفره آب‌های زیرزمینی را هم کاهش می‌دهد.

شیوه حکمرانی مصرف آب باید اصلاح شود

اسماعیلی ساری با تاکید بر اصلاح شیوه حکمرانی مصرف آب خاطرنشان کرد: شیوه حکمرانی بر مصرف آب باید با توجه به ظرفیت هر کشور طراحی شود. به عبارت دیگر، فرهنگ یک کشور، شرایط آب و هوایی و اقلیم هر ناحیه در روش مصرف باید مورد توجه قرار بگیرد.

به گفته این استاد دانشگاه، مصرف اصلی آب در هر کشور به منظور کشت و صنعت هزینه می‌شود و بر این اساس اصلاح الگوی کشت و مدیریت مصرف در صنعت از هدررفت بخش اعظم آب جلوگیری خواهد کرد.

اسماعیلی ساری یادآور شد: اصلاح حکمرانی مصرف آب، ضمن کاهش هدررفت منابع آبی با کاهش آلودگی محیط زیست و گرد و غبار سبب حفظ سفره‌های آب زیرزمینی و جلوگیری از تخریب بیابان‌زایی نیز می‌شود.

شاید با اصلاح تقاضا و تقدم‌بخشی حقابه تالاب‌ها بر حقابه اراضی کشاورزی و صنعت، بتوان احیا و تعادل بخشی منابع آبی کشور را به ویژه در دورانی که کرونا به عنوان دشمن مشترک کره زمین بخش اعظمی از این منابع را مصرف می‌کند، دید.

از: الهام دربان

مدیرکل حفاظت محیط زیست سیستان و بلوچستان: سدسازی مهمترین عامل جلوگیری

از احیای تالاب جازموریان است - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۴

زاهدان- ایرنا- مدیرکل حفاظت محیط زیست سیستان و بلوچستان گفت: سدسازی‌ها در سال‌های اخیر در مسیر رودخانه‌هایی که به تالاب جازموریان متصل می‌شوند مهمترین عامل جلوگیری از احیای این تالاب و کم رونق شدن کشاورزی در بخشی از این استان شده است.

وحید پورمردان روز شنبه در گفت‌وگو با خبرنگار ایرنا با بیان اینکه تالاب جازموریان یکی از تالاب‌های داخلی بوده و حوضه آبریز و نقاطی که روی این تالاب تاثیرگذار است در داخل کشور واقع شده است، اظهار داشت: ۵۱ درصد این تالاب در استان کرمان و ۴۹ درصد در سیستان و بلوچستان واقع شده است.

وی افزود: هلیل‌رود یکی از رودهای اصلی این تالاب است که وزارت نیرو با اهدافی که داشته روی این رودخانه سد احداث کرده که باعث رونق کشاورزی در بالادست شده به طوری که شهرستان جیرفت و برخی از شهرستان‌های حاشیه این دشت توانستند در بخش کشاورزی و فروش محصولات گلخانه‌ای در سطح کشور مطرح شوند.

مدیرکل حفاظت محیط زیست سیستان و بلوچستان بیان کرد: در پایین دست به دلیل اینکه تاکنون حق آبه زیست محیطی در حوضه آبریز و بالادست برای تالاب وارد نشده، باعث شده تا کشاورزی در بخشی از این استان رو به نابودی رفته و مردم مجبور شوند چاه‌های متعددی در منطقه حفر کنند.

وی تصریح کرد: تعدد چاه‌ها باعث شده تا سفره‌های زیرزمینی منطقه از بین برود و احتمال اینکه در آینده با همین مدل کشت در منطقه شاهد نشست زمین و بستر تالاب جازموریان باشیم وجود دارد.

پورمردان خاطرنشان کرد: اقداماتی مشابه برنامه انجام شده در تالاب بین‌المللی هامون تاکنون برای مقابله با این اتفاقات اجرا و یک برنامه یکپارچه برای تالاب جازموریان طی ۲ سال اخیر تنظیم و تدوین شده است.

وی با بیان اینکه متأسفانه در سال‌های اخیر به دلیل اقدامات انجام شده در بالا دست، شاهد از بین رفتن پوشش گیاهی منطقه و تبدیل تالاب جازموریان به کانون گرد و غبار هستیم گفت: در ۲۴ ساعت اخیر گرد و غبار شدیدی در منطقه رخ داده که نبود پوشش گیاهی باعث تشدید این گرد و غبار شده که این پدیده در مرکز سیستان و بلوچستان و شهرهای اطراف به وضوح احساس می‌شود.

مدیرکل حفاظت محیط زیست سیستان و بلوچستان تصریح کرد: متأسفانه تالاب جازموریان که خود یکی از کریدورهای مهاجرت پرندگان در زمان پرآبی بوده هم‌اینک به یک تالاب فصلی تبدیل شده که هر سه تا چهار فصل شاید با سیلاب‌ها و بارندگی‌های بالادست آبیاری شود.

وی یادآور شد: در حوزه محیط زیست، برنامه جامع تالاب جازموریان با همکاری سیستان و بلوچستان و کرمان تنظیم و تدوین شده است.

پورمردان با اشاره به اینکه در زمینه حق آبه جازموریان مکاتبات لازم با نهادهای مرتبط انجام شده است، گفت: تفاوت تالاب جازموریان با تالاب هامون و سایر تالاب‌ها در این است که جازموریان محدوده وسیع به صورت صاف بوده یعنی اگر نیم متر آب در آن رهاسازی شود وسعت بیشتری می‌گیرد اما تالاب بین‌المللی هامون فرورفتگی‌ها و برجستگی‌هایی دارد.

پورمردان ادامه داد: برای همین اگر برای تالاب جازموریان حق آبه زیست محیطی تعریف شود خیلی موثرتر پخش و پوشش گیاهی و کنترل کانون‌های گرد و غبار در آن بهتر خواهد بود.

وی با بیان اینکه محل تامین آب تالاب جازموریان از هلیل رود بوده که از کوه‌های استان کرمان تغذیه می‌شود گفت: این تالاب در زمان پرآبی تاثیر بسزایی در تلطیف هوا دارد و همان‌طور که در تابستان بادهای ۱۲۰ روزه در منطقه سیستان را شاهد هستیم در حوزه بلوچستان نیز به همین شکل است.

مدیرکل حفاظت محیط زیست سیستان و بلوچستان با اشاره به اینکه تالاب جازموریان یک تیغ دولبه بوده با توجه به خشکی پهنه این تالاب با اندک بادی با سرعت ۶۰ و ۷۰ کیلومتر شاهد فرسایش بادی و

افزایش بیابان زایی خواهیم بود افزود: برخاست خاک روی دلگان و شهرهای اطراف تاثیر می‌گذارد و می‌تواند باعث بیماری‌های ریوی مانند سل یا حساسیت‌های شدید همچون آسم شود.

وی با بیان اینکه تالاب جازموریان قطب کشاورزی بوده به طوریکه علوفه نیمی از منطقه بلوچستان و کشور را در زمان پر آبی تامین و بحث کشاورزی منطقه نیز رونق داشته است، خاطرنشان کرد: خشکی این تالاب تبعات اجتماعی در پی دارد و کشاورزانی که از محل این تالاب ارتزاق می‌کردند را به شغل‌های کاذبی مانند قاچاق سوخت سوق می‌دهد.

پورمردان با اشاره به اینکه تخصیص یک ایستگاه پایش گرد و غبار در دلگان اتفاق خوبی بود گفت: این ایستگاه در ماه‌های اخیر مورد تایید قرار گرفت که با بهره‌گیری از این ایستگاه می‌توان آنالیز خوبی از وضعیت گرد و غبار تالاب جازموریان را داشته و تصمیمات بهتری را در حوزه‌های مختلف گرفت.

رییس مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی: کم بارشی در ایران نگران کننده است/ پیش‌بینی خشکسالی شدید و متوسط تا پایان سال آبی - خبرگزاری خبر فوری مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۵

رییس مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی ضمن اشاره به اینکه کم بارشی در ایران نگران کننده است، گفت: تاکنون تنها ۳۰ درصد از بارندگی سالانه برای تامین آب کشور اتفاق افتاده است.

احد وظیفه ضمن اشاره به اینکه جمع‌بندی ایستگاه‌های هواشناسی نشان می‌دهد که در حال حاضر بارش‌ها در کل کشور ۲۵ درصد کمتر از نرمال است، اظهار کرد: به‌طور کلی تاکنون در ایران ۶۸ میلیمتر بارش داشته‌ایم این درحالیست که میزان نرمال بارش در کشور از مهرماه تا اوایل بهمن حدود ۹۱ میلیمتر است.

کم‌بارشی در بیشتر استان‌های کشور

وی با بیان اینکه بارش‌ها در استان‌های هرمزگان و سیستان و بلوچستان در وضعیت بسیار نامناسبی است، تصریح کرد: در هرمزگان طی چهار ماه اخیر فقط حدود ۱۰ میلیمتر بارش گزارش شده است این در حالیست که میانگین بلند مدت بارش‌ها در استان هرمزگان طی این بازه زمانی حدود ۷۲ میلیمتر است.

وظیفه ادامه داد: در استان سیستان و بلوچستان نیز از ابتدای مهر ماه تاکنون ۴۰۸ میلیمتر بارش داشته‌ایم درحالی که میانگین بلند مدت بارش‌ها در این استان ۳۴ میلیمتر گزارش شده است.

رییس مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی در ادامه با اشاره به اینکه به‌طور کلی وضعیت سایر استان‌ها چه نسبت به سال گذشته و چه نسبت به میانگین بلند مدت جالب نیست، گفت: برای مثال در کرمان با ۵۰ درصد کم بارشی نسبت به میانگین بلند مدت مواجه هستیم.

تاکنون تنها ۳۰ درصد از بارندگی سالانه برای تامین آب کشور اتفاق افتاده است
وظیفه با بیان اینکه اکنون به میانه‌های سال آبی رسیده‌ایم و تاکنون فقط ۳۰ درصد از بارندگی سالانه برای
تامین آب کشور را داشته‌ایم، اظهار کرد: از این رو ۷۰ درصد از بارش سالانه تامین نشده و این مسئله
نگران کننده است.

کاهش ذخیره برفی و روان آب‌ها
به گفته وی دمای هوا نیز در کشور بالاتر از حد نرمال است و این وضعیت سبب می‌شود که به‌ویژه در
حوزه زاگرس ذخیره برفی و روان آب‌ها به شدت کاهش یابد. در نتیجه دبی رودخانه‌ها نیز در فصل گرم
سال بسیار کمتر از شرایط نرمال خواهد بود که نگرانی‌هایی را در حوزه کشاورزی و حتی تامین آب
مناطق روستایی و شهری به دنبال دارد.

چشم انداز خوبی برای بارش‌ها طی ماه‌های آینده متصور نیستیم
رییس مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی با تاکید بر اینکه بر اساس خروجی
مدل‌های عددی دمای هوا در کشور به‌ویژه در نیمه غربی و جنوبی کماکان بیشتر از نرمال پیش‌بینی
می‌شود، تصریح کرد: چشم انداز خوبی نیز برای بارش‌ها طی ماه‌های آینده نمی‌توانیم متصور باشیم.
وظیفه در ادامه اظهار کرد: این احتمال وجود دارد که در اسفند و فروردین ماه وضعیت بارش‌ها در ایران
کمی بهتر شود اما با توجه به کاهش شدید بارش‌ها در دی و بهمن ماه، کمبودها در حوزه بارش جبران
نمی‌شود. از این رو سال آبی با کم بارشی مطلق به پایان می‌رسد.

رییس مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی با اشاره به اینکه با توجه به این شرایط
کم بارشی فراگیر و خشکسالی گسترده در ایران دور از انتظار نیست، گفت: در بیشتر استان‌های کشور در

جنوب، جنوب شرق، جنوب غرب و شرق این شرایط محسوس خواهد بود حتی برای استان‌های شمالی کشور به‌ویژه گلستان نیز وضعیت خوبی پیش‌بینی نمی‌شود.

پیش‌بینی خشکسالی شدید و متوسط در کشور تا پایان سال آبی وظیفه در پایان با بیان اینکه در حال حاضر در دوره خشکسالی هواشناسی هستیم، تصریح کرد: پیش‌بینی می‌شود که تا پایان سال آبی خشکسالی در حد متوسط و شدید در کشور باشد بنابراین انتظار می‌رود که دستگاه‌های متولی به‌ویژه وزارت نیرو برای ذخیره آب در کشور و مدیریت بهینه آن برنامه‌ریزی کنند. سال آبی به یک دوره دوازده ماهه برای سنجش میزان بارندگی در یک ناحیه اشاره دارد و از اول پاییز آغاز می‌شود.

منبع: ایسنا

فرماندار دلگان: اختصاص حقابه تنها راه نجات تالاب جازموریان است - خبرگزاری ایرنا

مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۵

زاهدان- ایرنا- فرماندار دلگان در جنوب سیستان و بلوچستان گفت: ساخت سد توسط استان همجوار در مسیر ورود آب به تالاب جازموریان مهترین دلیل خشکی آن بوده و اختصاص حقابه زیست محیطی تنها راه نجات تالاب و رونق کشاورزی منطقه است.

مجتبی شجاعی روز یکشنبه در گفت‌وگو با خبرنگار ایرنا اظهارداشت: تالاب جازموریان به عنوان مرکز تنظیم اکوسیستم‌های شرق کرمان و غرب سیستان و بلوچستان که در گذشته آب آن شیرین بود بر اثر یکجانبه‌گرایی کرمان و ساخت سدهای متعدد بر روی رودخانه‌ها از جمله هلیل رود این تالاب خشک شده است.

وی با اشاره به اینکه تالاب جازموریان تنها یک نام نیست بلکه سند هویت و دلیل ماندگاری و دل دادن به این جغرافیای سخت است افزود: تمام سدهایی که در مسیر رودخانه‌های متصل به تالاب جازموریان ایجاد شده بدون انجام مطالعات حوزه آبریز بوده است.

فرماندار دلگان تصریح کرد: ساخت سدها نیازمند مطالعات جامع و کامل در تمام حوزه‌ها بوده که متأسفانه سدهای ساخته شده در جازموریان عمدتاً فاقد پیوست‌های لازم بوده که زمینه خشکی این منطقه را فراهم آورده است.

وی خاطرنشان کرد: بر روی رودخانه هلیل رود تاکنون چهار سد به نام سد جیرفت با حجم ۴۷۰ میلیون متر مکعب، سد صفارود با حجم ۱۲۰ میلیون متر مکعب، سد آسیا در بافت با حجم ۵۰ میلیون متر مکعب وجود دارد.

شجاعی با بیان اینکه رفع مشکل جازموریان تنها به رهاسازی آب وابسته است گفت: متأسفانه در گذشته طی دهه ۸۰ و اوایل دهه ۹۰ مردم محلی و حتی برخی مسوولان خطر خشک‌سالی را در حاشیه جازموریان

جدی نگرفتند که متأسفانه نه تنها از مخاطرات خبر نداشتند بلکه از اهمیت آن هم مطلع نبودند. وی ادامه داد: در این حوزه برای رفع مشکلات باید سازمان حفاظت محیط زیست، منابع طبیعی و آبخیزداری و وزارت نیرو به تکالیف خود پایبند باشند و آن را عملیاتی کنند که متأسفانه وزارت نیرو آن طور که انتظار می‌رفت به تکالیف خود در برنامه ششم توسعه عمل نکرده است. شجاعی افزود: اشتباه است اگر بخواهیم این حال بد جازموریان را به خشکسالی یا کم‌آبی ربط دهیم چراکه این تالاب بزرگ به واسطه نبود مدیریت صحیح آب به این روزگار گرفتار شده ما با جازنشینان استان کرمان در آینده سرنوشت مشترکی داریم لذا در این راستا تقاضا داریم حتماً مسوولان سیستم و بلوچستان در فرایند تصمیم‌گیری در خصوص آینده تالاب نقش داشته باشند. وی با اشاره به اینکه وزارت نیرو مسوول مدیریت سد جیرفت است گفت: مدیریت تالاب جازموریان در حوزه کرمان است و تصمیمات و اعتباراتی که قرار است گرفته شود در این استان توزیع می‌شود که این اتفاق خوشایندی نیست چراکه ما هم در مخاطرات و فواید این تالاب سهم هستیم لذا باید در تصمیم‌گیری برای این حوزه باید شریک باشیم. فرماندار دلگان اظهارداشت: هم‌اینک هم بحث انتقال آب از رودخانه‌های متصل به جازموریان مطرح که دغدغه مردم جنوب سیستم و بلوچستان بوده و اطمینان مردم هنوز به تصمیم و پشتیبانی‌های علمی که در خصوص انتقال آب گرفته شده جذب نشده است. وی خاطر نشان کرد: اعتباری به نام طرح ملی حفاظت پایش و احیای تالاب‌ها و رودخانه‌های در معرض خطر و تهدید کشور اعطا شده و به صرف اینکه ۵۱ درصد از وسعت تالاب جازموریان در استان کرمان است، تمام این اعتبار را به آنها اختصاص پیدا کرده که بعد از مکاتبات استاندار و سازمان حفاظت محیط‌زیست، پیگیری‌ها و حساسیت‌های اجتماعی که انجام شد بناست در سال ۱۴۰۰ سهمی به سیستم و بلوچستان و شهرستان دلگان اختصاص یابد.

شجاعی ادامه داد: ۵۱ درصد تالاب جازموریان در استان کرمان و ۴۹ درصد در سیستان و بلوچستان است که ما در این موضوع تردید داریم و باید در این زمینه بررسی مجدد انجام و مطالعات جامع تالاب تکمیل شود.

وی تصریح کرد: تالاب جازموریان نیاز به درمان و هم نیاز به پیشگیری دارد تا به سرنوشت تالاب‌های مشابه همچون تالاب هامون دچار نشود که خوشبختانه سال گذشته از محل اعتبارات گرد و غبار به شهرستان دلگان برای اولین بار اعتباری تخصیصی پیدا کرد.

فرماندار دلگان افزود: خشک شدن تالاب هامون جازموریان مشکلات زیادی را برای روستاهای این شهرستان و بخش جلگه چاه هاشم ایجاد کرده و برای احیای این تالاب نیازمند عزمی جدی است.

وی خاطرنشان کرد: اگر عزم عمومی برای نجات تالاب جازموریان شکل گیرد می‌توان از بروز خسارت‌های آتی جلوگیری کرد چرا که کل تالاب در داخل کشور قرار گرفته و بر خلاف تالاب هامون در جازموریان مدیریت تالاب در اختیار وزارت نیرو است و ریشه خارجی ندارد.

شجاعی افزود: حق آبه تالاب هامون جازموریان واقع در دلگان باید حداقل در بخش زیست محیطی تعیین شود تا خطراتی که متوجه اکوسیستم منطقه و ناشی از تاثیر خشکی این تالاب است به کمترین میزان برسد.

وی با بیان اینکه زنگ خطر حرکت شن‌های روان به سمت دلگان و نقاط شهری و روستایی مجاور حتی تا ایرانشهر ادامه پیدا کرده گفت: این تهدید به طور مستقیم حیات، اقتصاد، فرهنگ و زندگی روزمره مردم منطقه را نشانه رفته است.

هشدار درمورد تبدیل خلیج گرگان به تالابی مرطوب - خبرگزاری ایرنا مورخ

۱۳۹۹/۱۱/۰۵

تهران - ایرنا - معاون پژوهش و فناوری پژوهشگاه ملی اقیانوس‌شناسی و علوم جوی گفت: در صورت نبود اقدامات مبتنی بر راهکارهای دقیق علمی برای بهبود شرایط زیست بوم خلیج گرگان در جنوب دریای خزر، این خلیج به یک تالاب مرطوب داخلی تبدیل شود.

خلیج گرگان بزرگ‌ترین خلیج دریای خزر است که در سال ۱۳۵۴ به همراه تالاب میانکاله و لپوی زاغمرز در استان مازندران به عنوان نخستین مجموعه تالاب بین‌المللی جهان در فهرست تالاب‌های کنوانسیون رامسر ثبت شد. این خلیج و نواحی اطراف آن یک مجموعه ارزشمند زیست محیطی حتی در سطح دنیاست که علاوه بر حفظ چرخه زیست دریای خزر در معیشت جوامع محلی اثری مستقیم دارد اما چند سالی است که با خشکی دست به گریبان شده است.

بر اساس بررسی‌های صورت گرفته حدود ۲۷ درصد از خلیج گرگان خشک شده که ارزش زیستگاهی این میزان بیش از ۸۰ درصد ارزش زیستگاهی تمام این خلیج است، در واقع حساس‌ترین واحد اکولوژیکی خلیج گرگان که منطقه زایش تنوع زیستی است از بین رفته و بر این اساس خلیج در معرض فقر غذایی و انرژی قرار گرفته است.

دلایل مختلفی برای خشک شدن خلیج گرگان مطرح می‌شود که از جمله تغییر اقلیم و گرمایش جهانی، برداشت بی‌رویه از سفره‌های آبی اطراف خلیج، کاهش بارندگی و افزایش تبخیر که البته می‌دانیم علت تمام این‌ها فقط سرشت سیری‌ناپذیر انسان است که می‌خواهد هر آنچه در طبیعت وجود دارد را در اختیار خود درآورد.

حمید علیزاده لاهیجانی معاون پژوهش و فناوری پژوهشگاه ملی اقیانوس‌شناسی و علوم جوی روز یکشنبه

در این باره به خبرنگار محیط زیست ایرنا گفت: در ادامه مطالعات انجام شده در فصل‌های بهار و تابستان در خلیج گرگان و نیز در قالب طرح پایش نواحی ساحلی دریا‌های پیرامونی ایران، نمونه برداری و اندازه‌گیری‌ها به همراه بازدید میدانی از وضعیت سواحل خلیج گرگان در روزهای ۱۶ و ۱۷ دی ماه ۱۳۹۹ توسط محققان پژوهشگاه ملی اقیانوس‌شناسی و علوم جوی انجام شد.

وی افزود: با توجه به تغییرات مشاهده شده در عمق و مساحت خلیج گرگان طی مطالعات فصل‌های گذشته و نیز مشاهدات مطالعه حاضر که می‌تواند ناشی از عواملی مانند کاهش تراز آب دریای خزر، بسته شدن کانال‌های ارتباطی خلیج گرگان با دریای خزر مانند کانال خزینی، نرخ بالای رسوب‌گذاری در خلیج گرگان و میزان بالای ورود مواد مغذی که سبب رشد و تراکم بسیار زیاد علف‌های دریایی *Ruppia maritima* به ویژه در نیمه اول سال باشد، بیم آن می‌رود که در صورت عدم اقدامات مبتنی بر راهکارهای دقیق علمی جهت بهبود شرایط این زیست‌بوم با ارزش در جنوب دریای خزر، این خلیج به یک تالاب مرطوب داخلی تبدیل شود.

وی اظهار داشت: در این عملیات میدانی مطالعات فیزیک دریا شامل اندازه‌گیری نیم رخ پارامترهای فیزیک و شیمیایی آب خلیج گرگان (دما، اکسیژن محلول، شوری آب، غلظت کلروفیل و کدورت) با استفاده از دستگاه CTD، زمین‌شناسی دریا شامل وضعیت رسوبات بستر و نیز بررسی میزان نرخ رسوب‌گذاری با استفاده از تله‌های رسوب‌گیر، شیمی دریا شامل میزان غلظت مواد مغذی (نیتروژن و فسفر) و زیست‌شناسی دریا شامل شناسایی و فراوانی فیتو و زئوپلانکتون‌ها و نیز کفزیان در خلیج گرگان مورد بررسی و اندازه‌گیری قرار گرفت.

علیزاده ادامه داد: در این مطالعات در تعداد ۹ ایستگاه از مدخل ورودی خلیج گرگان به دریای خزر تا قسمت‌های غربی آن به طول تقریبی ۳۰ کیلومتر نمونه برداری انجام شد، در تمامی ایستگاه‌های نمونه برداری پارامترهای فیزیکی، شیمیایی، زیست‌شناسی و زمین‌شناسی در خلیج گرگان مورد نمونه برداری

و مطالعه قرار گرفتند، همچنین در ۲ ایستگاه حد فاصل بندر ترکمن و شبه جزیره آشوراده ۲ عدد تله رسوب گیر برای بررسی نرخ رسوب گذاری در خلیج گرگان نصب شدند.

وی افزود: براساس نتایج به دست آمده از بازدید میدانی و اندازه گیری های انجام شده سطح آب در خلیج گرگان نسبت به فصل های بهار و تابستان کاهش نسبتاً زیادی داشته است. عمق آب در بخش هایی از ورودی خلیج گرگان به دریای خزر کاهش بسیار زیادی داشته و در نقاطی به عمق حدود ۲۰ سانتیمتر رسیده است، با توجه به مشاهدات میدانی در فصل زمستان هیچ گونه علف دریایی در سطح خلیج گرگان و به ویژه در مدخل ورودی خلیج گرگان به دریای خزر مشاهده نشد در حالیکه در فصول بهار و تابستان اجتماع بسیار زیاد و گسترده ای از علف های دریایی (*R. maritima*) در این ناحیه و نیز تمام خلیج گرگان مشاهده شد که خود این علف های دریایی یکی از عوامل عمده تشدید نرخ رسوب گذاری هستند، عدم حضور علف های دریایی در فصول سرد سال به علت کاهش دمای آب خلیج گرگان است.

معاون پژوهش و فناوری پژوهشگاه ملی اقیانوس‌شناسی و علوم جوی گفت: با توجه به داده‌های به دست آمده از اندازه‌گیری با استفاده از دستگاه CTD تغییرات دمای آب در خلیج گرگان بین ۶ تا ۹ درجه سانتیگراد متغیر است و به طور کلی از غرب به شرق، میزان دمای آب کاهش پیدا می‌کند، همچنین تغییرات عمودی دما برای تمامی ایستگاه‌ها بسیار جزئی است.

وی افزود: تغییرات شوری آب در خلیج گرگان از شرق به غرب روند افزایشی را نشان می‌دهد. بر اساس داده‌های به دست آمده در ایستگاه ۱ در نزدیکی مدخل ورودی خلیج گرگان به دریای خزر (شرقی‌ترین ایستگاه) شوری به مقدار ۱۴ PSU (تقریباً معادل ۱۴ گرم در لیتر) و در ایستگاه ۹ که غربی‌ترین ایستگاه بود به مقدار ۱۵٫۹۵ PSU اندازه‌گیری شد. همچنین کمترین مقدار شوری در ایستگاه ۳، روبروی رودخانه قره‌سو با مقدار ۱۰٫۲۸ PSU و در سطح ثبت شد که ناشی از تاثیر آب ورودی از این رودخانه است، بیشترین اختلاف شوری سطح و عمق نیز در ایستگاه ۳ و با مقدار ۴٫۴۹ جز در هزار مشاهده شد.

علیزاده گفت: بیشترین مقدار اکسیژن محلول در آب در ایستگاه ۳ و در سطح ثبت شده است، به طور کلی از شرق به غرب میزان اکسیژن محلول روند افزایشی را نشان می‌دهد، تغییرات اکسیژن محلول از ۱۲٫۱۴ میلی‌گرم در لیتر برای قسمت عمیق ایستگاه ۹ تا ۱۳٫۳۹ میلی‌گرم در لیتر در چند سانتی‌متر اول ایستگاه سه متغیر است.

مشاور وزیر نیرو: سطح آب زیرزمینی دشت میناب یک متر افزایش یافت - خبرگزاری

مهر مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۵

مشاور وزیر نیرو گفت: امسال سطح آب زیرزمینی دشت میناب یک متر افزایش پیدا کرده است. به گزارش خبرگزاری مهر به نقل از وزارت نیرو، محمد حاج‌رسولی‌ها، در کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید استان هرمزگان که با حضور رئیس و اعضای کمیسیون کشاورزی، آب، منابع طبیعی و محیط زیست در سالن جلسات استانداری برگزار شد، گفت: وزارت نیرو طی چند سال گذشته تمام توان خود را برای احداث سد در استان هرمزگان به کار گرفته است به طوری که طی کمتر از ۹ سال گذشته، دو سد به بهره‌برداری رسید.

وی با اشاره به اینکه دورنمای خوبی از دشت میناب وجود دارد، ادامه داد: امسال سطح آب زیرزمینی دشت میناب یک متر افزایش پیدا کرده است.

حاج‌رسولی‌ها با بیان اینکه در حال برنامه‌ریزی برای کاهش برداشت آب از منابع زیرزمینی هستیم، اظهار کرد: با کاهش برداشت از منابع زیرزمینی و تخصیص آب‌های سطحی برای توسعه کشاورزی و صنعت در شهرستان میناب، اتفاق مثبتی در حوزه‌های اقتصادی رقم خورده است.

قائم مقام شرکت مدیریت منابع آب ایران با اشاره به لزوم ایجاد ردیف جدید در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ برای لایروبی رودخانه‌های ۱۰ استان، تصریح کرد: استفاده از بند «و» تبصره هشت قانون بودجه سال ۱۳۹۹، می‌تواند سرعت بخش لایروبی رودخانه‌های نزدیک مراکز جمعیتی باشد.

انتشار آمار غیرواقعی از پروژه‌های آبرسانی؛ ۴۵ هزار نفر در سیستان و بلوچستان در بحران آب به سر می‌برند - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۵

نویسنده: نرگس آذرپیوند

سیستان و بلوچستان محرومیت کم ندارد؛ اما زمانی که صحبت از مرثیه آب می‌شود، دیگر جایی برای گله کردن از دیگر محرومیت‌ها باقی نمی‌ماند. به اعتقاد نماینده سیستان و بلوچستان در شورای عالی استان‌ها آمار آبرسانی مسئولان آب و فاضلاب به ۱۸۵ روستا با ۴۵ هزار نفر جمعیت در جنوب استان واقعیت ندارد و آبفای سیستان و بلوچستان تاکنون حداقل دوبار آمارهای نادرستی از پروژه‌های آبرسانی منتشر کرده که این موضوع همچون نمکی بر زخم مردم این منطقه است.

مطالعه و ساخت دو سد پیشین و زبردان به پیش از انقلاب برای مهار کردن رواناب‌ها و آبرسانی به روستایان برمی‌گردد؛ پیشین دهه ۷۰ و زبردان هم دهه ۹۰ بهره‌برداری شد، اما هم‌زمان فکری به حال شبکه‌های پایین‌دست آن‌ها نشد و میلیون‌ها مترمکعب آب را بدون استفاده در پشت سد ذخیره کردند، به امید روزی که شبکه‌های پایین‌دستشان ساخته شود. استاندار سیستان و بلوچستان تیرماه امسال در جلسه‌ای در فرمانداری چابهار گفت: دو سد بزرگ پیشین و زبردان به جای آبرسانی به مردم تبدیل به تشتک‌های تبخیر آب شده‌اند. معین‌الدین سعیدی، نماینده مردم جنوب بلوچستان در مجلس، هم می‌گوید: کاری که وزارت نیرو با مردم این‌جا کرده، چنگیزخان مغول نکرده است؛ سد ساخته اما فکری به حال شبکه پایین‌دستش نکرده است (بهره‌برداری سریع هم‌زمان با سد) و اکنون میلیون‌ها مترمکعب آب بدون استفاده در پشت سد گرفتار است.

البته این اظهارات استاندار سیستان و بلوچستان در حالی مطرح می‌شود که بسیاری از مردم منطقه بر این عقیده هستند که مسئولان دولتی بیش‌تر از این که به دنبال حل مشکلات مردم باشند، به دنبال گفتار درمانی هستند.

مردم از شعارهای بی‌پایه و اساس مسئولان خسته شده‌اند

در این رابطه عبدالله عزیزی، یکی از ساکنان منطقه بلوچستان، به مهر گفت: مسئولان سال‌هاست که به جای حل مشکلات فقط به دنبال شعار دادن هستند؛ و گرنه بسیاری از مشکلات مردم استان سیستان و بلوچستان باید بسیار زودتر از این برطرف می‌شد.

وی افزود: از این جالب‌تر هم این که گاهی برخی از مسئولان به جای حل کردن مسأله، صورت مسأله را پاک می‌کنند؛ به عنوان مثال چندی پیش یکی از مسئولان عالی‌رتبه استان به کلی استفاده مردم از آب هوتک‌ها (گودال‌های طبیعی جمع‌آوری آب) را تکذیب کرده بود.

این شهروند بلوچستانی ادامه داد: خواهش ما از مسئولان این است که با مردم صادق باشند و به جای این که به دنبال «گفتار درمانی» باشند؛ به صورت صادقانه مشکلات و تنگناها را با مردم در میان بگذارند.

البته ۲۶۱ روستای چابهار، دشتیاری و قصرقند با جمعیتی بیش از ۷۰ هزار نفر و ۲۱۳ روستای دشتیاری، سرباز و چابهار با جمعیتی بیش از ۱۰۰ هزار نفر سال‌هاست که قرار است از دو سد زیردان و پیشین به شبکه آب متصل شوند؛ قراری که همچنان برقرار است و قرار نیست به این زودی‌ها عملی شود. اردیبهشت‌ماه امسال دادستان عمومی و انقلاب مرکز سیستان و بلوچستان خبر داد که مدیرعامل سابق آب و فاضلاب روستایی به اتهام اختلاس و ارتشا در همین پروژه‌های آب‌رسانی زیردان و پیشین به همراه ۱۰ نفر دیگر از مدیران و کارمندان زیرمجموعه و شرکت‌های پیمانکاری‌اش بازداشت شده است.

۱۸۵ روستای پایین‌دست زیردان به کدام شبکه آب متصل هستند؟

مدیرعامل آب و فاضلاب سیستان و بلوچستان پس از ادغام دو شرکت در خبری اعلام کرده بود: در حال حاضر تعداد ۱۸۵ روستای زیرمجموعه مجتمع با جمعیت ۴۵ هزار نفر از نعمت آب شرب بهره‌مند شده‌اند و در حال حاضر پیمانکاران در منطقه فعال بوده و خطوط انتقال جدید رفع نقص می‌شود و به

تناسب پیشرفت کار شبکه‌های توزیع جدید اجرا شده، وارد مدار بهره‌برداری قرار می‌گیرد.

علی‌رضا قاسمی افزود: پیش‌بینی می‌شود تا پایان نیمه اول سال ۱۴۰۰ تمامی روستاهای باقی‌مانده تحت پوشش مجتمع تلنگ، پلان و پیرسهراب از نعمت آب شرب بهره‌مند شوند.

۱۸۵ روستا از شبکه آب‌رسانی قدیم تأمین می‌شوند

بعد از این صحبت‌های مدیرعامل آب و فاضلاب سیستان و بلوچستان کاشف به‌عمل آمد که روستایی از شبکه پایین‌دست زیردان بهره‌مند نیست و آن ۱۸۵ روستایی هم که مدیرعامل از آن‌ها سخن می‌گوید به یک شبکه قدیمی ۳۰ سال پیش وصل هستند و هنوز بسیاری از خورده‌کاری‌های احداث شبکه پایین‌دست زیردان مانده است و هنوز آبی در شبکه جاری نشده است.

شهبخش گرگیج، نماینده سیستان و بلوچستان در شورای عالی استان‌ها، هم اظهار داشت: همه ۲۶۱ روستای پایین‌دست سد زیردان به مخزن صفرزهی متصل هستند و هنوز آب از این مخزن به روستاها در شبکه جاری نشده است و در واقع همچنان در بسیاری از مناطق، حوضچه‌های پایین مخزن و شبکه‌های انتقال کامل نشده است.

وی افزود: شبکه پایین‌دست مخزن صفرزهی مربوط به ۳۰ سال پیش است و روستاییان هنوز هم از همان استفاده می‌کنند؛ ۳۰ سال پیش زمانی که جهاد سازندگی فعال بود، برای دسترسی سریع مردم روستایی منطقه به آب یک شبکه فلزی روی زمین تعبیه کردند و قرار شد بعد از اجرای طرح اصولی شبکه سد آن جمع‌آوری شود؛ اما هنوز شبکه جدید سد وارد مدار نشده است.

وی تصریح کرد: بسیار واضح است که روستاهای پایین‌دست مخزن صفرزهی که مخزن سد زیردان برای اتصال به ۲۶۱ روستای طرح شبکه پایین‌دست است وارد فاز آب‌رسانی نشده و همه از شبکه ۳۰ سال پیش که فرسوده و قدیمی است، تغذیه می‌کنند.

گرگیج افزود: در شش ماهه اخیر نیز دستگاه‌های امنیتی به موضوع بی‌آبی جنوب استان ورود کردند و از پروژه‌ها بازدید به عمل آمد. مردم با مشکل آب شرب که مهم‌ترین مشکل برای زندگی هر انسانی است، در حوزه روستایی در جنوب استان سیستان و بلوچستان دست به گریبان هستند. تأمین آب شرب برای مردم فقیر این جا واقعاً هزینه‌بر است، چون دسترسی به آب در جاهای نزدیک وجود ندارد و باید از مسافت‌هایی بیش از ۵۰ کیلومتر آن طرف‌تر از محل زندگی‌شان با تانکر آب را حمل و به روستا منتقل کنند. کمبود ماشین‌آلات و هزینه‌های تأمین آب کمر مردم را خرد کرده است.

۸ هزار نفر باید ۲ ماه دیگر برای یک پروژه آب‌رسانی صبر کنند

البته این بار اول نیست که شرکت آب آمارهای نادرست می‌دهد، حدود سه ماه پیش کلنگ پروژه انتقال شبکه آب به هشت هزار نفر از مردم دلگان‌های شهرستان دشتیاری به زمین زده شد، شرکت آب قول داد پروژه را سه ماهه، یعنی تا دی ماه امسال به بهره‌برداری برساند، اما همین چند وقت پیش بعد از اتمام زمان‌بندی و بعد از آن که انتقادها از عدم بهره‌برداری به موقع بالا گرفت، دوباره شرکت آب بیانیه داد که پروژه دو ماه دیگر عقب افتاده است.

خارج از شبکه پایین‌سد زیردان که به قول آبفا در حال بهره‌برداری است و راستی آزمایشی‌ها و صحبت‌ها چیز دیگری می‌گوید، شبکه پیشین هم حال روز بهتری ندارد، احداث شبکه پیشین هنوز اول کار است و همچنان چشم‌اندازی حداقل در کوتاه‌مدت برای بهره‌برداری از آن نیست؛ با این اوصاف معلوم نیست که به مردم بلوچستان که به گواه وزارت نیرو پایین‌ترین شاخص دسترسی به شبکه آب را دارند، چه زمانی آب‌رسانی می‌شود.

بحران کرونا و ضرورت اصلاح الگوی مصرف آب - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۵

فعالان حوزه محیط‌زیست معتقدند افزایش مصرف سالانه آب به‌ویژه در یک‌سال اخیر تحت‌تأثیر شیوع ویروس کرونا، اصلاح پروسه مصرف آب در فرآیند کشاورزی و صنعت را بیش از پیش ضروری کرده است.

به گزارش «سبزینه» به نقل از ایرنا، منابع آبی کشور در سال‌های اخیر تحت‌تأثیر گرم شدن کره زمین، توسعه کشت و صنعت، رشد جمعیت و گسترش شهرنشینی تضعیف شده است؛ معضلی که در یک‌سال اخیر با شیوع ویروس کرونا (که جز با رعایت اصول بهداشتی مهار نمی‌شد) تشدید شد و مصرف منابع آبی جهان را بیش از پیش افزایش داد.

براساس منابع رسمی، شیوع ویروس کرونا از شش تا بیش از ۳۰ درصد مصرف سرانه آب در استان‌های مختلف را در بازه زمانی مشابه نسبت به سال‌های گذشته افزایش داده و موجب نگرانی برخی دواستاران محیط‌زیست در خصوص هدررفت منابع آب نیز شده است؛ منابع آبی که بشر در شرایط عادی هم به بیش از سه درصد آن دسترسی نداشت و به‌دلیل غیرقابل دسترس بودن ۹۷ درصد آن، پیش از شیوع کرونا نیز می‌توانست بحران کم‌آبی را به یکی از بزرگ‌ترین خطرات جهانی بدل کند.

براساس برخی نقشه‌های محیط‌زیستی که مصرف سرانه آب در کشورهای مختلف را نشان می‌دهد، کشورهای حوزه آمریکای شمالی، قرقیزستان، ازبکستان، ترکمنستان، افغانستان، ایران، سوریه، عراق و عربستان با برداشت سرانه بیش از ۸۰۰ مترمکعب آب در سال، بیش‌ترین میزان برداشت سالانه را دارند. به گفته اغلب صاحب‌نظران علوم طبیعی، این مصرف بالا به‌دلیل روش نادرست آبیاری کشت و صنعت است که در دوران شیوع این بیماری ضرورت اصلاح این فرآیند را دواچندان می‌کند.

گفتنی است سهم مصرف آب در جامعه ایران در بخش کشاورزی تقریباً ۹۰ درصد، شرب هشت درصد و صنعت و معدن دودرصد است. این درحالی است که در کشورهای توسعه‌یافته، سهم بخش کشاورزی ۳۰ درصد، شرب ۱۱ درصد و صنعت و معدن ۵۹ درصد بوده که این شکل از مصرف در کشور ما به منظور جلوگیری از بحران‌های سال‌های آتی نیازمند اصلاح است.

به گفته شماری از کارشناسان زمین‌شناسی و محیط‌زیست، خشک شدن برخی تالاب‌ها همچون تالاب بختگان در استان فارس و گاوخونی در پایاب زاینده‌رود هم به جهت مصرف حقابه این منابع در صنعت و کشاورزی است.

لزوم انجام زراعت براساس اقلیم هر منطقه

عضو هیئت علمی دانشکده منابع طبیعی و علوم دریایی دانشگاه تربیت مدرس در این باره گفت: یکی از علل اصلی کمبود آب و خشک شدن تالاب‌ها، دریاچه‌ها و رودخانه‌ها، کاهش حقابه منابع آبی است که عمدتاً به جهت روش آبیاری غلط اتفاق می‌افتد.

عباس اسماعیلی‌ساری افزود: با توسعه کشاورزی، روش کشت و آبیاری هم باید تغییر یابد. برخی گیاهان کم‌آب‌خواه و بعضی پرآب‌خواه هستند؛ بنابراین کاشت گیاهان در هر منطقه باید براساس آب و هوا و اقلیم همان منطقه انجام شود.

وی ادامه داد: گاه مزارع کشاورزی نیازمند آبیاری قطره‌ای و گلخانه‌ای است، اما آبیاری غرقابی (که سطح خاک را با لایه‌ای از آب می‌پوشاند) حجم وسیعی از منابع آبی را هدر می‌دهد.

اسماعیلی‌ساری اضافه کرد: بنابراین افزایش مصرف، حقابه دریاچه، تالاب و رودخانه را کاهش و هدررفت آب را افزایش می‌دهد. همچنین راه‌اندازی کارخانه‌های صنعتی همچون کارخانه ذوب‌آهن و فولاد نیز حجم وسیعی از آب را مصرف می‌کند.

استاد دانشکده منابع طبیعی و علوم دریایی تربیت مدرس با اشاره به آب‌های زیرزمینی یادآور شد: افزایش مصرف آب با احداث چاه جدید و افزودن عمق چاه‌های قدیمی، ذخیره سفره آب‌های زیرزمینی را هم کاهش می‌دهد.

شیوه حکمرانی مصرف آب باید اصلاح شود

اسماعیلی‌ساری با تأکید بر اصلاح شیوه حکمرانی مصرف آب خاطرنشان کرد: شیوه حکمرانی بر مصرف آب باید با توجه به ظرفیت هر کشور طراحی شود؛ به عبارت دیگر، فرهنگ یک کشور، شرایط آب و هوایی و اقلیم هر ناحیه در روش مصرف باید مورد توجه قرار بگیرد. به گفته این استاد دانشگاه، مصرف اصلی آب در هر کشوری، بیش‌تر جهت کشت و صنعت است و بر این اساس اصلاح الگوی کشت و مدیریت مصرف در صنعت از هدررفت حجم عظیمی از آب جلوگیری خواهد کرد.

اسماعیلی‌ساری یادآور شد: اصلاح حکمرانی مصرف آب، ضمن کاهش هدررفت منابع آبی، با کاهش آلودگی محیط‌زیست و گرد و غبار سبب حفظ سطح سفره‌های آب زیرزمینی و جلوگیری از بیابان‌زایی نیز می‌شود.

شاید بتوان با اصلاح تقاضا و تقدم‌بخشی حقابه تالاب‌ها بر حقابه اراضی کشاورزی و صنعت، احیاء و تعادل‌بخشی منابع آبی کشور را به‌ویژه در دورانی که کرونا به‌عنوان دشمن مشترک کره زمین، بخش اعظمی از این منابع را مصرف می‌کند، فراهم کرد.

کارشناسان کشاورزی تاکید کردند: خشکاندن زاینده‌رود عامل تغییر کاربری اراضی کشاورزی اصفهان – خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۵

اصفهان- ایرنا- بررسی آمار و گزارش‌های فروش زمین و تغییر کاربری اراضی کشاورزی اصفهان نشان می‌دهد که خشکی زاینده‌رود یکی از دلایل اصلی بروز این معضل بوده و جریان پایدار این رودخانه نسخه شفابخش رفع آن خواهد بود.

به گزارش ایرنا، چالش خشکاندن زاینده‌رود و نبود آب در این رودخانه حیاتی در منطقه مرکزی ایران سبب شده که مشکلات فراوانی در بخش‌های مختلف حوزه اقتصادی و اجتماعی گریبانگیر استان اصفهان و مناطق پیرامونی آن شود.

از افزایش فرونشست زمین گرفته تا انتشار ریزگردها، خشکیدن درختان و از بین رفتن موجودات و افت قابل محسوس فعالیت‌های کشاورزی در مناطقی از استان به ویژه در شرق اصفهان از جمله نتایج و خشکاندن رودخانه زاینده‌رود این شاه‌رگ حیاتی فلات مرکزی ایران بوده است.

بررسی‌ها نشان می‌دهد که دلیل روند افزایشی تغییر کاربری اراضی کشاورزی در این استان و در شهرستان‌های مختلف چیزی جز نبود اصلی‌ترین منبع کشاورزی یعنی آب نیست و رفع این مشکل تنها با تخصیص و تامین حقابه‌های کشاورزان که در پی جاری سازی رودخانه عملی می‌شود محقق خواهد شد. همانطور که فعالان اقتصادی و تولیدکنندگان صنعتی در صورت نبود وسایل و تجهیزات مورد نیاز برای تولید نمی‌توانند به فعالیت پردازند، کشاورزان نیز در صورت نبود آب کاری از پیش نخواهند برد و رفته رفته چاره‌ای جز فروش زمین و تغییر کاربری اراضی خود ندارند و این چالش هم در صورت بی‌توجهی در سال‌های آینده به یکی از دردسرهای گسترده استان اصفهان مبدل خواهد شد.

تبدیل زمین‌های کشاورزی به ویلا، ساختمان‌های مسکونی و دیگر اماکن اگرچه به خودی خود ممکن

است مشکل ساز نباشد اما تبعاتی همچون کاهش تولید محصولات کشاورزی، افزایش مهاجرت به شهرها و شهرنشینی و کاهش پوشش گیاهی و به نوعی فضای سبز در استان را به همراه خواهد داشت.

نان در سفره نباشد، کشاورز مجبور به فروش زمین می‌شود

یکی از کشاورزان شهرستان اصفهان که به دلیل نبود آب ملک خود را به فروش گذاشته است در گفت و گو با ایرنا گفت که دلیل اصلی این اقدامش، نبود آب برای کشت و کار است و در صورتی که آب مورد نیاز برای کشاورزی موجود بود هیچگاه به این اقدام دست نمی‌زد.

وی خود را علی محمدی معرفی کرد و افزود: وقتی نان در سفره نباشد و نتوانیم کشت و کار کنیم مجبور به زمین فروش می‌شویم تا با پولی که به دست می‌آید بخشی از مشکلات زندگی خود را حل کنیم. وی بی آبی عرصه های کشاورزی و باغ های منطقه را معضل فراگیر برشمرد و بر ضرورت اتخاذ تصمیم عاجل برای رفع آن از سوی مسئولان امر تاکید کرد.

کشاورزی دیگر از منطقه شرق اصفهان و از توابع شهر زیار در گفت و گو با خبرنگار ایرنا با اشاره به اینکه روند فروش زمین‌های کشاورزی و فعالیت دلالان در منطقه به شدت افزایش داشته است، خاطرنشان کرد: زمین‌هایی که هزاران سال محلی برای تولید و فروش محصولات کشاورزی بوده است سال‌ها به دلیل سوء تدبیر و اقدامات اشتباه مسئولان به اراضی غیر قابل استفاده برای زراعت مبدل شده است.

وی با بیان اینکه روی در و دیوار منطقه شمار زیادی از آگهی‌های خرید و فروش زمین‌های کشاورزی، ساخت ویلا و تغییرات کاربری به چشم می‌آید، گفت: وقتی پای دلالان به منطقه باز شود باید فاتحه کشاورزی را خواند اما اگر زاینده‌رود همچون دهه‌های گذشته جریان داشت هیچ گاه شاهد این نوشته‌ها و تبلیغات بر در و دیوار ها نبودیم.

وی یادآور شد: بنا به اظهار کارشناسان و متخصصان امر در دهه‌های آینده در دنیا کشوری موفق است که بتواند محصولات غذایی مورد نیاز را خودش تامین کند بنابراین با این پیش‌بینی آیا روستا زمین‌های کشاورزی تغییر کاربری داده شود، بهتر نیست تصمیمی اصولی گرفته شود تا آب زاینده رود عادلانه تقسیم و حفظ و توزیع شود.

بنا به اظهارات کارشناسان امر، متولیان و مسئولان هیچ چاره‌ای جز تدبیر برای بازگشایی زاینده رود و جاری سازی دائمی این رودخانه ندارد زیرا تبعات و مشکلاتی که از خشکی آن به وجود آمده و فقط در بخش کشاورزی نیست بلکه دیگر بخش‌های اقتصادی، فرهنگی، گردشگری و اجتماعی را هم شامل می‌شود. تغییر کاربری اراضی کشاورزی در سال‌های اخیر در استان بیش از قبل رخ می‌دهد، این استان با داشتن حدود ۵۶۸ هزار هکتار اراضی با قابلیت کشاورزی و ۶ میلیون واحد دامی در مجموع حدود ۵,۶ میلیون تن تولید محصولات کشاورزی داشته که حدود پنج درصد از تولیدات کشاورزی کشور را به خود اختصاص داده است.

سهم اشتغال بخش کشاورزی کشور ۱۸,۷ و سهم اشتغال بخش کشاورزی استان ۱۱,۵ درصد و کل شاغلان بخش کشاورزی این خطه حدود ۱۷۰ هزار نفر هستند.

مجموع اراضی زراعی استان اصفهان حدود ۴۸۶ هزار هکتار است که در سال‌های طبیعی از حیث بارندگی حدود ۷۰ درصد آن به کشت محصولات زراعی مانند انواع غلات، حبوبات و محصولات علوفه‌ای، جالیزی و انواع سبزی و صیفی و گیاهان زینتی اختصاص می‌یابد و تولید سالانه محصولات زراعی استان در شرایط عادی حدود چهار میلیون و پانصد هزار تن برآورد می‌شود.

مجموع اراضی باغی این دیار نیز حدود ۸۰ هزار هکتار است و بطور عمده شامل انواع سیب درختی، انار، به، انگور، بادام، پسته، گلابی و زردآلوست و مجموع تولیدات باغی و گلخانه‌ای استان در شرایط عادی حدود ۸۰۰ هزار تن برآورد می‌شود.

تغییر کاربری متعدد در ۶ شهرستان استان اصفهان

نگاهی به آمار و ارقام مرتبط با اراضی کشاورزی اخذ شده سازمان جهاد کشاورزی استان اصفهان حاکیست که در سال‌های اخیر حدود پنج هزار و ۵۰۰ مورد تغییر کاربری زمین کشاورزی و یا فروش این اراضی در این منطقه شناسایی و گزارش شده که بیشترین آنها در شهرستان‌های اصفهان، کاشان، شاهین شهر و میمه، شهرضا و سمیرم بوده است.

در همین ارتباط معاون حفظ کاربری و یکپارچگی اراضی سازمان جهاد کشاورزی اصفهان گفت: در سال‌های اخیر برای مثال در شرق اصفهان حدود ۱۰ هزار تا ۱۵ هزار هکتار تغییر کاربری اتفاق افتاده که خود به میزان تولید آسیب جدی وارد می‌کند.

مهدی مجیری در گفت و گو با ایرنا اظهارداشت: افزایش بیکاری و گسترش فقر در بین کشاورزان، کاهش تولیدات محصولات کشاورزی و افزایش واردات، افزایش مهاجرت کشاورزان و فرزندان ایشان به شهرها و معاملات شبهه دار در بنگاه‌های معاملات املاک از جمله پیامدهای این چالش است.

مهاجرت به شهرها ثمره‌ای نامطلوب از تغییر کاربری اراضی کشاورزی

وی درباره تاثیر تغییر کاربری‌های غیرمجاز بر اراضی کشاورزی بخصوص اراضی مستعد حاشیه رودخانه گفت: افزایش بیکاری و گسترش فقر در بین کشاورزان، کاهش تولیدات محصولات کشاورزی و افزایش واردات، افزایش مهاجرت کشاورزان و فرزندان ایشان به شهرها و معاملات شبهه دار در بنگاه‌های معاملات املاک از جمله پیامدهای این چالش است.

معاون حفظ کاربری و یکپارچگی اراضی سازمان جهاد کشاورزی اصفهان اظهارداشت: افزایش فعالیت دلالان و سوداگری در بازار فروش اراضی کشاورزی به دلیل سود بسیار چشمگیر آن تحمیل بار اقتصادی بر دستگاه‌های اجرایی بویژه سازمان جهاد کشاورزی را به همراه دارد.

زاینده‌رود به طول افزون بر ۴۰۰ کیلومتر بزرگترین رودخانه منطقه مرکزی ایران است که از کوه‌های زاگرس مرکزی بویژه زردکوه سرچشمه می‌گیرد و در کویر مرکزی ایران به سمت شرق پیش می‌رود و در نهایت به تالاب گاوخونی در شرق اصفهان می‌ریزد.

این رودخانه که علاوه بر جاذبه تفریحی و فرهنگی، همواره نقشی مؤثر در پایداری محیط زیست، تامین آب آشامیدنی، رونق کشاورزی و اقتصاد منطقه مرکزی و هستی تالاب گاوخونی داشته است، در دهه‌های اخیر به علت برداشت‌های غیرقانونی، انتقال آب به حوضه دیگر، تراکم جمعیت و تا حدودی کاهش نسبی بارندگی‌ها، به یک رودخانه با جریان دوره‌ای تبدیل و در پایین دست در فصول گرم بویژه تابستان با خشکی مواجه شده است.

تامین حقابه کشاورزان تنها را جلوگیری از فروش زمین زراعی
آنطور که نماینده کشاورزان و شورای میراب اصفهان گفت: تنها راه حل جلوگیری از تغییر کاربری و کاهش فروش زمین‌های کشاورزی بویژه در منطق شرق اصفهان، تامین حقابه‌ها و تخصیص آب مورد نیاز برای کشت و کار کشاورزان و باغداران است.

محمود کریمی در گفت و گو با ایرنا افزود: متأسفانه برداشت‌های غیراصولی و خارج از قانون در منطقه بالادست رودخانه زاینده رود سبب گرفتاری اهالی پایین دست به رنج و نداری و بیکاری شده است.
وی با بیان اینکه مسوولان باید بطور جدی برای این مساله چاری اندیشی کنند اضافه کرد: حق‌گشی و تامین نکردن حقابه‌ها در سال‌های اخیر سبب بارها تجمع کشاورزان شده است و امسال هم این موضوع تداوم یافت.
بنا به نظر کارشناسان تنها راه برون رفت از چالش خشکی رودخانه زاینده رود که مشکلات فراوانی بویژه در صنعت کشاورزی بوجود آورده اجرای پرشتاب و تکمیل طرح‌های انتقال آب پیشتر برداشت شده از این حوضه آبریز است و از سوی دیگر باید جلوی برداشت‌های غیرقانونی از این رودخانه را گرفت.

اصفهان همچنان چشم انتظار پروژه کوه‌رنگ ۳ و بهشت آباد
بررسی طرح‌های تأمین و انتقال آب در حوضه آبریز زاینده‌رود حاکیست که طرح انتقال آب کوه‌رنگ
سه شامل سد و تونل، مهم‌ترین پروژه در این بخش به شمار می‌رود که اگرچه سال‌ها از زمان بهره‌برداری
وعده داده شده آن می‌گذرد اما در چند سال اخیر با جدیت بیشتری در حال اجراست.

عملیات اجرایی طرح انتقال آب کوه‌رنگ سه شامل سد و تونل در سال ۱۳۷۷ با هدف تأمین آب به
میزان حدود ۲۵۰ میلیون مترمکعب در سال برای تأمین بخشی از کمبود آب منطقه مرکزی ایران آغاز و
قرارداد ساخت سد تونل سوم کوه‌رنگ در سال ۱۳۸۹ بسته شد و قرار بود سال ۹۳ به بهره‌برداری برسد
که این امر در آن زمان محقق نشد.

سد کوه‌رنگ سه که تاکنون حدود ۴۶ درصد پیشرفت فیزیکی داشته بر اساس پیش‌بینی انجام شده سال
آینده آبگیری می‌شود و عملیات ساخت این سد ۲ کمان به ارتفاع ۱۲۰ متر تا ۲ سال آینده به اتمام خواهد
رسید، این از خاصیت سدهای بتنی به شمار می‌رود که قبل از اتمام آبگیری شوند و پس از آن به بهره
برداری برسند.

هم‌اینک ساخت تونل این طرح انتقال آب به اتمام رسیده و در سال قبل و سال جاری به صورت موقت
بوسیله آن حدود ۵۰ میلیون مترمکعب پمپاژ آب انجام شد.

وعده‌ای دیگر به نام "بهشت آباد" طرحی برای احیای زاینده‌رود
دیگر طرح انتقال آب به مرکز کشور که بارها خبر از فعال و غیرفعال شدن روند اجرای آن به گوش
می‌رسد، طرح انتقال آب از بهشت‌آباد به فلات مرکزی ایران شامل سه بخش، احداث سد ۱٫۵ میلیارد متر
مکعبی به ارتفاع ۱۷۸ متر، سامانه انتقال آب تا منطقه شکمزار (در ۳۵ کیلومتری جنوب شهرکرد واقع در
استان چهارمحال و بختیاری) که سامانه‌ای مشترک و بخش احداث خطوط انتقال از سامانه انتقال آب از

شلمزار به اصفهان است.

شرکت آب منطقه‌ای اصفهان حدود ۱۲ سال پیش مطالعات این طرح مشتمل بر یک سد بتنی و تونل ۶۰ کیلومتری را آغاز کرد که وزارت نیرو در دولت یازدهم با بازنگری آن و با حذف تونل، با انجام آن از طریق خط لوله و ایستگاه پمپاژ و همچنین احداث یک سد موافقت کرد و اکنون شرکت "آب نیرو" کارفرمای این پروژه است.

آلودگی زیست‌محیطی خلیج فارس با ورود فاضلاب‌ها ادامه دارد؛ ورود روزانه ۱۰۰ هزار مترمکعب فاضلاب به خلیج فارس - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۶

مشکل ورود فاضلاب شهر بندرعباس به دریا، بحث دیروز و امروز نیست؛ سال‌هاست که روزانه انبوهی از فاضلاب روانه دریا می‌شود، اما مسئولان توپ را در زمین یکدیگر می‌اندازند و از زیرمسئولیت خود در قبال این معضل مهم شانه خالی می‌کنند. اما دریا، روزبه‌روز آلوده‌تر می‌شود؛ دریایی که با هویت مردم بندرعباس آمیخته شده است و اکنون آن‌ها محکوم به تماشای مرگ تدریجی قسمتی از هویت خود هستند. روزانه ۱۰۰ هزار مترمکعب پساب وارد خلیج فارس می‌شود؛ این فاجعه زیست‌محیطی خلیج فارس را که زیستگاه جانوران آبرزی است و مردم در آب به ظاهر سالم آن شنا می‌کنند و بعضاً نیز با صیادی از آن امرار معاش می‌کنند، با مشکل مواجه کرده است. ورود انبوهی از فاضلاب شهر بندرعباس به خلیج فارس سال‌هاست که نه تنها فعالان محیط‌زیست و شهروندان بندرعباسی، بلکه مسافرانی را که به امید دیدن دریای آبی و تمیز به هرمزگان سفر می‌کنند، ناامید کرده است. اکنون روانه شدن حجم گسترده‌ای از پساب و فاضلاب خام و تصفیه شده به خلیج فارس یکی از دغدغه‌های مهم مردم هرمزگان است، مشکلی که تاکنون از سوی مسئولان مربوطه با دادن وعده و وعید همچنان پا برجاست و عزمی برای پایان دادن به این فاجعه مشاهده نمی‌شود. رنگ آبی دریای خلیج فارس این روزها به دلیل ترکیب با پساب و فاضلاب‌های سیاه رنگ تصفیه نشده‌ای که از اقصی نقاط بندرعباس از طریق خورها به آن سرازیر می‌شود، دیگر آبی نیست و هر روز که می‌گذرد بر میزان آب‌های خاکستری رنگ فاضلابی در دریا افزوده می‌شود. مشکلات پوستی، آلودگی سواحل و از بین رفتن آبزیان دریایی تنها چند ثمره جاری شدن این فاضلاب به دریاست، هرچند مسئولان درخصوص ساماندهی و جلوگیری از ورود فاضلاب به خلیج فارس تاکنون وعده‌هایی دادند؛ اما در عمل هیچ کدام از این وعده‌ها عملی نشده است.

سال ۹۴ بود که کیانوش جهانبخش، عضو شورای شهر هرمزگان، در اقدامی نمادین در اعتراض به ورود پساب به

دریا، در جلوی یکی از لوله‌های فاضلاب قرار گرفت و خواستار ورود مدعی‌العموم به مسأله ورود فاضلاب به دریا شد، جسته و گریخته هر بار مسئولان با وعده‌های دلخوش‌کننده فعالان محیط‌زیست را که همواره نگران معضل ورود پساب به دریا بودند، به سکوت و انتظار برای تحقق وعده‌هایشان واداشتند. دی‌ماه سال ۹۷ بود که رئیس کل وقت دادگستری هرمزگان در واکنش به ورود فاضلاب به ساحل ضرب‌الاجل دو ماهه تعیین کرد؛ اما متأسفانه اکنون بعد از گذشت دو سال همچنان فاضلاب به دریا سرازیر می‌شود.

۶۵ درصد شبکه فاضلاب شهر بندرعباس اجرا شده است معاونت بهره‌برداری و توسعه شرکت آب و فاضلاب استان هرمزگان، در این باره به تسنیم گفت: طرح مطالعاتی فاضلاب شهر بندرعباس در سال ۱۳۶۵ برای ۲۴ هزار مترمکعب با جمعیتی بالغ بر ۳۲۰ هزار نفر در محیط پذیرنده دریا صورت گرفته است.

امیریان‌نژاد تصریح کرد: در حال حاضر حدود ۶۵ درصد شبکه فاضلاب شهر بندرعباس اجرا شده و حدود ۳۵ درصد باقی‌مانده شامل بافت فرسوده و شهرک‌هایی است که جدیداً در شمال بلوار امام حسین (ع) و بلوار شهید رجایی احداث شده‌اند.

وی گفت: در حال حاضر با توجه به رشد جمعیت و افزایش شهرک‌ها حدود ۹۰ تا ۱۰۰ هزار مترمکعب پساب را روزانه وارد دریا می‌کنیم.

امیریان‌نژاد گفت: با توجه به حجم پساب ورودی به دریا، مطالعاتی در خصوص انتقال پساب به صنایع از پنج سال گذشته آغاز و به انعقاد قرارداد سرمایه‌گذاری با شرکت ژرف کار جم منجر شد.

معاون بهره‌برداری و توسعه شرکت آب و فاضلاب بیان کرد: متأسفانه این شرکت نتوانست براساس تعهدات قرارداد خود را انجام دهد، به همین دلیل شرکت تجهیزات زیرساخت خلیج فارس جایگزین شد.

۴۰ درصد بافت فرسوده در بندرعباس داریم

امیران‌نژاد بیان کرد: این شرکت نیز در مراحل نهایی بستن قرارداد است و در حال برنامه‌ریزی و زمان‌بندی برای انتقال پساب به صنایع غرب هرمزگان از طریق یک شرکت دیگر هستیم. اکنون ۴۰ درصد بافت فرسوده در بندرعباس داریم که دفع فاضلاب این حجم به صورت سنتی است، معمولاً فاضلاب این دسته وارد خورها شده و در نهایت به صورت تصفیه نشده و خام به دریا منتقل می‌شود.

معاون بهره‌برداری و توسعه شرکت آب و فاضلاب افزود: شرکت آب و فاضلاب با شهرداری و مسکن شهرسازی نسبت به آزادسازی معابر جلساتی گرفته شده که هر معبری که شهرداری ایجاد یا باز کرده بحث آب و فاضلاب را پیگیری کنیم.

دفع فاضلاب به صورت سنتی انجام می‌شود

امیران‌نژاد تصریح کرد: فاضلاب از نقاط مختلف شهر وارد دریا می‌شود، چون دفع فاضلاب به صورت سنتی انجام می‌گیرد و چون سطح آب زیرزمینی بالاست و یک لایه غیرقابل نفوذ وجود دارد، این فاضلاب جمع می‌شود و وارد دریا می‌شود.

وی با بیان این که خور هدیش، گورسوزان و شیلات بیشترین نقاط ورود فاضلاب به دریا هستند، خاطرنشان کرد: شرکت آب و فاضلاب، شهرداری و آب منطقه‌ای در تلاش برای ایجاد بستر مناسب با شرایط بهداشتی مناسب برای شهروندان است تا بتوانیم معضلات را حل کنیم. طبق چشم‌انداز ما در دو یا سه آینده هیچ قطره فاضلابی وارد دریا نشود تا شهروندان بتوانند با آسودگی خاطر از دریا استفاده کنند.

فاضلاب خام و تصفیه نشده ۱۰۰ هزار نفر در خورها تخلیه می‌شود

عمق فاجعه البته جایی نمود پیدا می‌کند که مطابق آمارها فاضلاب خام و تصفیه نشده جمعیت شهری بالغ بر

۱۰۰ هزار نفر در خورها تخلیه می‌شود؛ این امر علاوه بر تشدید آلودگی دریا، سبب ایجاد بوی بسیار بد و نامطبوع در مناطق نزدیک خور و سواحل می‌شود که کلافگی بی‌حد و مرزی برای شهروندان رقم می‌زند. به سناریوی غم‌بار ورود فاضلاب به دریا باید آلودگی‌های ناشی از صنایع مستقر در غرب بندرعباس را نیز اضافه کرد. حال باید منتظر بود و دید سرنوشت ورود فاضلاب تصفیه نشده و خام و پساب به خلیج فارس به چه سرانجامی خواهد رسید و از آنجایی که برای نیل به این مهم نیاز به نگاه ملی و تخصیص بودجه ملی است، آیا عزمی جدی و ملی برای حفظ سلامت اکوسیستم خلیج فارس و پیشگیری از ورود هر گونه آلودگی به دریا شکل خواهد گرفت یا خیر؟

دریافت حق آبه تالاب کجی نهبندان در دستور کار قرار گرفت - خبرگزاری ایرنا

مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۲

بیرجند - ایرنا - مدیرکل حفاظت محیط زیست خراسان جنوبی از پیگیری دریافت حق آبه تالاب کجی نمکزار نهبندان خبر داد و گفت: زنده نگهداشتن تالاب سبب جلوگیری از گرد و غبار در منطقه می‌شود. حسن اکبری روز سه‌شنبه در حاشیه سومین نشست گروه کاری آمایش سرزمین و محیط زیست استان خراسان جنوبی در جمع خبرنگاران افزود: در این جلسه مصوب شد شرکت سهامی آب منطقه‌ای حق آبه زیست محیطی تالاب کجی را در اولویت قرار دهد.

وی بیان کرد: دانشگاه بیرجند در این خصوص مطالعه‌ای انجام داده است که براساس آن باید حداقل ۵۰۰ میلیون متر مکعب آب از سفره‌های آب زیرزمینی اطراف تالاب کاهش یابد.

مدیرکل حفاظت محیط زیست خراسان جنوبی گفت: برای زنده ماندن تالاب کجی نمکزار براساس سند سازگاری با کم‌آبی باید ۲۰ درصد از برداشت بی‌رویه آب از سفره‌های زیرزمینی اطراف تالاب کاسته شود.

وی از تالاب کجی نمکزار نهبندان به عنوان تنها تالاب پویای شرق کشور یاد کرد و گفت: این تالاب محیط و چشم‌انداز جالبی در نهبندان ایجاد کرده همچنین سبب شکل‌گیری زندگی و معیشت شده است. اکبری افزود: از طرفی بادهای ۱۲۰ روزه سیستان و بادهای محلی تهدید جدی برای شهرهای پایین دست و استان‌های همجوار محسوب می‌شود و محیط زیست حق آبه تالاب کجی را پیگیری می‌کند تا برای همیشه پویایی این تالاب را داشته باشیم.

وی تصریح کرد: اگر حق آبه تالاب داده نشود یا پوشش منطقه تخریب شود و در حوزه بالادست تالاب، چیدمان توسعه را براساس توان شناسنامه‌ای منطقه قرار ندهیم این تالاب به یک کانون گرد و غبار تبدیل می‌شود.

مدیرکل حفاظت محیط زیست خراسان جنوبی گفت: از آنجا که تالاب کجی نمکزار نهبندان فصلی است و در فرایند طبیعی در زمستان و بهار پر آب و در تابستان خشک می‌شود اما خشک شدن به این مفهوم نیست که رطوبت نداشته باشد لذا هدف ما این است که در تابستان بیش از حد خشک نشود. وی افزود: هدف ما این نیست که از تخصیص حق آبه در همه سال تالاب آب داشته باشد، اگر قرار است تالاب همیشه آب داشته باشد باید حجم زیادی آب را از اطراف تالاب به این تالاب سرازیر کنیم که این منجر به برهم زدن بوم‌شناسی تالاب می‌شود.

اکبری بیان کرد: اگر از حوزه بالادست تالاب یعنی سهل آباد نیم میلیون متر مکعب آب کم شود طبیعت تالاب حفظ خواهد شد و کانون گرد و غبار را نخواهیم داشت.

وی درباره دستور کار دیگر این نشست با موضوع فضای سبز و گونه‌های سازگار با بیرجند گفت: خراسان جنوبی استانی کم‌آب است اما تغییرات دمایی بسیار بالایی دارد بنابراین باید از گونه‌های گیاهی کم‌آب خواه و متناسب با شرایط بومی استان استفاده شود.

مدیرکل حفاظت محیط زیست خراسان جنوبی افزود: در حال حاضر بسیاری از گونه‌های موجود در سطح شهر بومی منطقه نیستند به همین دلیل مقرر شد مطالعه‌ای توسط سازمان پارک‌ها و فضای سبز شهرداری انجام تا نسبت به معرفی گونه‌های بومی و متناسب با تغییرات آب و هوایی استفاده شود.

وی ادامه داد: این طرح نخستین بار در استان تصویب شده و سال ۱۴۰۰ برای توسعه فضای سبز شهری با استفاده از گونه‌های کم‌آب خواه و سازگار با شرایط استان اجرایی خواهد شد.

اکبری درخصوص خشک شدن برخی درختان در محیط دستگاه‌های اجرایی یا نظامی استان گفت: شهرداری بیرجند گزارشی در این زمینه تهیه کرده است و موضوع با حضور دستگاه‌های اجرایی مربوطه مطرح خواهد شد تا راهکارهای برای جلوگیری از کاهش فضای سبز اندیشیده شود.

جلسه گروه کاری آمایش سرزمین و محیط زیست استان ذیل کارگروه امور زیربنایی، توسعه روستایی،

عشایری و شهری و آمایش سرزمین و محیط زیست به ریاست رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی خراسان جنوبی برگزار شد.

نحوه تخصیص حق آبه زیست محیطی تالاب کجی نمکزار نه‌بندان، بررسی وضعیت درختان خشکیده سطح شهر بیرجند و بررسی طرح سازگاری و امکان معرفی چند گونه پوشش گیاهی مقاوم به خشکی در شرایط اقلیمی بیرجند از دستور کارهای اصلی این نشست بود.

توافق با افغانستان بر سر تأمین حقابه دریاچه هامون و رودخانه هیرمند ضروری است؛ دیپلماسی چاره مقابله با ریزگردها در سیستان و بلوچستان - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۷

خشکی دریاچه هامون و تالاب جازموریان در شمال و جنوب استان سیستان و بلوچستان، منجر به بروز ریزگرد در این استان شده است. خشکی هامون از طرفی و ناخوش احوالی جازموریان از سمتی دیگر، شمال و جنوب استان سیستان و بلوچستان را با بحران ریزگردها مواجه کرده و خروار خروار خاک را راهی ریه‌های نیمه‌جان مردم می‌کند؛ با این حال این اتفاق در سال جاری به دلیل کلید خوردن پروژه انتقال آب از جنوب به شمال استان کرمان، شرایط را برای مردمان جنوب کشور نامساعد کرده است. مردم هرمزگان، کرمان و حتی شیراز متضرر از این انتقال آب هستند؛ چراکه به دنبال آن تالاب جازموریان روزبه‌روز خشک‌تر از قبل می‌شود؛ حالا مردم به جای اکسیژن، ریزگرد تنفس می‌کنند.

در شمال استان سیستان و بلوچستان هم حقابه هامون منشأ اصلی ریزگردهاست. روابط نه چندان خوب دولت وقت با کشور همسایه افغانستان، مزید بر علت شده و ساخت سد کمالخان از سمت افغانستان هم کشاورزان را به چالش کشانده و هم حال و هوای شهر را گرد و غباری کرده است. هر سال شاهد بروز گرد و غبار در استان‌های جنوبی کشور هستیم؛ با وجود این امسال با توجه به استقرار بند کمالخان و انتقال آب از جنوب به شمال استان کرمان، این شرایط محسوس‌تر از قبل شده است.

ستاد کلی احیای دریاچه هامون تشکیل می‌شود

نماینده مردم زاهدان در مجلس شورای اسلامی در پاسخ به سؤال درخصوص رویکرد نمایندگان استان سیستان و بلوچستان درمورد بروز ریزگردها در شمال و جنوب این استان به دانشجو می‌گوید: مسأله ریزگردها، موضوعی مشترک بین سه استان سیستان و بلوچستان، کرمان و هرمزگان است که باید از طرف نمایندگان هر سه استان پیگیری شود. این موضوع، هفته آینده در هیئت مرکزی فراکسیون جنوب کشور که

متشکل از چند استان است، مطرح می‌شود و قطعاً تصمیم مشترکی در این باره گرفته خواهد شد. فداحسین مالکی ادامه می‌دهد: این اتفاق، صرفاً از سمت نمایندگان یک استان قابل پیگیری نیست و حتماً باید به صورت جدی به آن پردازیم. بروز ریزگردها سال‌های مدیدی است که در استان سیستان و بلوچستان مشاهده می‌شود و در برخی از ایام سال کشنده است.

نماینده منتخب مردم زاهدان اظهار می‌کند: خشک‌سالی در هامون نیز منشأ گرد و غبار در شمال استان سیستان و بلوچستان است که بیش‌تر به دیپلماسی و روابط دو دولت ایران و افغانستان برمی‌گردد؛ اگر در این مورد به خصوص تصمیم جدی و درستی گرفته شود، ریزگردهای هامون به حداقل می‌رسد. در هفته‌های پیش‌رو، هیئت بلندپایه‌ای برای بررسی حقایق ایران از دریاچه هامون و رودخانه هیرمند از ایران به کابل سفر خواهد کرد.

وی همچنین از تشکیل ستادی برای احیای دریاچه هامون خبر داده و می‌گوید: هفته گذشته به صورت خصوصی در مجلس با وزیر نیرو جلسه‌ای درباره دریاچه هامون داشتم و قرار شد تشکیل ستاد ملی احیای دریاچه هامون با ریاست مشاور اول رئیس‌جمهور در دستور کار قرار بگیرد. این مسأله را برای اولین بار در این گفت‌وگو مطرح می‌کنم. اکنون در حال تهیه اساسنامه این ستاد هستیم که مشابه اساسنامه دریاچه ارومیه با رویکردی قوی‌تر است؛ چرا که دریاچه هامون ماهیتی جهانی دارد.

مالکی با اشاره به هدف تشکیل این ستاد تأکید می‌کند: هدف از تشکیل این ستاد، خروج دریاچه هامون از بن‌بست سیاسی، اجتماعی و زیست‌محیطی است که در این خصوص مشارکت چندین کشور را به همراه خواهیم داشت. همچنین همایش‌های گوناگون و اجماع بین‌المللی برای احیای دریاچه برگزار می‌کنیم. متأسفانه در خصوص سد کمالخان نگرانی‌هایی مطرح است و ردپا و شیطنت آمریکایی‌ها با انگیزه‌های خراب‌کارانه قابل مشاهده است. مطمئن باشید که در آینده اخبار خوبی در این مورد می‌شنویم.

تالاب هامون جازموریان با گستره حوضه آبریزی حدود ۷۰ هزار کیلومتر مربع معادل دوبرابر دریاچه ارومیه در ۵۶ کیلومتری غرب شهرستان دلگان و پنج کیلومتری روستای چاه کیچی واقع شده که ۴۹ درصد

آن در حوزه سیستان و بلوچستان و ۵۱ درصد در حوزه استان کرمان قرار دارد. دشت‌های جیرفت، فاریاب و رودبار جنوب در استان کرمان و دشت‌های ایرانشهر، بمپور، سردگان، دلگان، سرتختی و اسپکه در استان سیستان و بلوچستان در محدوده این حوضه آبریز واقع شده‌اند.

تالاب جازموریان به عنوان یک منبع قابل توجه آب شیرین به سبب خشک‌سالی‌های مداوم در سال‌های اخیر به کانون بحرانی ریزگردهای جنوب استان سیستان و بلوچستان و استان کرمان تبدیل شده که کم‌توجهی به این موضوع باعث مشکلات جبران‌ناپذیری برای شهرستان دلگان شده است. در چند ماه اخیر هم مسأله انتقال آب از جنوب به شمال استان کرمان اوضاع را سخت‌تر از قبل کرده است.

باید افغانستان را پای میز مذاکره بکشانیم

خشکی دریاچه هامون هم به دلیل ساخت بی‌رویه بند و سد از طرف دولت افغانستان کار را در شمال استان دشوار و زندگی را به مردم سخت کرده است. امین کمالی، دبیر جنبش عدالتخواه دانشجویی استان سیستان و بلوچستان، می‌گوید: یکی از مشکلات شمال استان، مسأله حقابه دریاچه هامون است. آب این دریاچه با سدسازی‌های افغانستان وقتی که به کشور ما می‌رسد؛ تقریباً تمام شده و چیزی عاید ما نمی‌شود. موضوع اصلی این جاست که در این منطقه اقتصاد بر پایه کشاورزی و دامپروری و وابسته به آب است.

کمالی ادامه می‌دهد: کم بودن حقابه ایران مشکلات متعددی را در مسائل اقتصادی ایجاد کرده و در نهایت منجر به مهاجرت مردم از استان شده است؛ علاوه بر این مشکلات زیست‌محیطی و بروز ریزگردها روزبه‌روز شدت بیش‌تری پیدا می‌کند. متأسفانه کانون اصلی ریزگردهای سیستان، تالاب هامون است که تقریباً به خشکی رسیده است.

دبیر جنبش عدالتخواه دانشجویی استان سیستان و بلوچستان اظهار می‌کند: شاخص آلودگی هوا روز جمعه ۳ بهمن به ۵۰۰ رسید. این مسأله باعث تشدید بیماری‌های ریوی مانند سل و آسم در استان می‌شود و

مردم را وادار به کوچ اجباری می‌کند. در نهایت، مرز استراتژیک ایران و به گفته رهبری تنگه احد خالی از سکنه شده و ایران ناامن می‌شود. امنیت جانی و سلامت مردم در خطر است. سال گذشته آبیگری هامون ما را نجات داد و اقتصاد جان دوباره گرفت.

وی می‌گوید: هفته‌ها است که این موضوع از سمت تشکل‌های دانشجویی استان بازگو می‌شود. همچنین هفت تریبون نماز جمعه در سیستان و بلوچستان به موضوع حقابه هامون پرداختند؛ اما هنوز خبری از مسئولان نیست؛ مسئولانی که مطالبات را به مصاحبه محدود کردند. با مصاحبه مشکل حل نمی‌شود. آن‌ها همیشه می‌گویند که کارگروهی را برای پیگیری حل این مشکل به استان می‌فرستند؛ اما خبری نمی‌شود. برای حل این مشکل باید به هر نحوی که شده افغانستان را به میز مذاکره بکشانیم.

بحران گرد و غبار در سیستان و بلوچستان

محمدجواد عمرانی، دبیر قرارگاه احمدی‌روشن بسیج دانشجویی استان سیستان و بلوچستان، نیز با انتشار ویدئویی در اینستاگرام نسبت به وضعیت آشفته آب و هوایی در این استان انتقاد کرد. او در این خصوص می‌گوید: شمال و جنوب استان سیستان و بلوچستان در گیر طوفان‌های عجیب ریزگرد است. در جنوب پروژه انتقال آب سد صفارود شهرستان رابر به شمال کرمان، علاوه بر خسارت به سرشاخه‌های دائمی هلیل‌رود، تالاب جازموریان، محیط‌زیست، جانوران و ساکنان تمامی شهرستان‌های جنوبی را دچار مشکل می‌کند. عمرانی یادآور می‌شود: تالاب هامون و جازموریان حال و روز خوبی ندارند. کاش سازمان محیط‌زیست به جای پرداختن به امور سیاسی فکری به حال مردم می‌کرد.

بروز گرد و غبار و در نهایت آلودگی هوا در استان سیستان و بلوچستان، امسال شدت بیش‌تری گرفته؛ موضوعی که در صورت عدم رسیدگی به موقع می‌تواند جان چندین هزار انسان را به خطر بیندازد.

رییس سازمان مدیریت و برنامه ریزی گیلان؛ ۱۸ میلیارد تومان اعتبار برای احیای تالاب انزلی تخصیص یافته است - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۷

رشت- ایرنا- رییس سازمان مدیریت و برنامه ریزی گیلان گفت: شاهد عزم جدی دولت برای احیای تالاب انزلی هستیم و در این راستا ۱۸ میلیارد تومان اعتبار برای احیای تالاب انزلی اختصاص داده شده است.

کیوان محمدی روز سه شنبه در جلسه کمیته برنامه ریزی در فرمانداری صومعه سرا اظهار داشت: برای احیاء و لایروبی تالاب انزلی ۶ میلیارد تومان و برای مبارزه با سنبل آبی در تالاب ۱۲ میلیارد تومان اعتبار اختصاص یافته است که با توجه به اینکه قسمت جنوبی این تالاب در حوزه شهرستان صومعه سرا قرار دارد باید برای جذب این اعتبار اقدامات لازم صورت گیرد.

وی با اشاره به اینکه روستاهای حاشیه تالاب در صومعه سرا یک ظرفیت گردشگری محسوب می شود خاطرنشان کرد: باید بحث گردشگری برای توسعه این روستاها به صورت ویژه دیده شود. وی در ادامه با تاکید بر اینکه باید تمام تلاش خود را برای خدمت صادقانه بکار بگیریم افزود: در بحرانی ترین شرایط کشور در حال خدمت به مردم قرار گرفته ایم بطوری که می توان گفت بعد از حمله مغول هیچ وقت کشورمان مانند حالا مورد تهاجم خارجی نبوده است.

رییس سازمان مدیریت و برنامه ریزی گیلان افزود: ادعای حقوق بشر کشورهای خارجی گوش فلک را کر می کند اما از انواع تحریم ها و فشار ها نمی کاهند.

محمدی در ادامه تصریح کرد: دولت تمام تلاش خود را برای تکمیل پروژه های نیمه تمام گذاشته است و ما نیز باید بتوانیم در شرایط سخت و در کنار همه کمبود ها و مشکلات، بهترین مدیریت را داشته باشیم.

نماینده شهرستان صومعه سرا در مجلس شورای اسلامی گفت: سرانه مالیات بر ارزش افزوده شهرداری‌ها و دهیاری‌ها باید شفاف شود.

سید کاظم دلخوش اباتری با اشاره به اینکه شهرداری‌ها در وضعیت خوبی بسر نمی‌برند افزود: شفاف شدن درصد سهم مالیاتی شهرداری‌ها باید شفاف شود تا برنامه ریزی‌ها مناسب با آن طراحی شود. وی با اشاره به وجود پروژه‌های نیمه کاره در این شهرستان تصریح کرد: اعتبار برای این پروژه‌ها باید از محل بودجه توازن تعریف شود تا بطور صد درصد اختصاص یابد.

وی اظهار داشت: هشت پل روستایی از جمله پل روستای سه سار که بر اثر بحران سیل از بین رفته نیمه کاره مانده و نیاز به تامین اعتبار دارد.

وی در ادامه افزود: تکمیل پروژه‌های نیمه تمام چهار راه خاکیان، احداث سالن‌های ورزشی، راه‌های اصلی و شبکه فاضلاب از مطالبات قانونی مردم است که باید در اولویت تامین و اختصاص بودجه قرار گیرد.

فرماندار صومعه سرا با اشاره به افزایش اعتبار این شهرستان گفت: اعتبار ۲۱ میلیارد تومانی این شهرستان با نگاه ویژه دولت و با افزایش ۱۵ میلیارد تومانی امسال به ۳۶ میلیارد تومان رسید.

سید جلال سید محمدی افزود: این اعتبار از محل سایر منابع تعیین شده است و امیدواریم با تخصیص این رقم و برنامه ریزی‌های صورت گرفته بتوانیم بخشی از مسائل و مشکلات را کاهش دهیم و برخی از پروژه‌های نیمه تمام را تکمیل کنیم.

وی یادآور شد: هم اکنون چند پروژه بزرگ ملی راهداری در محورهای فومن صومعه سرا پونل، ضیابر پیربازار و طاهرگوراب به ماسال و ۳۱ پروژه آب و فاضلاب در حال اجرا است.

فرماندار صومعه سرا در ادامه با اشاره به اینکه تمام تلاشمان این است که بر اساس برنامه تدوین شده اعتبارات شهرستان توزیع شود گفت: حوزه کشاورزی و راه روستایی بیشترین توجه و تمرکز اعتبارات

امسال را از بخش‌های استانی، نفت و گاز در کمیته برنامه‌ریزی داشته‌اند. وی خاطرنشان کرد: ایجاد راه ارتباط آبی بین دو شهرستان صومعه سرا و انزلی موجب رونق اقتصادی و تقویت حوزه گردشگری می‌شود.

سید محمدی افزود: با وجود ظرفیت عظیمی به نام تالاب متاسفانه مردم صومعه سرا تاکنون کمترین بهره را از آن برده، و در مقابل همه مشکلات تالاب از جمله مسایل زیست محیطی تا سیلاب‌ها و آبگرفتگی‌های متعدد را به جان خریده و همه این آسیب‌ها نصیب روستاییان ۲۰ روستای حاشیه تالاب می‌شود.

وی خاطر نشان کرد: در این راستا طی یکسال گذشته با توجه ویژه دولت تدبیر و امید و برنامه‌ریزی‌ها در خصوص لایروبی رودخانه‌ها در محدوده این روستاها شرایط مطلوبی جهت اجرای این راه ارتباطی آبی بوجود آمده است و با ایجاد اسکله در حاشیه این روستاها ضمن استفاده مسافران از تالاب به عنوان یک ظرفیت گردشگری، اشتغال زیادی برای جوانان و تقویت توسعه اقتصادی این مناطق نیز فراهم می‌شود.

سید محمدی افزود: تلاش می‌کنیم تالاب و زیبایی‌های منحصر بفرد آن را از زاویه دید صومعه سرا به گردشگران معرفی، و در این راستا با راه اندازی اسکله‌های مسافری در روستاهای حاشیه تالاب ضمن تقویت و توسعه تالاب گردی، راه آبی ارتباطی بین دو شهرستان داشته باشیم.

شهرستان صومعه سرا با حدود ۱۳۰ هزار نفر جمعیت سه بخش مرکزی، تولمات و گوراب زرمیخ در ۲۵ کیلومتری غرب مرکز استان گیلان واقع شده است.

به گزارش ایرنا، تالاب انزلی بعنوان یکی از زیست بوم‌های ارزشمند جهان، مهار کننده سیل‌های ویرانگر، تعدیل کننده آب و هوای منطقه و زیستگاه گونه‌های زیادی از آبزیان، پرندگان و گیاهان سال ۱۳۵۴ در فهرست تالاب‌های بین‌المللی رامسر به ثبت رسید.

علاوه بر تاثیرات اقلیمی، تالاب انزلی از مراکز مهم جذب گردشگر گیلان محسوب می‌شود و معیشت

جمعیت قابل توجهی از ساکنان حاشیه تالاب از نظر کشاورزی، صیادی و تامین مواد اولیه صنایع دستی به حیات آن وابسته است.

فاضلاب‌های صنعتی، خانگی، بیمارستانی، ضایعات کشتارگاهی، سموم کشاورزی، پسماندها و نخاله‌ها، گیاهان مهاجمی چون آزولا و سنبل آبی، تصرف اراضی و ساخت و ساز در حریم تالاب، آتش زدن نیزارها با هدف تصرف، ورود رسوبات از رودخانه‌ها و انتقال آلودگی از دریا و کاهش میزان آب موجود، حیات تالاب انزلی را به شدت به خطر انداخته است.

این معضلات تالاب انزلی را سال ۱۹۹۳ در فهرست تالاب‌های در معرض خطر (مونتر) قرار داد. گیلان دارای بیش از ۳۰ هزار هکتار پهنه تالابی است که افزون بر ۲۴ هزار هکتار آن ۸۰ درصد در قالب سه تالاب (انزلی، امیرکلایه و بوجاق) تحت عنوان کنوانسیون رامسر به ثبت رسیده است. این پهنه‌ها زیستگاه بیش از ۳۰۰ گونه پرند به خصوص پرندگان مهاجرند که هر ساله به تعداد هزاران قطعه، بخشی از چرخه زندگی خود را در این استان سپری می‌کنند. تالاب‌های استان، زیستگاه بیش از ۶۰ گونه ماهی را فراهم ساخته‌اند.

همچنین این تالاب‌ها به عنوان بخشی از محیط زیست، قسمتی تفکیک‌ناپذیر در زندگی معیشتی حاشیه نشینان و مردم محلی هستند که در صورت تخریب با مشکلات عدیده معیشتی و اجتماعی روبرو خواهند شد.

کاهش ۱۲ هزار هکتاری وسعت دائمی تالاب گاوخونی در فصل خشک؛ خشک شدن گاوخونی ۵ استان را تهدید می‌کند - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۸

استان اصفهان سال‌هاست با کمبود آب مواجه است؛ خشک‌سالی‌های اخیر، نبود مدیریت آب در کشور و بذل و بخشش‌های سهم آب استانی به استانی دیگر باعث شده تا روزانه شاهد خشک شدن زاینده‌رود و تالاب گاوخونی باشیم. به گفته مدیرکل بحران استان اصفهان، وسعت دائمی تالاب گاوخونی در فصل خشک تا ۱۲ هزار هکتار کاهش می‌یابد و خشک شدن تالاب گاوخونی به معنای ایجاد کانون بزرگ گردوغبار در کشور و نابودی پنج استان، از جمله اصفهان، چهارمحال و بختیاری، قم، سمنان و یزد است، حتی طبق نظر کارشناسان این گردوغبار ممکن است تا تهران نیز برسد. باید توجه داشت که استان اصفهان جزو استان‌های کویری و کم‌آب کشور است. برداشت‌های بی‌رویه از سهم آب استان و اختصاص آن به استان‌های دیگر باعث شده تا در فصل زمستان بیش از ۱۰۰ اروستای اصفهان با تانکر آب‌رسانی یا با مشکل کمبود آب مواجه شوند؛ همچنین با خشک شدن زاینده‌رود که منبع آبی برای تالاب گاوخونی در استان بود، این روزها شاهد خشک شدن این تالاب و ایجاد ریزگرد در سطح آن هستیم.

سهم آب اصفهان را به یزد بخشیدند

نماینده اصفهان در شورای عالی استان‌ها در این باره به ایلنا گفت: چند سالی است آب زاینده‌رود به دلایل مختلف از جمله خشک‌سالی‌های اخیر به شدت کاهش یافته است؛ البته ناگفته نماند بخشی از این موضوع نیز به نبود مدیریت آب و منابع آبی باز می‌گردد که اگر صحیح مدیریت می‌شد، چنین شرایطی برای این رودخانه پیش نمی‌آمد.

حسنعلی مبینی‌نژاد افزود: در دولت هفتم و هشتم، زمانی که تونل سوم کوه‌رنگ در دست اجرا بود، یک سهم آب از اصفهان را به استان یزد اختصاص دادند. این اتفاق در حالی رخ داد که آب اختصاص داده شده سهم مردم اصفهان بود و از تونل سوم افتتاح نشده، سهمیه آب زاینده‌رود را برداشت کرده و به یزد دادند.

آبی که از زاینده‌رود به تالاب گاوخونی هدایت می‌شد، خشکید

این نماینده اصفهان در شورای عالی استان‌ها ادامه داد: از سوی دیگر رئیس دولت نهم و دهم در آن سال‌ها در سفری به استان چهارمحال و بختیاری اعلام کرد که مردم این استان می‌توانند از سهمیه آب اصفهان از تونل سوم کوه‌رنگ برداشت کنند. همین حرف در آن زمان باعث شد بخشی از سهمیه آب اصفهان در آن زمان غیرقانونی برداشت شود. از ظرفیت آبی استان هم که به دلیل خشک‌سالی به اصفهان تعلق می‌گرفت، بهره‌برداری‌های غیرقانونی صورت گرفت. این بهره‌برداری‌ها باعث شد آبی که از زاینده‌رود که به سمت تالاب گاوخونی هدایت می‌شود قطع شده و باعث خشکیدن تالاب شود.

مبینی‌نژاد عنوان کرد: مشکل آب شرب مردم اصفهان از یک طرف و آب کشاورزی از طرف دیگر باعث شد اخیراً مردم از این‌جا به محل اجرای طرح بن به بروجن برای لوله‌کشی و بهره‌برداری بروند؛ اما از آن‌جا که میزان آب این طرح کافی نبود، اجرایی نشد.

او گفت: دولت برای حل مشکل کمبود آب در استان باید منابع آبی جدیدی را برای جایگزینی مدنظر بگیرد و همچنین سهم آب اصفهان را که به استان‌های دیگری اختصاص داده‌اند، مورد بررسی قرار داده و اجازه انتقال آب برای مصارف در گلخانه‌ها را ندهند؛ زیرا این اقدام بی‌انصافی در حق مردم اصفهان است.

این عضو شورای عالی استان‌ها اضافه کرد: دولت باید برای تأمین آب روستاهایی که در بالادست

زاینده‌رود قرار دارند، راهکارهایی را در نظر بگیرد؛ چراکه این روستاها نیز با مشکل بی‌آبی دست به گریبان هستند. طرح‌هایی که از سوی برخی نمایندگان برای رفع مشکل کمبود آب پیشنهاد شده یابد اجرایی کنند. اصلی‌ترین موضوع برای رفع این مشکل این است که منابع تأمین آب زاینده‌رود را بر ندارند؛ زیرا آبی به آن اضافه نمی‌شود. تخصیص‌های بی‌حد و حسابی که می‌دهند موجب شده کشاورزان استان حدوداً ۲۰ سال با بی‌آبی برای کشت زمین‌هایشان مواجه شوند؛ در حال حاضر نیز می‌خواهند آب موجودی را که گاهی به صورت فصلی در اختیار آن‌ها می‌گذارند به مناطق دیگری منتقل کنند.

خشک شدن گاوخونی باعث ابتلای مردم به سرطان می‌شود
او در بخش دیگری از صحبت‌های خود به خشک شدن تالاب گاوخونی در استان اصفهان نیز اشاره کرد و افزود: این تالاب که تالابی بین‌المللی است، اگر به‌طور کامل خشک شود، بر اثر ریزگردهایی که در سطح این تالاب ایجاد می‌شود باعث گسترش بیماری سرطان بین مردم منطقه تا سطح وسیعی خواهد شد. دولت مصوبات خود را برای آب‌گیری این تالاب اجرا کند تا این مشکل حل شود.

تالاب گاوخونی تنها ۴ درصد آب دارد
مدیرکل مدیریت بحران استانداری اصفهان نیز درباره وضعیت تالاب گاوخونی گفت: تالاب گاوخونی ۴۷ هزار هکتار مساحت دارد که در حال حاضر تنها چهار درصد آب دارد.
منصور شیشه‌فروش ادامه داد: در گذشته پرندگان مهاجر زمستانی که از قطب به مناطق گرمسیر حرکت می‌کردند، در تالاب گاوخونی سکنی می‌گزیدند، این تالاب پیکره بزرگی است که در سال‌های طولانی وظیفه تغذیه آب‌های زیرزمینی، مهار سیلاب‌ها و نگهداری عرصه مواد غذایی را در استان اصفهان

برعهده داشته است.

او عنوان کرد: این تالاب دارای زیستگاه‌های مختلفی است که از آن جمله می‌توان به تالاب، رودخانه، تپه‌های شنی، نیزار، شوره‌زار و تپه ماهور اشاره کرد. همچنین گونه‌های گیاهی و جانوری مختلفی در تالاب گاوخونی در گذشته وجود داشتند که می‌توان به خزندگان، پرندگان آبی و کنار آبی اشاره کرد که از این آمار هزاران قطعه‌ای پرندگان در آخرین سرشماری تنها دوهزار قطعه پرنده باقی مانده است.

شیشه‌فروش گفت: نبود مدیریت جامع حفاظت از تالاب، گرمای هوا، کاهش بارندگی و قطع حلقه این تالاب از سال ۱۳۶۶ به‌بانه کم‌آبی از عوامل رو به نابودی رفتن این تالاب است. همچنین احداث سد در سال ۱۳۷۷ بر روی رودخانه ایزدخواست نیز از دیگر دلایل خشک شدن تالاب گاوخونی است. بوته‌کشی، تخریب پوشش گیاهی و تردد خودروها نیز در خشک شدن این تالاب بی‌تأثیر نبوده‌اند.

تبدیل گاوخونی به کانون گردوغبار

مدیرکل بحران استان اصفهان بیان کرد: وسعت دائمی تالاب گاوخونی در فصل خشک تا ۱۲ هزار هکتار کاهش می‌یابد. حفاظت از اکوسیستم‌های این تالاب امری ضروری است؛ چراکه گونه‌های جانوری و گیاهی موجود در این تالاب در معرض انقراض قرار دارد. گونه‌هایی مانند خارشتر، جاروسفید، اشنیان، ارمک، گز، افطرا و قیچ در تالاب گاوخونی رو به انقراض هستند. عرض تالاب ۱۵ کیلومتر و طول این تالاب نیز ۲۵ کیلومتر است و باید برای آب‌رسانی به این تالاب برنامه‌ریزی مناسبی انجام شود.

شیشه‌فروش تأکید کرد: خشک شدن تالاب گاوخونی به معنای ایجاد کانون بزرگ گردوغبار در کشور و نابودی پنج استان، از جمله اصفهان، چهارمحال و بختیاری، قم، سمنان و یزد است، حتی طبق نظر کارشناسان گفته شده این گردوغبار ممکن است تا تهران نیز برسد.

او گفت: در این زمینه باید توجه داشت که علاوه بر از بین رفتن منبع آبی از زاینده‌رود برای تالاب گاوخونی آب رودخانه زرچشمه که از کوه‌های جنوبی شهرضا وارد دشت جرقویه و از اراضی حسن‌آباد وارد بخش غربی تالاب می‌شد و همچنین رودخانه ایزدخواست که وارد دشت اسفنداران و دستجرد و پس از مشروب کردن چاه‌ها در رامشه وارد تالاب می‌شد نیز با احداث سد ایزدخواست از بین رفته و سهمی از این آب برای تالاب گاوخونی باقی نمانده است.

شیشه‌فروش ممنوعیت برداشت مصالح ساختمانی از تالاب گاوخونی را نیز امری مهم دانست و گفت: باید در این زمینه مسئولان استان‌های اطراف این مسأله را مورد توجه قرار دهند.

او به بی‌آبی زاینده‌رود نیز اشاره کرد و گفت: در زمستان ۱۳۹۹ روستا در استان آب‌رسانی می‌شوند؛ چراکه رودخانه زاینده‌رود خشک شده و عملاً چاه‌های اطراف آبی ندارند و اگر آبی در این رودخانه جاری نباشد، فرونشست زمین را در مناطق اطراف این رودخانه خواهیم داشت که البته تاکنون در برخی از مناطق با فرونشست زمین نیز مواجه بوده‌ایم.

استاندار: یک قطره از آب انتقالی به یزد در بخش کشاورزی استفاده نمی‌شود - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۸

یزد - ایرنا - استاندار یزد با بیان اینکه حتی یک قطره از آب انتقالی یزد در بخش کشاورزی استفاده نمی‌شود، گفت: منتقدان انتقال آب به استان یزد تاکنون هیچ سندی مبنی بر استفاده از این منابع که ویژه شرب است، در بخش کشاورزی ارائه نکرده‌اند.

به گزارش ایرنا، محمدعلی طالبی روز چهارشنبه در نشست بررسی مسائل و مشکلات حوزه آب، سلامت، راه، مسکن و اقتصاد دانش بنیان استان یزد که با حضور نائب رئیس اول مجلس شورای اسلامی برگزار شد، افزود: برخی افراد ادعا می‌کنند که آب انتقالی به یزد در کشاورزی مصرف می‌شود این در حالی است که تا به حال حتی یک سند در این زمینه ارائه نکردند.

وی اظهار داشت: از ابتدا قرار بود که ۴۰ درصد آب انتقالی به صنعت اختصاص پیدا کند ولی تنها ۵ درصد از این آب به صنعت اختصاص یافته و مابقی سهمیه صنعت نیز به صورت کامل برای شرب استفاده می‌شود. استاندار یزد گفت: متأسفانه پشت تعرضاتی که به خط انتقال آب یزد صورت می‌گیرد، موضع‌گیری‌های خاص برخی افراد مشاهده می‌شود.

معاون استاندار یزد هم در این نشست با اشاره به اینکه یزد در حوزه اقتصاد دانش بنیان ظرفیت‌های بسیار زیادی دارد گفت: یزد می‌تواند پایلوت اقتصاد دانش بنیان کشور باشد.

اکرم فداکار افزود: این که اعتبارات حوزه اقتصاد دانش بنیان تماماً ملی است به استان یزد اجازه نمی‌دهد که طرح ابداعی و جدیدی را به صورت مناسب شروع کند و همین موضوع مشکلات زیادی بوجود می‌آورد. نائب رئیس اول مجلس شورای اسلامی در سفر یک روزه به استان یزد ضمن شرکت در جلسات بررسی مشکلات استان به شهرستان مهریز سفر می‌کند.

افت موجودی آب سدها در دومین ماه سرد سال؛ بارش‌ها ۱۷ درصد آب رفت - روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۹

دنیای اقتصاد : در حالی ورودی آب به مخازن سدهای کشور، افت ۱۰ درصدی را به ثبت رسانده است، در آن سو آمارها نشان می‌دهد تا ۴ بهمن ماه سال آبی جاری، مجموع ارتفاع ریزش‌های جوی کشور معادل ۸۵/۵ میلی‌متر است که این مقدار بارندگی نسبت به میانگین دوره‌های مشابه بلندمدت (۵/۱۰۳ میلی‌متر) ۱۷ درصد کاهش و نسبت به دوره مشابه سال آبی گذشته (۶/۱۴۶ میلی‌متر) ۴۰ درصد کاهش را نشان می‌دهد.

بارش‌ها ۱۷ درصد آب رفت

بر اساس آخرین آمار ارائه شده تا ۴ بهمن امسال میزان ذخایر آب در مخزن سدهای کشور به ۲۶ میلیارد و ۶۳۰ میلیون مترمکعب رسیده است. به گزارش «ایسنا» بر اساس آمار بهره‌برداری از سدهای مخزنی کشور تا ۴ بهمن ماه در سال آبی ۹۹-۰۰ مجموع ظرفیت مخازن سدها ۵۰ میلیارد و ۵۰۰ میلیون مترمکعب بوده که نشان‌دهنده ۵۳ درصد پرشدگی مخازن است. بر این اساس، به تبع روند طبیعی بارش‌ها، حجم ورودی آب از ابتدای سال آبی ۹۹-۰۰ تاکنون برابر با ۱۰ میلیارد و ۶۱۰ میلیون مترمکعب بوده که نسبت به مدت مشابه سال آبی قبل از آن (۱۱ میلیارد و ۷۸۰ میلیون مترمکعب)، بیانگر کاهش ۱۰ درصدی ورودی آب به مخازن سدهای کشور است.

این گزارش حاکی است، آخرین وضعیت سدهای کشور نشان می‌دهد که تا ۴ بهمن سال آبی جاری میزان ذخایر آب در مخزن سدها به ۲۶ میلیارد و ۶۳۰ میلیون مترمکعب رسیده که در مقایسه با سال آبی ۹۸-۹۹ نشانگر یک درصد کاهش است. براساس این آمار به تبع میزان ورودی به سدهای کشور، خروجی آب از سدها با کاهش مواجه بوده و تا این مدت ۱۱ میلیارد و ۱۳۰ میلیون مترمکعب خروجی آب از سدهای کشور را شاهد بوده‌ایم، به گونه‌ای که در مقایسه با مدت مشابه سال آبی قبل، از کاهش

۱۷ درصدی برخوردار بوده است.

بر اساس گزارش آخرین وضعیت سدهای مهم در بخش شرب و کشاورزی تا ۴ بهمن‌ماه سال جاری، آب موجود در مخازن پنج‌گانه سدهای استان تهران ۵۶۳ میلیون مترمکعب است که نشان‌دهنده ۳۰ درصد پرشدگی مخازن بوده و نسبت به سال گذشته نیز دارای ۹ درصد کاهش است. همچنین سد یامچی در استان اردبیل نیز با ۲۱ میلیون مترمکعب آب موجود در مخزن که میزان ۲۶ درصد پرشدگی را نشان می‌دهد، دارای ۳ درصد کاهش آب در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته است.

این گزارش حاکی است، در استان بوشهر سد رئیسعلی دلواری با ۴۳۲ میلیون مترمکعب آب موجود در مخزن، نشان از پرشدگی ۶۲ درصدی بوده که نسبت به سال گذشته ۵۰ درصد افزایش دارد. سد کمال صالح در استان مرکزی بر اساس آخرین هیدروگرافی دارای ۷۴ میلیون مترمکعب آب موجود در مخزن است که خبر از پرشدگی ۷۸ درصدی و کاهش ۸ درصدی در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته را می‌دهد. بر اساس این آمار، در سدها و چاه نیمه‌های منطقه زابل استان سیستان و بلوچستان به‌عنوان سدهای طبیعی در این منطقه، چاه نیمه (۱ و ۲) با ۱۱۳ میلیون مترمکعب آب موجود در مخزن نشانگر پرشدگی ۳۸ درصدی و چاه نیمه ۳ با ۲۳۰ میلیون مترمکعب بیانگر ۷۲ درصد پرشدگی، کاهش ۱۱ درصدی نسبت به سال گذشته نشان می‌دهند. چاه نیمه ۴ نیز با ۴۱۴ میلیون مترمکعب آب موجود در مخزن نشانگر ۵۴ درصد پرشدگی مخزن بوده و افزایش یک درصدی را نسبت به مدت مشابه سال گذشته دارد.

این گزارش می‌افزاید، آب موجود در مخزن سد استقلال استان هرمزگان با ۱۳۱ میلیون مترمکعب، پرشدگی ۵۵ درصدی را نشان داده و از کاهش ۲۲ درصدی در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته خبر می‌دهد. همچنین سد شمیل و نیان با ۳۳ میلیون مترمکعب آب موجود در مخزن نشانگر پرشدگی ۳۴ درصد بوده و کاهش ۶۴ درصدی را نشان می‌دهد.

بر اساس این گزارش، سد سفیدرود در استان گیلان با ۶۷۷ میلیون مترمکعب موجودی مخزن از کاهش ۷ درصدی آب در مخزن این سد نسبت به ۴ بهمن‌ماه سال گذشته خبر می‌دهد که نشانگر ۶۴ درصد

پرشدگی این مخزن در سال جاری است.

سد سلمان فارسی در استان فارس نیز با ۷۶۵ میلیون مترمکعب بیانگر پرشدگی ۸۰ درصدی بوده و ۶ درصد کاهش را نشان می‌دهد. بر اساس این آمار آب موجود در مخزن مجموع ۱۳ سد حوضه دریاچه ارومیه ۶۳۳ میلیون مترمکعب است که نشان‌دهنده ۳۸ درصد پرشدگی مخازن بوده و نسبت به سال گذشته نیز دارای ۸ درصد کاهش است. طبق اعلام وزارت نیرو همچنین سد زاینده‌رود در استان اصفهان با ۱۸۴ میلیون مترمکعب آب موجود در مخزن که میزان ۱۵ درصد پرشدگی را نشان می‌دهد، دارای ۴۰ درصد کاهش آب در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته است. این گزارش حاکی است، در استان خراسان رضوی سد دوستی با ۶۰۴ میلیون مترمکعب آب موجود در مخزن، نشان از پرشدگی ۴۹ درصدی بوده که نسبت به سال گذشته ۱۴ درصد افزایش دارد. سد شیرین‌دره در استان خراسان شمالی بر اساس آخرین هیدروگرافی دارای ۵۱ میلیون مترمکعب آب موجود در مخزن است که خبر از پرشدگی ۸۴ درصدی و افزایش ۴ درصدی در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته می‌دهد. بر اساس این آمار، در سدهای حوضه قمرود، سد گلپایگان با ۵ میلیون مترمکعب آب موجود در مخزن نشانگر پرشدگی ۱۴ درصدی و کاهش ۶۷ درصدی نسبت به سال گذشته، سد پانزده خرداد با ۱۰۰ میلیون مترمکعب آب دارای افزایش ۳ درصدی در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته و سد کوچری نیز با ۱۴۷ میلیون مترمکعب آب موجود در مخزن نشانگر ۷۱ درصد پرشدگی مخزن بوده و افزایش ۸ درصدی را نسبت به مدت مشابه سال گذشته دارد. همچنین این گزارش می‌افزاید، آب موجود در مخازن مجموع ۱۰ سد استان خوزستان شامل ۱۴ میلیارد و ۳۹۶ میلیون مترمکعب است که پرشدگی ۵۹ درصدی را نشان داده و از افزایش یک درصدی در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته خبر می‌دهد. سد کوثر در استان کهگیلویه و بویراحمد نیز با ۴۷۳ میلیون مترمکعب موجودی مخزن از افزایش ۲ درصدی آب در مخزن این سد نسبت به ۴ بهمن سال گذشته خبر می‌دهد که نشانگر ۸۶ درصد پرشدگی این مخزن در سال جاری است.

(خواوای) در مراسم بهره‌برداری از طرح‌های ملی وزارت جهاد کشاورزی اعلام کرد:
اجرای ۶,۲ میلیون هکتار عملیات آبخیزداری و آبخوانداری در دولت تدبیر و امید -
خبرگزاری ایانا مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۹

اجرای ۶,۲ میلیون هکتار عملیات آبخیزداری و آبخوانداری در دولت تدبیر و امید به گزارش خبرنگار ایانا، کاظم خواوای وزیر جهاد کشاورزی در چهل و سومین و سومین هفته از پویش ملی تدبیر و امید برای جهش تولید و بهره‌برداری از طرح‌های ملی وزارت جهاد کشاورزی با دستور رئیس جمهوری، اظهار کرد: پروژه‌هایی که امروز با دستور ریاست جمهوری افتتاح می‌شود، به موضوع مهم منابع پایه آب، خاک، جنگل و مرتع اختصاص دارد که ضامن امنیت غذایی و محیط زیست برای آیندگان است.

وی افزود: یکی از مهمترین این پروژه‌ها که در خصوص آب است، بحث انتقال، تأمین و توسعه سیستم‌های آبیاری و زه‌کشی در شمال غرب، غرب و نواحی محدودی از شمال شرق و شرق کشور است که در سال ۹۸، ۵۴ هزار هکتار از این نواحی بهره‌برداری شد.

خواوای ادامه داد: در سال ۹۹، در مرداد ماه ۲۳ هزار هکتار با دستور ریاست جمهوری به بهره‌برداری رسید که من قول دادم در صورت تأمین منابع، تا پایان سال ۵۰ هزار هکتار دیگر به این میزان اضافه شود که امروز متناسب با اعتبار تخصیص یافته به این طرح، ۲۵ هزار هکتار به بهره‌برداری می‌رسد.

وزیر جهاد کشاورزی با اشاره به این که هدف‌گذاری در این طرح ۲۲۷ هزار هکتار است، تصریح کرد: با میزان افتتاح امروز، در مجموع تا کنون ۱۰۲ هزار هکتار از این پروژه افتتاح شده است.

وی، تبدیل بخش قابل ملاحظه‌ای از اراضی دیم به آبی را از ویژگی‌های این پروژه عنوان کرد و افزود: ارزش زمین و درآمد کشاورزان را تقریباً ۱۰ برابر کرده، عملکرد به طور متوسط ۴ برابر می‌شود که باعث

تغییر سیمای اقتصاد روستا و کشاورزان می‌شود.

خاوازی در رابطه با پروژه استان گلستان گفت: پروژه تبدیل اراضی دیم به آبی به وسیله زه کشی در استان گلستان، در سفر ریاست جمهوری در سال ۹۳ به این استان آغاز شده است که پروژه عظیمی است و در خاورمیانه نمونه ندارد.

وی افزود: هدف گذاری در این پروژه ۲۸۰ هزار هکتار است که بخشی از فاز اول آن به میزان ۷۸ هزار هکتار توسط ریاست جمهوری به بهره‌برداری می‌رسد.

وزیر جهاد کشاورزی ادامه داد: این پروژه علاوه بر ارزش زمین و درآمدزایی برای کشاورزان، به نفوذپذیری خاک در برابر سیل هم کمک خواهد کرد.

وی با اشاره به پروژه آبخیزداری و آبخوانداری اظهار کرد: پروژه بزرگ جنگل، مرتع و بیابان‌زدایی، ۹ محور دارد که یکی از این محورها بحث آبخیزداری و آبخوانداری است.

خاوازی خاطرنشان کرد: آبخیزداری و آبخوانداری مورد تأکید مقام معظم رهبری بوده و با عنایت ویژه ایشان در سال ۹۷ و ۹۸ و اعتبارات تخصیص یافته، این پروژه‌ها جهش بسیار خوبی داشته است.

وی افزود: در حوزه‌های آبخیز کمتر ۴ درصد دچار سیل نمی‌شود و در ۲۸ درصد از سطح اراضی، سیل از شدت بیشتری برخوردار است، بنابراین آبخیزداری و آبخوانداری اقدام ارزشمندی در راستای جلوگیری از سیل، تجمع رسوبات و فرسایش است.

وزیر جهاد کشاورزی ادامه داد: در دولت تدبیر و امید، در مجموع حدود ۶,۲ میلیون هکتار آبخیزداری و آبخوانداری انجام شده که امیدوارم تا پایان دولت به ۷ میلیون هکتار برسد.

وی یادآور شد: به ازای هر هکتار آبخیزداری، حدود ۴ تن در سال رسوبات پشت سدها و ۹ تن در سال فرسایش خاک کاهش می‌یابد و به طور متوسط دبی چاه‌ها و قنوات ۳,۵ برابر می‌شود.

خاوازی تأکید کرد: پروژه‌ای که امروز افتتاح می‌شود، ۲ میلیون و ۱۶۸ هزار هکتار عملیات آبخیزداری و

آبخوانداری است که ۳ هزار و ۸۰۰ رشته قنات را تحت پوشش قرار می‌دهد. وی با اشاره به اهمیت حدنگاری و کاداستر اراضی کشور خاطرنشان کرد: طرح کاداستر در دولت تدبیر و امید آغاز شد و تا پایان دولت دوازدهم به پایان خواهد رسید. وزیر جهاد کشاورزی ادامه داد: امروز ۴۶٫۸ میلیون هکتار کاداستر اراضی به بهره‌برداری می‌رسد که از این طریق اراضی تثبیت و در اختیار دولت قرار می‌گیرد که بر جلوگیری از زمین‌خواری و کاهش فساد موثر است. وی تصریح کرد: در مجموع در دولت تدبیر و امید ۶۴ میلیون هکتار حدنگاری انجام شده است که از تمام ارکان دولت که در این زمینه همکاری داشتند تشکر می‌کنم.

سدهای کشور چقدر آب دارند؟ - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۸

بر اساس آخرین آمار تا ۴ بهمن امسال میزان ذخایر آب در مخزن سدهای کشور به ۲۶ میلیارد و ۶۳۰ میلیون مترمکعب رسیده است.

به گزارش ایسنا، بر اساس آمار بهره‌برداری از سدهای مخزنی کشور تا ۴ بهمن‌ماه در سال آبی ۹۹-۰۰ مجموع ظرفیت مخازن سدها ۵۰ میلیارد و ۵۰۰ میلیون مترمکعب بوده که نشان دهنده ۵۳ درصد پرشدگی مخازن است. بر این اساس، به تبع روند طبیعی بارش‌ها، حجم ورودی آب از ابتدای سال آبی ۹۹-۰۰ تاکنون برابر با ۱۰ میلیارد و ۶۱۰ میلیون مترمکعب بوده که نسبت به مدت مشابه سال آبی قبل از آن (۱۱ میلیارد و ۷۸۰ میلیون مترمکعب)، بیانگر کاهش ۱۰ درصدی ورودی آب به مخازن سدهای کشور است. این گزارش حاکی است، آخرین وضعیت سدهای کشور نشان می‌دهد که تا ۴ بهمن سال آبی جاری میزان ذخایر آب در مخزن سدها به ۲۶ میلیارد و ۶۳۰ میلیون مترمکعب رسیده که در مقایسه با سال آبی ۹۸-۹۹ نشانگر یک درصد کاهش است. بر اساس این آمار، به تبع میزان ورودی به سدهای کشور، خروجی آب از سدها با کاهش مواجه بوده و تا این مدت ۱۱ میلیارد و ۱۳۰ میلیون مترمکعب خروجی آب از سدهای کشور را شاهد بوده‌ایم، به گونه‌ای که در مقایسه با مدت مشابه سال آبی قبل، از کاهش ۱۷ درصدی برخوردار بوده است.

بر اساس گزارش آخرین وضعیت سدهای مهم در بخش شرب و کشاورزی تا ۴ بهمن‌ماه سال جاری، آب موجود در مخازن پنج‌گانه سدهای استان تهران ۵۶۳ میلیون مترمکعب است که نشان دهنده ۳۰ درصد پرشدگی مخازن بوده و نسبت به سال گذشته نیز دارای ۹ درصد کاهش است. همچنین سد یامچی در استان اردبیل نیز با ۲۱ میلیون مترمکعب آب موجود در مخزن که میزان ۲۶ درصد پرشدگی را نشان می‌دهد، دارای ۳ درصد کاهش آب در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته است.

افزایش ۵۰ درصدی آب موجود در سد رئیسعلی دلواری بوشهر

این گزارش حاکی است، در استان بوشهر سد رئیسعلی دلواری با ۴۳۲ میلیون مترمکعب آب موجود در مخزن، نشان از پرشدگی ۶۲ درصدی بوده که نسبت به سال گذشته ۵۰ درصد افزایش دارد. سد کمال صالح در استان مرکزی بر اساس آخرین هیدروگرافی دارای ۷۴ میلیون مترمکعب آب موجود در مخزن است که خبر از پر شدگی ۷۸ درصدی و کاهش ۸ درصدی در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته را می‌دهد.

بر اساس این آمار، در سدها و چاه نیمه‌های منطقه زابل استان سیستان و بلوچستان به عنوان سدهای طبیعی در این منطقه، چاه نیمه (۱ و ۲) با ۱۱۳ میلیون مترمکعب آب موجود در مخزن نشانگر پرشدگی ۳۸ درصدی و چاه نیمه ۳ با ۲۳۰ میلیون مترمکعب بیانگر ۷۲ درصد پرشدگی، کاهش ۱۱ درصدی نسبت به سال گذشته نشان می‌دهند. چاه نیمه ۴ نیز با ۴۱۴ میلیون مترمکعب آب موجود در مخزن نشانگر ۵۴ درصد پرشدگی مخزن بوده و افزایش یک درصدی را نسبت به مدت مشابه سال گذشته دارد.

این گزارش می‌افزاید، آب موجود در مخزن سد استقلال استان هرمزگان با ۱۳۱ میلیون مترمکعب، پرشدگی ۵۵ درصدی را نشان داده و از کاهش ۲۲ درصدی در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته خبر می‌دهد. همچنین سد شمیل و نیان با ۳۳ میلیون مترمکعب آب موجود در مخزن نشانگر پرشدگی ۳۴ درصد بوده و کاهش ۶۴ درصدی را نشان می‌دهد.

بر اساس این گزارش، سد سفیدرود در استان گیلان با ۶۷۷ میلیون مترمکعب موجودی مخزن از کاهش ۷ درصدی آب در مخزن این سد نسبت به ۴ بهمن‌ماه سال گذشته خبر می‌دهد که نشانگر ۶۴ درصد پرشدگی این مخزن در سال جاری است.

سد سلمان فارسی در استان فارس نیز با ۷۶۵ میلیون مترمکعب بیانگر پرشدگی ۸۰ درصدی بوده و ۶ درصد کاهش را نشان می‌دهد. بر اساس این آمار، آب موجود در مخزن مجموع ۱۳ سد حوضه دریاچه

ارومیه ۶۳۳ میلیون مترمکعب است که نشان دهنده ۳۸ درصد پرشدگی مخازن بوده و نسبت به سال گذشته نیز دارای ۸ درصد کاهش است.

طبق اعلام وزارت نیرو همچنین سد زاینده‌رود در استان اصفهان با ۱۸۴ میلیون مترمکعب آب موجود در مخزن که میزان ۱۵ درصد پرشدگی را نشان می‌دهد، دارای ۴۰ درصد کاهش آب در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته است. این گزارش حاکی است، در استان خراسان رضوی سد دوستی با ۶۰۴ میلیون مترمکعب آب موجود در مخزن، نشان از پرشدگی ۴۹ درصدی بوده که نسبت به سال گذشته ۱۴ درصد افزایش دارد.

سد شیرین‌دره در استان خراسان شمالی بر اساس آخرین هیدروگرافی دارای ۵۱ میلیون مترمکعب آب موجود در مخزن است که خبر از پرشدگی ۸۴ درصدی و افزایش ۴ درصدی در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته می‌دهد.

بر اساس این آمار، در سدهای حوضه قمرود، سد گلپایگان با ۵ میلیون مترمکعب آب موجود در مخزن نشانگر پرشدگی ۱۴ درصدی و کاهش ۶۷ درصدی نسبت به سال گذشته، سد پانزده خرداد با ۱۰۰ میلیون مترمکعب آب دارای افزایش ۳ درصدی در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته و سد کوچری نیز با ۱۴۷ میلیون مترمکعب آب موجود در مخزن نشانگر ۷۱ درصد پرشدگی مخزن بوده و افزایش ۸ درصدی را نسبت به مدت مشابه سال گذشته دارد.

کاهش ۴۰ درصدی ارتفاع ریزش‌های جوی کشور نسبت سال آبی گذشته

این گزارش می‌افزاید، آب موجود در مخازن مجموع ۱۰ سد استان خوزستان شامل ۱۴ میلیارد و ۳۹۶ میلیون مترمکعب است که پرشدگی ۵۹ درصدی را نشان داده و از افزایش یک درصدی در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته خبر می‌دهد.

همچنین، سد کوثر در استان کهگیلویه و بویراحمد با ۴۷۳ میلیون مترمکعب موجودی مخزن از افزایش ۲ درصدی آب در مخزن این سد نسبت به ۴ بهمن سال گذشته خبر می‌دهد که نشانگر ۸۶ درصد پرشدگی این مخزن در سال جاری است. بر اساس این گزارش مقایسه‌ای تا ۴ بهمن ماه سال آبی جاری مجموع ارتفاع ریزش‌های جوی کشور معادل ۸۵,۵ میلی‌متر است که این مقدار بارندگی نسبت به میانگین دوره‌های مشابه بلندمدت (۱۰۳,۵ میلی‌متر) ۱۷ درصد کاهش و نسبت به دوره مشابه سال آبی گذشته (۱۴۶,۶ میلی‌متر) ۴۰ درصد کاهش را نشان می‌دهد.

کاهش ۴۶ درصدی بارش در حوضه آبریز خلیج فارس - خبرگزاری میزان مورخ

۱۳۹۹/۱۱/۰۸

حوضه آبریز خلیج فارس و دریای عمان با ۱۴۰ میلیمتر بارش نسبت به سال گذشته با کاهش ۴۶ درصدی و نسبت به دراز مدت کاهش ۲۳ درصدی داشته است.

خبرگزاری میزان - آخرین وضعیت بارش‌ها در سال آبی جدید نشان می‌دهد که از ابتدای سال آبی تا ۸ بهمن ۹۹ ارتفاع بارش‌ها در کل کشور به ۸۵ میلیمتر رسیده است.

این در حالی است که در مدت مشابه سال قبل بالغ بر ۱۴۶ میلیمتر بارش در حوضه‌های آبریز اصلی به ثبت رسیده که کاهش ۴۲ درصدی را نشان می‌دهد و نسبت به درازمدت ۵۱ ساله با کاهش ۲۰ درصدی روبرو بوده است.

میزان بارش اول مهر تا 8 بهمن (میلیمتر)										
حوضه آبریز اصلی	سال آبی 1399- 1400	سال آبی 1398- 1399	متوسط 52 ساله	درصد اختلاف		میزان حداقل و حداکثر بارندگی ثبت شده در سال آبی جاری از اول مهر تا 8 بهمن (میلیمتر)				
				نسبت به	متوسط	نام	حداکثر	نام استان	نام ایستگاه	حداقل
				سال آبی 1398- 1399	52 ساله	بارندگی ثبت شده	بارندگی ثبت شده			بارندگی ثبت شده
دریای خزر	167	173	173	-3	-3	رشت	784	گیلان	جلفا	28.2
خلیج فارس و دریای عمان	140	259	182	-46	-23	کشور- سرخاب	392.5	لرستان	محوطه امور آب چابهار	0
دریاچه ارومیه	115	85	101	35	14	اشنویه- گلزار چای	224.5	آذربایجان غربی	سلماس- زولا چای	52.5
فلات مرکزی	49	97	65	-49	-25	چلگرد	437.5	چهارمحال و بختیاری	رحمت آباد- ریگان	3.5
مرزی شرق	15	80	34	-81	-56	بنرک	64.5	خراسان جنوبی	هوشک- سراوان	2
قره‌قروم	50	93	61	-46	-18	فریمان	71	خراسان رضوی	چناران	24
کل کشور	85	146	106	-42	-20	رشت	784	گیلان	محوطه امور آب چابهار	0

کاهش ۳ درصدی بارش در حوضه آبریز خزر

بررسی‌ها نشان می‌دهد که در حوضه آبریز خزر ارتفاع بارش‌ها به ۱۶۷ میلیمتر رسیده که نسبت به بارش‌های سال گذشته با کاهش ۳ درصدی و نسبت به دراز مدت کاهش ۳ درصدی داشته است. در این بین حوضه آبریز خلیج فارس و دریای عمان با ۱۴۰ میلیمتر بارش نسبت به سال گذشته با کاهش ۴۶ درصدی و نسبت به دراز مدت کاهش ۲۳ درصدی داشته است.

حوضه آبریز دریاچه ارومیه از ابتدای سال آبی با ۱۱۵ میلیمتر بارش نسبت به سال گذشته افزایش ۳۴ درصدی و نسبت به دراز مدت افزایش ۱۴ درصدی را به ثبت رسانده است.

کاهش ۴۹ درصدی بارش در حوضه فلات مرکزی

حوضه فلات مرکزی در مدت مورد بررسی با ۴۹ میلیمتر بارش نسبت به سال گذشته با کاهش ۴۹ درصدی و نسبت به دراز مدت ۵۱ ساله با کاهش ۲۵ درصدی روبرو بوده است. حوضه مرزی شرق نیز با ۱۵ میلیمتر بارش نسبت به سال گذشته کاهش ۸۱ درصدی و نسبت به دراز مدت کاهش ۵۶ درصدی را به ثبت رسانده است.

گفتنی است؛ حوضه آبریز قره قوم نیز از ابتدای سال آبی جاری با ۵۰ میلیمتر بارش نسبت به سال گذشته با کاهش ۴۶ درصدی و نسبت به دراز مدت افزایش ۱۸ درصدی را به ثبت رسانده است.

تحلیل رییس مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی درباره بارش‌های محدود امسال؛ وضعیت آبخوان‌های کشور بحرانی است - روزنامه اعتماد مورخ

۱۳۹۹/۱۱/۱۱

گروه اجتماعی: نیمی از سال آبی گذشته است و مجموع بارش‌ها حدود ۲۶ الی ۲۷ درصد از خط متوسط بارندگی در کشور عقب هستند. گرچه در سال آبی جاری، برخی از نقاط کشور مثل خوزستان و هرمزگان بارش‌های کوتاه مدت و شدید را تجربه کرده‌اند، اما سایه خشکسالی همچنان بر سر کشور است. «احد وظیفه»، رییس مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی در گفت‌وگو با «اعتماد» علاوه بر هشدار نسبت به خشکسالی، نسبت به سطح پوشش برف در ارتفاعات البرز و زاگرس ابراز نگرانی کرده و معتقد است که مجموع وضعیت آبخوان‌های کشور، شیوه بهره‌برداری از آنها، کمبود ذخیره‌های برفی در ارتفاعات و کم بارشی در مجموع وضعیت نگران‌کننده‌ای را در آینده رقم خواهد زد.

رییس مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی در تبیین خشکسالی، به چهار مرحله خشکسالی هواشناسی، کشاورزی، هیدرولوژی، اقتصادی و اجتماعی اشاره دارد که این چهار مرحله پشت سر هم رخ می‌دهند. به گفته وظیفه، نخستین نشانه‌های کم شدن بارش‌ها در هواشناسی رویت می‌شود و طی مدت کمتر از یک ماه، در هواشناسی مشخص می‌شود که میزان بارندگی در یک منطقه از نرمال بارندگی کمتر شده است و این وضعیت خشکسالی هواشناسی تلقی می‌شود. با ادامه پیدا کردن این وضعیت، آثار کمبود بارندگی در کشاورزی نمایان می‌شود و محصولات کشاورزی از نظر کیفیت و کمیت تحت تاثیر کمبود بارش قرار می‌گیرند. خشکسالی کشاورزی پس از حدود سه الی شش ماه خشکسالی هواشناسی رخ می‌دهد، این مرحله به نوع محصول، نوع منطقه و بازه زمانی در سال آبی نیز بستگی دارد. رییس مرکز ملی خشکسالی با اشاره به مرحله خشکسالی هیدرولوژی، اشاره دارد که در این مرحله، آثار

کم شدن بارش طی سه الی شش ماه در چرخه هیدرولوژی مشخص می شود و متعاقب آن، دبی رودخانه‌ها و ذخیره آب در مناطق بالادست کاهش پیدا می کند. ادامه این روند طی یک الی دو سال مرحله چهارم خشکسالی، یعنی خشکسالی اقتصادی و اجتماعی را رقم می زند که نمونه آن در روستاهای جنوب کرمان و بخش‌هایی از سیستان و بلوچستان قابل مشاهده است. در این مرحله، با از دست رفتن منابع آبی، آبیاری با تانکر صورت می گیرد، مردم محلی به دلیل دشواری در معیشت به حاشیه شهرها مهاجرت می کنند و وضعیت اجتماعی و اقتصادی این مناطق جغرافیایی با بحران مواجه می شود.

احد وظیفه با اشاره به بررسی میزان بارش تجمعی و دما در سال آبی جاری اشاره دارد: تا امروز رصد کرده ایم که در سال آبی جاری، میانگین بارش ۲۶ الی ۲۷ میلی متر از مقدار نرمال کمتر است و به درصد ۲۶ الی ۲۷ درصد از مقدار نرمال کمتر است. نیمی از سال آبی در وضعیتی طی شده است که در هفته‌های آینده نیز بارش‌هایی کمتر از میزان نرمال پیش‌بینی می شود و در چشم انداز کوتاه مدت دو الی سه هفته آتی، بارش‌ها خصوصا در جنوب و جنوب کشور کمتر از میزان میانگین خواهند بود. به گفته او، پنجره بارش جنوب و جنوب شرق کشور منطبق با زمستان و اوایل بهار است. این مناطق در اردیبهشت و خرداد ماه به صورت معمول بارش‌های قابل ملاحظه‌ای ندارند و شیوه بارندگی در این مناطق مطابق با بارندگی در آذربایجان نیست و بازه زمانی بارش کوتاه تری نسبت به غرب کشور دارند.

کاهش ذخایر برفی در ارتفاعات

کم بارشی سال آبی جاری در کنار وضعیت نامطلوب آبخوان‌ها و سفره‌های زیرزمینی زنگ خطر و نگرانی را برای سال آینده به صدا در آورده است. این نگرانی خصوصا با توجه به توسعه کشاورزی در دهه‌های گذشته، چه کشت دیمی، چه آبی و چه باغی و میزان آب مورد نیاز برای بخش کشاورزی دو چندان می شود. گرمایش جهانی و افزایش دمای میانگین کشور نیز طی دهه‌های گذشته به زعم وظیفه

در شکل‌گیری خشکسالی بی‌تأثیر نیست، او تأکید دارد که دمای کشور نسبت به ۵۰ سال گذشته، حدود یک و نیم الی دو درجه گرم‌تر شده است. افزایش دمای میانگین کشور آثار خود را در تبخیر بیش از حد منابع آبی، افزایش نیاز آبی برای آبیاری گیاهان و محصولات کشاورزی و کاهش ذخیره برف‌ها در ارتفاعات کشور در فصل‌های خشک می‌گذارد. رییس مرکز ملی خشکسالی در ادامه نسبت به وضعیت پوشش برفی در ارتفاعات کشور نیز هشدار داد و اعلام کرد که طبق داده‌های ماهواره‌ای که سطح پوشش برف را اندازه‌گیری می‌کنند، نسبت به میانگین ۱۴ سال گذشته و حتی سال گذشته، در غالب حوزه‌های آبریز کشور، پوشش برفی در ارتفاعات کاهش یافته است. کمبود بارش و افزایش دما در حوزه زاگرس و البرز غربی طی سال آبی جاری در این امر موثر بوده است. وظیفه در پاسخ به احتمال وجود ارتباط میان از دست رفتن پوشش جنگلی متعاقب آتش‌سوزی‌های سال جاری در زاگرس و کاهش ذخیره‌های برفی در این ارتفاعات، اذعان داشت: افت دما و وجود رطوبت هوا در میزان پوشش برفی در ارتفاعات موثر است اما برعکس این امر در کاهش سطوح برفی در ارتفاعات نقش دارد. کاهش پوشش برف در ارتفاعات به معنای کاهش ضخامت ذخیره‌های برف نیز هست. در غیاب دستگاه‌های برف‌سنج در کشور، عمق ضخامت ذخیره‌های برفی با گستره برف اندازه‌گیری می‌شوند، به این معنا که با افزایش سطح پوشش برف در یک منطقه، احتمال بالا بودن ضخامت برف نیز بالا می‌رود. به گفته او، کاهش سطح و ضخامت برف در ارتفاعات، نشان‌دهنده کاهش ذخیره‌های برفی در ارتفاعات است و این کاهش به مفهوم احتمال بیشتر خشکی بیشتر هوا در تابستان و از دست رفتن ذخیره آبی در ارتفاعات است و متعاقب همین دو امر، احتمال افزایش آتش‌سوزی در جنگل‌ها هم بالا می‌رود. کشور ما در عرض جنب‌حاره‌ای قرار دارد، جایی که عمده بیابان‌های دنیا را در دل خود جای داده است. از سویی دیگر، میانگین بارش در کشور حدود یک سوم الی یک چهارم متوسط بارش در جهان است. میانگین بارش در جهان حدود ۸۰۰ الی هزار میلی‌متر در سال آبی است، این رقم در کشور ما به حدود ۲۴۰

میلی‌متر می‌رسد و ایران جزو مناطق کم بارش جهان است و اگر البرز و زاگرس نبودند، ایران نیز جغرافیایی مثل عربستان را داشت. وظیفه با اشاره به این نکته، تاکید دارد که قرار گرفتن در این منطقه جغرافیایی، نوسان بارش کشور را افزایش می‌دهد، در سال‌هایی بارش متوسط کشور به ۳۴۰ الی ۳۵۰ میلی‌متر هم می‌رسد و در برخی سال‌ها طی ۵۰ سال گذشته، به ۱۵۰ میلی‌متر می‌رسد و در سال‌های کم بارش، میزان بارندگی به نصف سال‌های پربارش کاهش پیدا می‌کند. به گفته او، مرور نوسانات در ۵۰ سال گذشته نشان از تجربه مکرر سال‌های کم بارش و پربارش دارند، اما دوره‌های کم بارش بیشتر از پربارش به چشم می‌خورند و در این مدت بیشتر سال‌های آبی با کم بارشی طی شده‌اند.

وضع بغرنج آبخوان‌های کشور

رییس مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی در ادامه تاکید دارد که بارندگی‌های سیل‌آسا نباید توهّم پرآبی را شکل بدهد. او با ارائه مثال از سیل سال‌های ۹۷ و ۹۸ اشاره دارد: در سیل سال‌های گذشته، با افزایش دبی رودخانه‌ها، حجم عظیمی از آب به ناچار رها شد و این آب‌ها به آب‌های بین‌المللی راه پیدا کردند و از کشور خارج شدند. برخلاف تصور عموم، بارش‌های کوتاه مدت سیل‌آسا به تغذیه آب‌های زیرزمینی کمک‌چندانی نمی‌کند و ممکن است بخشی از این آب‌ها، در صورت ظرفیت داشتن سدها در بالادست ذخیره شوند، اما این آب‌ها در پایین دست فرصت نفوذ به ذخیره‌های آبی زیرزمینی را پیدا نمی‌کنند و عمده آنها از حوزه آبی خارج می‌شوند. این بارش‌های برفی در بالادست هستند که به تدریج ذوب می‌شوند، در بالادست دبی رودخانه را افزایش می‌دهند و در پایین دست، دشت‌ها را سیراب می‌کنند و تقویت آب‌های زیرزمینی بیشتر وابسته به افزایش سطح و ضخامت ذخایر برفی در ارتفاعات است تا بارش‌های کوتاه مدت سیل‌آسا. طی چند سال اخیر، دشت‌ها یا آبخوان‌های کشور غالباً در شرایط نامساعدی قرار دارند و برخلاف بارش‌های رخ داده، هنوز منابع آبی آنها جبران نشده‌اند.

وظیفه با اشاره به این واقعیت تاکید دارد که این آبخوان ها نه تنها جبران نشده اند، بلکه در بسیاری از دشت ها گام مثبتی نیز برداشته نشده است و آبی جبران نشده است. به زعم او، تمهیداتی که طی سه الی چهار سال گذشته نسبت به دریاچه ارومیه شکل گرفته است هم توانسته اند تنها بخش اندکی را جبران کنند و مساحت کوچکی از مساحت اصلی دریاچه ارومیه تاکنون آبرگیری شده است. آبخوان ها نیز در زیرزمین چنین شرایطی دارند و عمده آبخوان های کشور از شرایط مطلوبی برخوردار نیستند.

رییس مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران شیوه در تشریح شیوه خشک شدن آبخوان ها و آثار آنها اشاره دارد که با افت سطح آب زیرزمینی در یک آبخوان، ارتفاع بالادست خاک در آبخوان خشک می شود و این خاک فرونشست می کند و سطح خالی که قبلا با آب پر بود، با خاک پر و در نتیجه نفوذناپذیر می شود. در این صورت، حتی با بارش برف و باران نیز احتمال آبرگیری آبخوان نسبت به گذشته کاهش می یابد و به همین دلیل است که کارشناسان تاکید دارند که آبخوان ها قابل احیا نیستند و خشک شدن آبخوان ها به معنای نابودی همیشگی آنهاست. وظیفه به نتیجه خشک شدن آبخوان ها و فرونشست زمین در جنوب تهران، همدان، جنوب کرمان و فارس اشاره و تاکید دارد که اگر وضعیت نگهداری آبخوان های کشور به همین روال فعلی طی شود، تجدید آنها در آینده غیرممکن خواهد بود و راه نگهداری آنها، جز تغییر شیوه آبیاری در حوزه کشاورزی و سازگاری با کم آبی و پذیرش این امر است که ما در یک کشور کم آب زندگی می کنیم.

شیوه مواجهه با منابع آبی در کشوری کم آب به گفته احد وظیفه، علاوه بر پذیرش زندگی در یک کشور آب، روی آوردن به سازگاری با کم آبی و جایگزین کردن شیوه های درست بهره برداری از منابع آبی زیرزمینی است، تنها راهی که می توان آبخوان های کشور را احیا و از نابودی همیشگی نجات داد.

افزایش ۶۸ سانتی‌متری تراز آب دریاچه ارومیه - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۱

عضو شورای عالی محیط زیست ضمن اشاره به اینکه در جلسه اخیر این شورا بر اجرای مصوبات قانونی درباره معدن چادرملو و سنگ آهن مرکزی تاکید شد، گفت: متأسفانه قوانین در بخش معدن به‌طور کامل و دقیق اجرا نمی‌شوند و از بابت جبران خسارت‌های وارده به منابع طبیعی در اثر بهره‌برداری از معادن، شاهد سستی هستیم.

به گزارش «تابناک»، محمدرضا تابش در گفت و گو با ایسنا ضمن اشاره به جلسه اخیر شورای عالی محیط زیست که به ریاست رئیس جمهوری برگزار و به موضوعات مختلفی از جمله دریاچه ارومیه، بوی نامطبوع تهران و.. پرداخته شد، اظهار کرد: در این جلسه نسبت به تصویب حدود عرصه‌های طبیعی واجد شرایط به‌عنوان مناطق چهارگانه حفاظت شده و بازنگری در حدود برخی مناطق حفاظت شده که دارای تعارضات مردمی و طرح‌های هادی روستایی بودند، اقدام شد.

وی ادامه داد: از این‌رو با مصوبه شورای عالی محیط زیست، درمجموع مساحت مناطق حفاظت شده کشور از ۱۱ درصد به ۱۲ درصد افزایش یافت.

تصویب ضوابط و روش‌های مدیریت پسماندهای صنعتی و معدنی

این عضو شورای عالی محیط زیست با بیان اینکه در این جلسه همچنین ضوابط و روش‌های مدیریت پسماندهای صنعتی و معدنی تصویب شد، تصریح کرد: هرچند که ما در کشور قانون مدیریت پسماندها را داریم اما از ضوابط و روش‌های مدیریت پسماندهای صنعتی، معدنی، صنایع نفت و گاز و نیروگاهی غفلت کرده‌ایم. از این‌رو در این جلسه مقرر شد که اینگونه پسماندها نیز تابع ضوابط و مقرراتی باشند. به گفته تابش با این مصوبه راه برای سرمایه‌گذاری در مدیریت و دفع پسماندها توسط بخش خصوصی

واجد شرایط باز می‌شود و با ضابطه‌مند شدن بهره‌برداری از این پسماندها نفع دو جانبه‌ای برای محیط زیست و سرمایه‌گذاران پدید می‌آید.

آرادکوه نقش زیادی در ایجاد بوی نامطبوع تهران دارد

وی در ادامه با اشاره به اینکه در جلسه شورای عالی محیط زیست به مسئله بوی نامطبوع تهران نیز پرداخته شد، گفت: درباره علت بوی نامطبوع در تهران سازمان حفاظت محیط زیست گزارشی از بررسی‌های ارائه و اعلام کرد که دستگاه‌های مختلف باید چه برنامه‌هایی را با چه میزان بودجه‌ای در اولویت خود برای رفع بوی نامطبوع پایتخت قرار دهند.

این عضو شورای عالی محیط زیست تصریح کرد: بر اساس گزارش سازمان حفاظت محیط زیست دلایل عمده انتشار بوی نامطبوع در تهران دامداری‌های حاشیه برخی اتوبان‌ها و رودخانه‌هایی هستند که تبدیل به محل تخلیه فاضلاب شده‌اند. البته محل دفع زباله آرادکوه نقش زیادی در ایجاد بوی نامطبوع دارد.

رییس فراکسیون محیط زیست مجلس دهم با بیان اینکه موضوع احیای دریاچه ارومیه نیز از دیگر موضوعات مطرح شده در جلسه شورای عالی محیط زیست بود، اظهار کرد: طی این جلسه مسئولان و وزرای مربوطه گزارش مبسوطی از اقدامات انجام شده و حفر تونل‌هایی انتقال آب به دریاچه ارومیه ارائه دادند. بر اساس این گزارش‌ها در حال حاضر ۶۸ سانتیمتر، افزایش تراز آب دریاچه ارومیه را نسبت به سال مبنا شاهد هستیم.

تابش افزود: علاوه بر این تقریباً بیشتر نمک‌های کف دریاچه در آب حل شده و خطر گرد و غبارهای نمکی فعلاً منتفی شده است. از سوی دیگر حق‌آبه زیست محیطی دریاچه ارومیه برای رسیدن به حالت تعادل ۳۴۰۰ میلیون مترمکعب است که تاکنون با اقدامات انجام شده ۲۵۰۰ میلیون مترمکعب آن تامین

شده و مابقی این حق آبه نیز از طریق انتقال آب تامین خواهد شد.

قوانین در بخش معدن به‌طور کامل و دقیق اجرا نمی‌شوند

وی در بخشی دیگر از صحبت‌های خود با اشاره به اینکه به‌طور کلی توسعه امری اجتناب‌ناپذیر است ولی چون در کشور ما توسعه براساس آمایش سرزمینی صورت نگرفته است با چالش‌هایی مواجه هستیم، گفت: باید برای این چالش‌ها چاره‌جویی شود تا دچار تبعات اقتصادی و اجتماعی حاد نشویم. برای مثال معدن چادرملو و سنگ آهن مرکزی، اشتغال زیادی را ایجاد کرده است اما میزان بهره‌برداری از طبیعت بکر منطقه و خساراتی که به محیط زیست، آب، خاک و هوای استان یزد وارد می‌کند قابل مقایسه با اینگونه اقدامات جبرانی نیست.

این عضو شورای عالی محیط زیست با تاکید بر حمایت از مناطق حفاظت‌شده‌ای مثل پارک ملی سیاهکوه، اظهار کرد: متأسفانه قوانین در بخش معدن به‌طور کامل و دقیق اجرا نمی‌شوند و از بابت جبران خسارت‌های وارده به منابع طبیعی در اثر بهره‌برداری از معادن، شاهد سستی هستیم.

تابش در پایان تصریح کرد: در قانون برنامه ششم توسعه معادن ملزم شده‌اند که یک درصد از فروش خود را برای جبران خسارت‌های زیست محیطی اختصاص دهند. در این زمینه اقداماتی صورت گرفته ولی این اقدامات متناسب با درآمدهای زیاد این معادن و البته حجم تخریب‌ها. به هر حال در جلسه شورای عالی محیط زیست مقرر شد که سازمان حفاظت محیط زیست و وزارت صنعت این موضوع را پیگیری کنند.

تصمیم خطرناک مجلس / بزودی شاهد خشک شدن کامل سفره‌های آب‌های زیرزمینی در ایران خواهیم بود؟ - خبرگزاری خیر فوری مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۱

رئیس سابق مؤسسه تحقیقات آب وزارت نیرو نیز نه تنها کاشت برنج خارج از استان‌های شمالی را اصولی نمی‌داند که می‌گوید: کشت برنج در استان‌های شمالی یعنی گلستان، مازندران و گیلان هم باید براساس میزان بارش‌ها کم و زیاد شود.

رمضانعلی سنگدوینی، نماینده مردم گرگان و آق قلا خبر از مصوبه ای مبنی بر آزادسازی کشت برنج در سراسر کشور داد. تا پیش از تصمیم بهارستان‌نشین‌ها، کشت برنج به دلیل پر آب‌بودن محصول، خارج از سه استان شمالی ممنوع بود. هرچند این ممنوعیت جلوی کشت برنج خارج از سه استان شمالی حتی در سیستان و بلوچستان را هم نگرفت اما حداقل ابزار قانونی برای محدود کردن این کشت پر آب‌بر بود.

سفره‌های زیرزمینی در بسیاری از مناطق خالی شده و فرونشست به جان سرزمین افتاده است. کشت برنج تیر خلاص به سفره‌های زیرزمینی است تا سرعت فرونشست در دشت‌های ایران را افزایش دهد. در فرونشست، خاک می‌میرد و امکان احیای سفره‌های زیرزمینی برای همیشه از دست می‌رود. زمین تشنه مدام دهان باز می‌کند و بخشی از سرزمین را با هر آنچه در آن وجود دارد، می‌بلعد. دره‌های دهان گشوده در استهبان فارس تا میناب هرمزگان - که یکی از مرغوب‌ترین دشت‌های کشور را بلعیده - تنها یکی از نتایج خالی شدن سفره‌های زیرزمینی است. آمارهایی هم که «محمد درویش» کارشناس محیط زیست می‌دهد تصویر ترسناک‌تری از نتیجه تصمیم تازه کمیسیون تلفیق مجلس ترسیم می‌کند. او می‌گوید: «براساس آمارهای سازمان زمین‌شناسی، وزارت نیرو و شرکت منابع آبی کشور، ایران در شمار ۵ کشور دارای بدترین وضعیت آبی قرار دارد. ما بسیاری از ذخایر استراتژیک خود را مصرف کرده‌ایم.»

به گفته او، تا پیش از این تصمیم، تراز آب در ۶۰ دشت ایران سالانه دو متر پایین‌تر می‌رود. درویش از

تصمیم مجلس برای لغو ممنوعیت کشت برنج در خارج از استان‌های شمالی به عنوان یک تصمیم خیلی خطرناک یاد می‌کند و می‌گوید: «مرز بحرانی فرونشست زمین در آمارهای جهانی چهار میلیمتر در سال است. اما در ایران برای مثال فرونشست در دشت‌های بین جهرم تا فسا ۱۴۰ برابر شرایط بحرانی جهان است.» گزارش‌های زمین‌شناسی فرونشست سالانه جهرم تا فسا را ۵۴ سانتیمتر اعلام می‌کند.

فرونشست زمین به استان فارس محدود نمی‌شود، همین‌طور که برنج تنها در این استان کشت نمی‌شود. فرونشست در جنوب تهران و در شهریار به ۲۶ سانتیمتر رسیده است. درویش این میزان را ۹۰ برابر شرایط بحرانی فرونشست در جهان می‌داند. فرونشست در خراسان نیز سالی ۲۵ سانتیمتر شکاف می‌اندازد. اصفهان نیز سالی ۱۵ سانتیمتر فرونشست می‌کند. فرونشست هر سال ۲۱ سانتیمتر در یزد پایین‌تر می‌رود. زمین به دلیل کاهش سطح سفره‌های زیرزمینی در کرمان، سمنان و بخشی از اردبیل هم همین وضعیت را دارد. فرونشست حتی به چهارمحال و بختیاری هم رسیده تا دشت خانمیرزا در لردگان از بی‌آبی خودسوزی کند. فرونشست‌ها در سواحل خلیج فارس و دریای عمان هم دهان دریده و دشت میناب را با مرکبات و نخیلاتش بلعیده‌اند. در نتیجه بسیاری از نخلداران و صاحبان باغ‌های مرکبات به سمت قاچاق سوخت رفته‌اند. به گفته درویش، وضعیت همدان و بوئین زهرا هم اسفبار است. فرونشست طاهرآباد کاشان را هم در خود فرو برده. مسافران قطار سراسری شمال به جنوب را هم در ورامین تهدید می‌کند. فرونشست در اطراف راه آهن سراسری در سمنان، محوطه ۷ هزار ساله تپه حصار دامغان را هم نشانه رفته است. درویش می‌گوید: «این وضعیت نشان می‌دهد ما بیشتر از میزان تغذیه سفره‌های زیرزمینی از منابع آبی بهره‌کشی کرده‌ایم.

در این وضعیت باید به سمت اصلاح الگوی کشت و مصرف آب متناسب با توان اکولوژی و بوم‌شناختی منطقه رفت.» اصفهان با کمبود شدید آب روبه‌رو است. هر سال تابستان مسئولان برای تأمین آب شرب شهروندان، «کاسه چه کنم» به دست می‌گیرند. اما در همین وضعیت هم در لنجان برنج کاشت می‌شود.

وضعیت فارس یک تراژدی تمام عیار است. فارس سالانه ۵۶ سانتیمتر در زمین فرو می‌رود. تخلیه آب‌های زیرزمینی آن در ۵۰ سال گذشته، ۱۲ برابر شده؛ حتی بیشتر از میانگین کشوری. وضعیت اندوخته‌های آبی اغلب ۶۲ دشت آن در شرایط بحرانی قرار دارد. رکورد فارس در فرونشست جهانی است. بعد از فارس، نیومکزیکو قرار دارد که سالانه ۳۴ سانتیمتر نشست می‌کند. این صدرنشینی نتیجه نابودی ۱۶ دریاچه استان و بهره‌کشی از آب‌های زیرزمینی آن است. آمارهای وزارت نیرو نشان می‌دهد که فارس بعد از ته کشیدن آب‌های سطحی، خشک شدن دریاچه‌هایی چون «طشک»، پریشان شدن «بختگان» و برگشتن بخت از «پریشان»، ۸۰ درصد آب مصرفی خود را از منابع زیرزمینی بیرون می‌کشد؛ این یعنی تیر خلاص! یعنی دومینوی مرگ «کم جان»، «مهارلو»، «ارژن»، «کافتی» و... «بختگان». روزگاری نه چندان دور بیش از ۱۷۰ هزار بال پرنده را در خود مأوا می‌داد. اما همچنان برنج در کامفیروز فارس کاشته می‌شود. به گفته درویش، کشت برنج در خوزستان، لرستان و کرمانشاه هم به هیچ عنوان با توان اکولوژیکی آن نمی‌خواند. او می‌گوید: «حتی در سیستان و بلوچستان هم شاهد کشت برنج هستیم. برای همین وزارت جهاد کشاورزی و وزارت نیرو برای مهار این مشکل بخشناه کردند که خارج از سه استان شمالی، کشت برنج ممنوع است.» البته این ممنوعیت نتیجه بخش نبود.

برای همین هم «عیسی کلانتری» رئیس پردیسان در گفت‌وگویی پیشنهاد داد برنج شالیزارهای خارج از استان‌های شمالی کمتر از بازار قیمت بخورد تا کشاورزان به سمت کشت‌های کم آب بروند. درویش به تکلیف تدوین شده مجلسی‌ها در قانون پنج ساله توسعه ششم نقبی می‌زند و می‌گوید: «بهارستان در تصویب این برنامه دولت را مکلف کرده در طول ۵ سال نیازهای آبی کشور را ۲۵ درصد کاهش دهد. حالا مجلسی‌ها به قانونی که خود تصویب کرده‌اند، معترضند. رد قانون مصوب شده در بهارستان از سوی مجلسی‌ها تأسف آور است.»

عزت‌الله رئیسی، کارشناس آب نیز در گفت‌وگویی تعیین نوع محصول برای کشت را خارج از وظایف

مجلسی‌ها می‌داند و می‌گوید: «این تصمیم‌ها باید بر اساس تراز سطح آب‌های سطحی و زیرزمینی، توسط وزارت نیرو گرفته شود نه مجلس.» او آشی را که کمیسیون تلفیق برای محیط زیست با آزادسازی کشت برنج پخته است، بسیار خطرناک می‌داند و می‌گوید: «برنج به هیچ وجه نباید خارج از استان‌های شمالی کاشته شود، چون به بحران‌های شدید منجر می‌شود.»

مرتضی افتخاری رئیس سابق مؤسسه تحقیقات آب وزارت نیرو نیز نه تنها کاشت برنج خارج از استان‌های شمالی را اصولی نمی‌داند که می‌گوید: «کشت برنج در استان‌های شمالی یعنی گلستان، مازندران و گیلان هم باید براساس میزان بارش‌ها کم و زیاد شود.» مجلسی‌ها در حالی ممنوعیت کشت برنج در سراسر کشور را لغو کردند که آسمان امسال تنها ۳۰ درصد آب مورد نیاز کشور را تأمین کرد و ۷۰ درصد آن را نبارید! با این وضعیت خشکسالی آیا آشی که مجلس برای محیط زیست پخت، از گلو پایین می‌رود؟

منبع: ایران

مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان: تکمیل سد فینسک ضرورت جدی برای رفع

تنش آبی سمنان است - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۱

سمنان- ایرنا- مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان سمنان گفت: تکمیل سد فینسک یک ضرورت برای تامین نیاز و رفع تنش آب آشامیدنی مردم سمنان است و باید با همت بخش‌های مختلف در اجرای طرح تسریع شود.

محمد طاهری روز شنبه در گفت و گو با ایرنا، تاکید کرد: تکمیل سد فینسک یک ضرورت برای تامین آب آشامیدنی شهرستان سمنان و شهرهای اطراف است و باید مورد توجه جدی قرار بگیرد.

مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان سمنان اظهار داشت: طرح سد فینسک با تامین ۶ تا هفت میلیون مترمکعب آب آشامیدنی تصویب شده در وزارت نیرو است و تکمیل طرح ضرورت تامین حق آبه است. وی خاطرنشان کرد: اگر شرایط آب و هوایی مناسب نباشد شهرستان سمنان در تامین آب کیفی دچار مشکل خواهد شد.

مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان سمنان گفت: تکمیل طرح احداث سد فینسک، خط انتقال و احداث تصفیه‌خانه طرحی زمان‌بر است و برای جلوگیری از بروز مشکلات ناشی از کم‌آبی باید در اجرای طرح تسریع شود.

تداوم کم آبی سمنان در طول سال‌ها

طاهری ابراز داشت: روستاهای پایین دست پرور، شهمیرزاد و روستاهای اطراف، مهدیشهر، درجین، سمنان و سرخه از طریق خط انتقال می‌توانند از آب آشامیدنی با تکمیل سد فینسک برخوردار شوند.

وی بیان کرد: اگر خشکسالی و بارندگی کم در استان سمنان در سال ۹۸ مانند سال ۹۷ تداوم می‌یافت

شهرستان سمنان و شهرهای اطراف دچار تنش جدی در تامین آب می‌شد. وی ادامه داد: چشمه روزیه و قنات گل‌رودبار منبع اصلی تامین آب آشامیدنی شهر سمنان است که در سال ۹۷ ورودی آب چشمه به دلیل خشکسالی کمتر از ۱۹۰ لیتر بر ثانیه بود. طاهری بیان کرد: در شرایط بارندگی مناسب خروجی آب چشمه روزیه ۶۵۰ لیتر بر ثانیه بود که در سال ۹۷ میزان خروجی آب به کمتر از نصف کاهش یافت. مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان سمنان اضافه کرد: سال ۹۷ به دلیل تنش آبی، از ۱۷ حلقه چاه برای تامین آب آشامیدنی شهروندان کمک گرفته شد. وی اضافه کرد: نیاز آبی شهرستان سمنان یک‌هزار لیتر بر ثانیه است و اگر شرایط مانند سال ۹۷ تداوم یابد حداقل ۳۵۰ لیتر بر ثانیه کمبود آب آشامیدنی حداقل برای چهار ماه در سال برای این شهرستان وجود دارد. شرکت آب و فاضلاب استان سمنان ۳۲۰ هزار و ۷۵۲ مشترک در بخش شهری و روستایی دارد. در استان سمنان حدود یک میلیارد و ۲۵۰ میلیون مترمکعب آب در سال تولید می‌شود که هفت درصد از آن به مصرف خانگی اختصاص دارد. ۱۰۰ درصد جمعیت شهری استان سمنان از آب آشامیدنی سالم و بهداشتی بهره‌مند هستند.

تعیین حقایق تالاب‌ها در دولت دوازدهم به پایان می‌رسد - خبرگزاری ایرنا مورخ

۱۳۹۹/۱۱/۱۱

اهواز - ایرنا - رئیس سازمان حفاظت محیط زیست با اشاره به تعیین حقایق ۴۰ تالاب کشور، گفت: حقایق همه تالاب‌های کشور تا پایان عمر دولت دوازدهم، تعیین می‌شود.

عیسی کلانتری روز شنبه در حاشیه آیین آغاز بهره‌برداری مرکز پایش زیست محیطی تالاب بامدثر از توابع اهواز در جمع خبرنگاران گفت: احیای تالاب‌ها جزو سیاست‌های دولت روحانی بوده و برای نخستین بار در تعیین حقایق تالاب‌ها با وزارت نیرو و شورای عالی آب به توافق رسیدیم و حقایق تعیین کردیم.

وی با بیان اینکه هم اکنون حقایق تالاب‌های شادگان و هورالعظیم در خوزستان تعیین شده، افزود: تاکنون حقایق ۴۰ تالاب کشور تعیین شده و حقایق بقیه تالاب‌ها نیز تا پایان دولت دوازدهم تعیین می‌شود.

وی با تأکید بر لزوم تأمین حقایق تالاب‌ها بیان کرد: حقایق تالاب‌ها باید مثل حقایق کشاورزی باشد؛ نباید با کاهش آب رودخانه، حقایق تالاب قطع و به کشاورزی داده شود.

کلانتری افزود: اهمیت اقتصادی تالاب‌ها بیشتر از توسعه کشاورزی است و تأمین حقایق تالاب‌ها مصوبه دولت است.

وی اضافه کرد: در گذشته تالاب‌ها فقط از طریق سیلاب‌ها آبگیری می‌شدند، اما الان با توجه به تعیین حقایق تالاب‌ها وزارت نیرو باید آب آنها را تأمین کند.

بر اساس این گزارش، باقرزاده کریمی مدیرکل دفتر حفاظت و احیای تالاب‌های سازمان حفاظت محیط زیست پیش از این تعداد تالاب‌های مطالعه شده در کشور را بیش از ۱۴۰ تالاب بیان کرده که ۳۶ تالاب با مجموع مساحت بیش از ۱,۴ میلیون هکتار در قالب ۲۵ عنوان در فهرست تالاب‌های با اهمیت جهانی در کنوانسیون رامسر به ثبت رسیده است.

آیین بهره‌برداری مرکز پایش زیست محیطی تالاب بامدژ و آغاز عملیات احداث سازه تأخیری در این تالاب نیز روز شنبه با حضور کلانتری رییس سازمان حفاظت محیط زیست و لاهیجان زاده معاون محیط زیست دریایی و تالاب‌های سازمان حفاظت محیط زیست و جمعی از مسوولان استانی و محلی در روستای سادات طواهر از توابع دهستان بامدژ در بخش مرکزی اهواز برگزار شد.

مرکز پایش زیست محیطی تالاب بامدژ به مساحت ۲ هزار مترمربع مساحت و ۶۲۵ مترمربع زیربنا دارد. ساخت ساختمان این مرکز با اعتبار ۳۲ میلیارد ریال از خرداد ۹۶ آغاز شده بود.

کار احداث سازه تأخیری در تالاب بامدژ نیز در آیین امروز با حضور رییس سازمان حفاظت محیط زیست آغاز شد.

آورد رودخانه شاوور حداکثر ۲۳ مترمکعب بر ثانیه است که این سازه با ظرفیت چهار مترمکعب بر ثانیه، توان انتقال آب به تالاب بامدژ را خواهد داشت. با اجرای این طرح ۴۲ کیلومتر مربع از زمین‌های تالاب بامدژ که اکنون خشک شده، دوباره آبگیری می‌شود.

تالاب بامدژ در غرب خوزستان در محدوده شهرستان‌های اهواز و شوش قرار دارد. گفته می‌شود این تالاب در دهه ۴۰ بیش از ۱۵ هزار هکتار مساحت داشته که اکنون به حدود سه هزار هکتار کاهش یافته است.

کلانتری معاون رییس جمهوری و رییس سازمان حفاظت محیط زیست برای افتتاح چند طرح زیست محیطی صبح روز شنبه به همراه جهانگیری معاون اول رییس جمهوری به خوزستان سفر کرده است.

خط تولید ظروف یکبار مصرف سلولزی سازگار با محیط زیست در شرکت کاغذ سازی پارس هفت‌تپه در شوش، افتتاح ساختمان مرکز پایش زیست محیطی تالاب بامدژ و افتتاح همزمان چهار ایستگاه سنجش آلودگی هوا در اهواز و شروع عملیات پروژه احداث سازه تأخیری در تالاب بامدژ باهدف حفظ آب و احیای تالاب بامدژ از برنامه‌های سفر یک روزه کلانتری به خوزستان هستند.

اجرای طرح‌های ملی حوزه آب لنگ تأمین اعتبارات؛ تنها ۱۰ درصد آب‌های سطحی مازندران مهار می‌شود - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۱

تا چند سال گذشته وقتی صحبت از خشک‌سالی برای استان‌های شمالی از جمله مازندران به میان می‌آمد، جدی گرفته نمی‌شد؛ اما اکنون به واقعیتی تبدیل شده که همگان با استناد به آمار و ارقام درباره آن هشدار می‌دهند و خواستار چاره‌اندیشی جدی نسبت به این رفع مشکل هستند. در حال حاضر ۱۰ تا ۱۸ درصد آب‌های سطحی استان مازندران مهار و مدیریت می‌شود و ۱۰ اسد کوچک و بزرگ استان فقط حدود ۳۵۰ میلیون متر مکعب آب را ذخیره می‌کنند. این وضعیت در حالی است که مازندران به‌رغم داشتن منابع آبی فراوان به دلیل عدم اجرای طرح‌های آبی کلان و متناسب، از شاخص پایین مهار آب برخوردار است. شاخص پایین مهار آب در مازندران در حالی است که این استان در تهیه و اجرای طرح‌های ملی حوزه آب لنگ تأمین اعتبارات بوده و به مشارکت مردم چشم دوخته است.

شاخص خوبی در مهار آب‌های سطحی نداریم

یک عضو کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی و نماینده مردم نور و محمودآباد در مجلس با تأکید بر تکمیل ظرفیت سدهای استان و افزایش منابع آبی استان مازندران اظهار داشت: به‌رغم آن که منابع آبی خوبی در استان وجود دارد؛ ولی در مهار آب‌های سطحی شاخص خوبی نداریم. سعید فرزانه با عنوان این که بسیاری از اعتبارات در کشور در سطح ملی تخصیص داده می‌شود و دست وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها است، گفت: ۲۰ درصد بودجه کشور در شورای برنامه‌ریزی توزیع می‌شود. وی ادامه داد: مازندران از نظر تأمین و تولید آب مشکلی ندارد، ولی شاخص مهار آب در استان ۱۰ درصد است و باید برای این حوزه برنامه‌ریزی کرد.

فرزانه با بیان این که شاخص مهار آب در کشور ۴۴ درصد است، تصریح کرد: اگر واقعاً دلمان برای مصرف بی‌رویه آب می‌سوزد، باید برای مهار آب در استان مازندران تلاش کرد.

نیمی از مزارع مازندران آب طلب هستند

این نماینده مجلس با اشاره به این که ۴۵۰ هزار هکتار از اراضی مازندران زیرکشت محصولات مختلف است، گفت: نیمی از این اراضی به میزان ۲۳۰ هزار هکتار نیازمند آب است.

وی به تولید ۴۰ درصد برنج کشور در مازندران اشاره کرد و گفت: در حال حاضر بین ۵۰۰ تا ۸۰۰ هزار تن برنج از طریق واردات تأمین می‌شود و متأسفانه نگاه ملی به استان مازندران خوب نیست. فرزانه درباره راهکار ارتقای منابع آبی استان گفت: نگاه ملی باید نسبت به استان مازندران تغییر کند و بهره‌مندی از ردیف‌های ملی از دیگر راهکارهاست.

وی تکمیل ساختمان سد هراز و انتقال آب به بخش‌های میانی و شرقی استان را از دیگر طرح‌هایی دانست که باید مورد توجه قرار گیرد.

تکمیل پروژه‌های آب مازندران به ۷ هزار میلیارد تومان اعتبار نیاز دارد

کسری منابع مالی و عدم بهره‌گیری از ظرفیت پیمانکاران ملی برای اجرای پروژه‌های مربوط به آب از بخش‌های مغفول مانده برای مهار آب‌های سطحی در این مازندران است.

نماینده مردم شرق مازندران در مجلس هم با بیان این که پروژه‌های عمرانی در کشور به دلیل کسری بودجه دستخوش تغییر شده است، افزود: امسال ۱۰۴ هزار میلیارد تومان در لایحه برای اجرای این پروژه‌ها در نظر گرفته شده است که اگر تخصیص یابد بخشی از مشکلات حل می‌شود.

غلامرضا شریعتی گفت: باید برای تکمیل پروژه‌های آبی از مشارکت بخش خصوصی بهره گرفت؛ زیرا

ظرفیت دولت در این حوزه پایین است.

شریعتی با بیان این که برای تکمیل پروژه‌های آب استان هفت هزار میلیارد تومان اعتبار نیاز داریم، بهره‌گیری از ظرفیت بخش خصوصی را لازم دانست و گفت: اولین بخش اقتصاد مقاومتی، مردم پایه کردن اقتصاد است و باید در حوزه‌های ملی و سدسازی از این ظرفیت استفاده کنیم.

این نماینده مجلس یادآور شد: اگر بخواهیم به‌همین شیوه لاک‌پشتی پیش رویم، فاصله زیادی با هدف‌های اساسی خواهیم داشت و ممکن است رسیدن به هدف چندین دهه طول بکشد و قاعدتاً باید از ظرفیت بخش خصوصی بهره‌گیری کنیم.

طرح‌های آبی مازندران روی کاغذ مانده است

به‌راستی مشکل مهار و انتقال آب در استان مازندران چه زمانی برطرف می‌شود؟ و چرا به‌رغم پرآب بودن استان، بسیاری از طرح‌هایش روی زمین و کاغذ مانده است؟

رئیس دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی مازندران در این زمینه با بیان این که محدودیت منابع قصه پرغصه‌ای است، گفت: متأسفانه در سطح ملی در مدیریت بودجه و منابع آب دچار چالش هستیم و در دولت ۷۵۰ میلیون دلار برای پروژه ۴۶ هکتاری دست سیستان تخصیص داده می‌شود، ولی تا نوبت به مازندران می‌رسد، محدودیت بودجه مطرح می‌شود.

تیمور مومنی با اظهار این که مازندران از نظر منابع آبی جزو استان‌های برتر است، ادامه داد: چرا وقتی از طرح‌های آبی استان صحبت می‌شود، بحث استفاده از ظرفیت مردمی را مطرح می‌کنند. وی با عنوان این که برخی پروژه‌های ملی از جمله زهکشی اراضی استان فقط روی کاغذ مانده است، تصریح کرد: سرمایه‌های ما در حوزه سوداگری زمین صرف می‌شود و منابع مالی پایه را در اختیار دیگر استان‌ها قرار می‌دهند.

مومنی یادآور شد: در حال حاضر بسیاری از استان‌ها، نگرانی‌های خود را در زمینه کسری آب در سند چشم‌انداز مطرح کرده‌اند و به سرشاخه‌های آبی مازندران چشم دوخته‌اند؛ اما باید پرسیم تابلو منابع و مصارف مازندران کجا قرار دارد.

این استاد دانشگاه با بیان این که مازندران استان برخورداری از نظر منابع آبی است؛ ولی نباید به عنوان استان فروشنده و عرضه‌کننده آب تلقی شود.

ضرورت بازنگری در ساختار بودجه منابع آبی

در عین حال، مدیرعامل آب منطقه‌ای مازندران استفاده و مهار آب‌های سطحی را امری لازم دانست و گفت: باید مطالعات برای تأمین منابع روی میز قرار گیرد و استفاده از فاینانس، بودجه دولتی و مشارکت مردم برای اجرای آن مهم است.

محمدابراهیم یخکشی با بیان این که برای برخی طرح‌های آبی سرمایه‌گذار بخش خصوصی را وارد کردیم، گفت: طرح‌هایی که تعریف شده در قالب بخش خصوصی و سرمایه‌گذاری مردمی در حال اجراست.

یخکشی یادآور شد: در سدسازی و مهار آب‌ها در گذشته با مشکلاتی مواجه بودیم و به دلیل پوشش‌های جنگلی اخذ مجوزها تا حدودی سخت است.

وی بازنگری در ساختار بودجه‌ای را امری لازم دانست.

بهره‌وری پایین مازندران از ظرفیت‌های ملی پیمانکاری، سهم اندک از بودجه‌های ملی، اجرای طرح‌های غیرکارشناسی تأمین منابع آبی، نیمه‌کاره ماندن پروژه‌ها و عقب‌ماندگی تاریخی سبب شده تا مهار و مدیریت آب‌های سطحی در استان مازندران ناچیز و اندک باشد.

گفتگوی ویژه خبری؛ کاهش شهرهای دارای تنش آبی به کمتر از ۱۰۰ شهر -

خبرگزاری صدا و سیما مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۱

وزیر نیرو گفت: در حالی که در تابستان سال ۹۴ بیش از ۵۰۰ شهر دارای تنش آبی بودند در تابستان سال ۹۹ این عدد به ۱۷۰ شهر و در تابستان ۱۴۰۰ به کمتر از صد شهر خواهد رسید.

به گزارش خبرنگار خبرگزاری صدا و سیما، آقای رضا اردکانیان در برنامه گفت و گوی ویژه خبری شنبه شب شبکه دو سیما، با بیان اینکه صد درصد شهرهای ایران از آب شرب پایدار برخوردار هستند افزود: البته در تابستان‌ها برخی از شهرها با تنش آبی مواجه هستند که این موضوع یعنی میزان منابع آبی ۲۰ درصد کمتر از مصارف آن است.

وی با بیان اینکه ۸۲ درصد از جمعیت روستایی کشور نیز از آب شرب سالم و پایدار برخوردار هستند گفت: در ۸ سال گذشته ۹ میلیون و ۳۰۰ هزار نفر از روستاییان کشور به آب سالم و پایدار دسترسی پیدا کردند که تا نیمه سال ۱۴۰۰ این رقم به ۱۰ میلیون و ۲۰۰ هزار نفر خواهد رسید یعنی هر هفته ۳۱ روستا به شبکه آب شرب سالم و پایدار وصل شدند.

وزیر نیرو با اشاره به اینکه تاکنون ۱۲ هزار و ۴۰۰ روستا به شبکه آب شرب پایدار وصل شدند ادامه داد: مابقی روستاها نیز از این خدمت برخوردار خواهند شد.

آقای اردکانیان با اشاره به برخورداری ۱۰۰ درصد مناطق شهری کشور از شبکه برق گفت: میزان برق رسانی به روستاها نیز در سال‌های بعد از پیروزی انقلاب اسلامی قابل توجه شده است به نحوی که هم اکنون روستاهای زیر ۲۰ خانوار را برق رسانی می‌کنیم و البته جمعیت عشایری را نیز به سامانه خورشیدی موبایلی مجهز می‌کنیم که تامین برق حداقلی برای آن‌ها انجام شود.

وی با اشاره به اجرای پویش هر هفته الف ب ایران ادامه داد: فردا هفته سی و نهم این پویش در استان

خراسان شمالی و کردستان اجرا می‌شود که در آن یک نیروگاه ۱۶۰ مگاواتی، یک نیروگاه مقیاس کوچک ۱۴ مگاواتی، یک سد، تصفیه خانه فاضلاب و آب و ۲۰۰۰ هزار هکتار شبکه اصلی آبیاری و زه کشی برای بخش کشاورزی افتتاح می‌شود.

وزیر نیرو با بیان اینکه این طرح‌ها با اعتباری معادل ۴ هزار و ۷۰۰ میلیارد تومان به بهره برداری می‌رسند افزود: با افتتاح این طرح‌ها جمع طرح‌های امسال به ۲۲۰ عدد خواهد رسید و البته وعده ما ۲۵۰ طرح با اعتباری معادل ۵۰ هزار میلیارد تومان سرمایه گذاری تا پایان سال است.

آقای اردکانیان درخصوص وضع سامانه فاضلاب کشور نیز گفت: ۴۲ سال پیش وقتی این نظام مستقر شد تعداد تصفیه خانه‌های فاضلاب کشور در شهرها شامل ۴ واحد بود که هیچ کدام حتی یک شهر را نیز کامل نمی‌توانستند پوشش بدهند این در حالی است که در ابتدای دولت یازدهم این تعداد به ۱۶۸ واحد و در پایان دولت دوازدهم به ۲۶۹ تصفیه خانه خواهیم رسید یعنی در ۸ سال ۱۰۱ تصفیه خانه فاضلاب ساخته شده و به بهره برداری رسیده است.

وی با اشاره به اینکه هر ماه یک تصفیه خانه فاضلاب به بهره برداری رسیده است گفت: این موضوع نه فقط در کشورهای در حال توسعه بلکه در کشورهای توسعه یافته نیز شاخص بسیار مهمی است و البته هم اکنون ۵۲ تا ۵۳ درصد شهرهای کشور تحت پوشش شبکه جمع آوری فاضلاب و استفاده از پساب تصفیه شده است.

وزیر نیرو افزود: در تهران تا پایان سال تصفیه خانه فیروز بهرام که از بزرگترین تصفیه خانه‌های کشور است به مدار بهره برداری خواهد آمد که دو و نیم میلیون نفر در پنج منطقه شهرداری تهران در جنوب غرب و غرب تحت پوشش خدمات آن قرار می‌گیرند.

آقای اردکانیان گفت: از پساب این تصفیه خانه ۵۰ میلیون متر مکعب در اختیار کشاورزان جنوب تهران قرار می‌دهیم و به همان اندازه چاه‌ها را مسدود می‌کنیم.

وی ادامه داد: در روستاها موضوع فاضلاب روستایی هنوز در آغاز راه است البته تمهید قابل ملاحظه‌ای

انجام شده و ان یک پارچه کردن شرکت‌های آب و فاضلاب شهری و روستایی است که سبب خواهد شد شرکت‌های استانی با بنیه مالی بهتر از شرکت‌های دولتی روستایی کارهای خوبی را آغاز کنند.

وزیر نیرو افزود: برای شهر اهواز و شهرهای نظیر آن که مسطح هستند و شبکه آبرسانی شهری ندارند این موضوع موجب زحمت مردم شده است این که مسئله مربوط به شهرداری است یا وزارت نیرو نباید خیلی مهم باشد البته در این بحثی نیست، ولی به هر حال تقسیم کار هم وجود دارد.

آقای اردکانیان گفت: اصلی‌ترین مشکل اهواز نداشتن شبکه جمع آوری آب‌های سطحی است در این حالت بارش‌های شدید به مسیر فاضلاب وارد شده و پس زدگی ایجاد می‌شود که البته ما با اجازه از مقام معظم رهبری برای استفاده از صندوق توسعه ملی پروژه فاضلاب اهواز را شروع کردیم البته تصفیه خانه‌های متعدد در دستور کار داریم و هم اکنون قراردادهای متعددی برای تصفیه خانه‌ها با بانک‌ها منعقد شده است.

وی افزود: امیدواریم امسال خبرهای خوبی برای مردم اهواز داشته باشیم.

وزیر نیرو گفت: این تفکر که ما حتی در جاهایی مثل تهران از تصفیه خانه‌های کوچک استفاده کنیم و از پساب آن برای فضای سبز شهری بهره ببریم، موضوع مهمی است که البته موافقتنامه خوبی بین شهرداری تهران و وزارت نیرو انجام شده که ۱۴۰ میلیون متر مکعب پساب به شهرداری تهران برای فضای سبز اختصاص خواهد گرفت و البته این رقم تا ۲۰۰ میلیون متر مکعب هم ظرفیت دارد که این موضوع باعث تشکیل یک سد مجازی زیر زمین خواهد شد، زیرا با استفاده از این پساب چاه‌هایی که برای آبیاری فضای سبز تهران استفاده می‌شد مسدود خواهند شد.

اما و اگر اصلاح الگوی مصرف آب و برق

وزیر نیرو گفت: برنامه ریزی اصلاح الگوی مصرف هم شدنی است و هم نشدنی.

آقای رضا اردکانیان افزود: اگر منظور از اصلاح الگوی مصرف، داشتن برنامه بلندمدت ۵ ساله برای اعمال اصلاح الگوی مصرف باشد باید بگویم بله می‌شود، زیرا اگر از ۵ سال قبل به اصلاح الگوی مصرف می‌پرداختیم امروز می‌توانستیم الگوی مصرف درستی در جامعه شاهد باشیم، ولی اگر منظور داشتن برنامه ریزی، اعمال برنامه ریزی از دو هفته قبل باشد باید بگویم خیر.

وی ادامه داد: از تابستان ۳ سال قبل برنامه ریزی کردیم که تابستان ۹۸ و ۹۹ خاموشی صفر داشته باشیم در حالی که خودمان هم می‌دانستیم با رشد مصرف مواجه خواهیم شد، زیرا سالانه ۹۷۵ هزار مشترک جدید در بخش برق به ثبت می‌رسانیم از آنجا که فرصتی دو ساله برای خودمان قائل شدیم ۲۹۴ هزار قرارداد با صنایع امضاء کردیم و شرکت توانیر به تک تک صنایع شرح تفصیل داد که با مصرف کمتر چه پیش می‌آید و با مصرف زیاد چه خواهد شد.

آقای اردکانیان تصریح کرد: اگر عوامل درگیر در این موضوع (الگوی مصرف) را دولت و مردم و رسانه بدانیم برنامه ریزی درخصوص اصلاح الگوی مصرف شدنی است منتهی باید برنامه ریزی دقیق‌تر و ارتباطات وسیع‌تری فراهم آورد.

وزیر نیرو درخصوص تأسیس وزارت انرژی به منظور ادغام بخش‌های برق و گاز گفت: به یک شرط این اتفاق شدنی است که ببینیم تمامی ادغام‌هایی که در ۴۰ سال اخیر انجام شده به هدف رسیده است یا خیر؟!

وی تصریح کرد: در حال حاضر یکی از بحث‌های داغ بحث تفکیک وزارت بازرگانی از وزارتخانه صمت است زمانی این دو وزارتخانه از هم جدا بودند عده فراوانی نامه‌ها نوشتند که وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت یکپارچه شوند، اما الآن آن افراد کجا هستند که بیایند و بگویند با ادغام این سه بخش به اهدافشان رسیدند یا خیر؟

وزیر نیرو از تأسیس وزارت انرژی در سال ۵۳ و قبل از انقلاب گفت و افزود: سال ۵۳ یک شرکت آب و

برق و یک شرکت ملی نفت و سازمان انرژی اتمی وجود داشت، بعدها این فکر ایجاد شد که برای مدیریت متمرکز و برنامه ریزی یکجا با ادغام این سه بخش، یک وزارتخانه انرژی تأسیس شود پس از آن انرژی با ترجمه‌ای کوتاه به نیرو تبدیل شد و همین وزارت نیرو که امروز وجود دارد در سال ۵۳ تأسیس شد.

آقای اردکانیان در خصوص سهم مزارع بیت کوین از قطعی برق‌ها هم گفت: دولت در بخشنامه‌ای برای وزارتخانه صمت تکلیف کرد تا به متقاضیان تأسیس و راه اندازی مزارع یا واحدهای تولید رمز ارز، با دارا بودن شرایط مورد نیاز، پروانه تأسیس ارائه کند که پس از آن وزارت نیرو هم مسئول تأمین برق مورد نیاز آن واحد خواهد بود آن هم طبق تعرفه تعریف شده در مصوبات بخشنامه. حال هر کس بدون دریافت پروانه تأسیس اقدام به تأسیس و راه اندازی مزارع یا واحدهای استخراج رمز ارز کند متخلف محسوب می‌شود.

وی اوج بار مجموعه‌ها یا مزارع تولید رمز ارز دارای مجوز در کشور را حدود ۳۰۰ مگاوات عنوان کرد و افزود: شرکت توانیر با تمام این شرکت‌ها به توافق رسید تا زمان خروج از شرایط بحرانی مصرف برق در کشور، دستگاه‌های این واحدها خاموش شود و پس از خروج از اوج مصرف و دوران بحرانی مصرف برق دوباره به فعالیت خود ادامه دهند. در این میان واحدهای غیرمجاز هم شناسایی خواهند شد برای این مهم حتی جوایز و پاداشی هم برای افرادی که متخلفین را معرفی و اطلاع رسانی می‌کنند در نظر گرفته شده است.

وزیر نیرو گفت: در حال حاضر و طبق آمار واصله حدود ۲۶۵ مگاوات خاموشی واحدها گزارش شده است ضمناً جمع آوری واحدهای غیرمجاز هم همچنان ادامه خواهد داشت.

آقای اردکانیان تصریح کرد: به منظور صرفه جویی برق، حدود ۳۴۰ مگاوات از محل معابری که خاموشی آن‌ها ایجاد دردسر و ناامنی نمی‌کرد، وصول شده و این میزان وصول انرژی با خاموشی کامل یا کم کردن حجم چراغ‌ها به دست آمده است.

وی افزود: مذاکراتی با کشور ترکمنستان درخصوص تأمین برق بخش شمال کشور از سر گرفته شد که خوشبختانه به نتیجه هم رسیده است امیدواریم بتوانیم به وضع مناسب برق در روزهای پیش رو برسیم.

وزیر نیرو درخصوص پرداخت و وصول پول برق شرکت‌های تولیدکننده برق از سوی وزارت نیرو گفت: تصویب نامه‌ای در این خصوص به تأیید و تصویب هیأت وزیران رسیده است و طبق آن، واحدهایی که مصرف برقشان ۵ مگاوات به بالا باشد در اولویت قرار دارند و بعد از آن این اولویت به واحدهای مصرف‌کننده یک مگاوات برق هم خواهد رسید امیدواریم که از این طریق ارتباط مستقیمی میان تولیدکننده و مصرف‌کننده برقرار شود و شرکت توانیر دیگر به صورت واسطه ایفای نقش نکند. با این اقدام، تولیدکنندگان برق، زودتر به پولشان می‌رسند، این مصوبه در شرف اجرا قرار داد.

آقای اردکانیان افزود: با تلاش‌هایی که در سال‌های پشت سر، برای افزایش ظرفیت برقی انجام شده است به گونه‌ای پیش رفته ایم که متوسط سالانه ۲ هزار و ۵۰۰ مگاوات به ظرفیت نصب شده اضافه شده است و در ۳۵ سال قبل این رقم حدود هزار و ۸۰۰ مگاوات بود امیدواریم با ایجاد گشایش‌های مؤثر و کم شدن برخی محدودیت‌ها و گسترش منابع مالی کشور این عدد افزایش یابد.

وزیر نیرو در خصوص وضع بارندگی کشور در سال آینده گفت: از اول مهر امسال تا امروز میزان بارش باران در کشور حدود ۸۷ میلی متر بوده است که این رقم در مقایسه با متوسط میزان بارش‌ها در نیم قرن اخیر حدود ۲۴ درصد کاهش دارد، اما همین میزان بارش نسبت به بارندگی‌های سال قبل حدود ۴۲ درصد کاهش دارد پس تا این لحظه شرایط آبی سال آینده شرایط خوبی نیست، اما از آنجا که قصد صرفه جویی در مصرف داریم لطف خدا هم شامل حالمان خواهد شد.

آقای اردکانیان با اشاره به حجم ۵۰ میلیارد مکعبی سدهای کشور گفت: سال قبل همین موقع حدوداً ۲۷ میلیارد مترمکعب در سدهای کشور آب داشتیم، اما امسال نسبت به سال قبل با مدیریت درست، حجم آب سدهای کشور خیلی هم کم نشده و فقط تقریباً ۲ درصد کاهش ذخیره آبی داشته ایم.

وزیر نیرو در خصوص قانون جامع آب گفت: سال قبل به افتتاح ۲۵۰ پروژه در پویش الف، ب اشاره کردیم به این منظور این میزان پروژه به ۲۰۰ پروژه ساخت و سازی از قبیل ساخت سد و نیروگاهی و ۵۰

پروژه هم به بخش ساز و کاری تقسیم شد تدوین لایحه جامع آب، یکی از همین ۵۰ پروژه ساز و کاری است که گرچه با پاره کردن روبان و زدن کلنگ آغاز نمی‌شود، ولی تأثیر زیادی در زندگی مردم و جامعه دارد این لایحه تا دو هفته آینده به مجلس تقدیم خواهد شد.

وی ادامه داد: از سال ۹۶، طرح سازگاری با کم آبی استان‌ها آمایش و تدوین شده و در حال حاضر طرح حدود ۱۲ استان تصویب شده است که امیدواریم تا پایان دولت، به استان‌های کشور ابلاغ شود.

آقای اردکانیان در پایان برنامه به خبری دست اول اشاره کرد و افزود: با اقدامات کارشناسی وسیع در یک سال گذشته و با همکاری سازمان امور استخدامی کشور معاون آب وزارت نیرو و شرکت مدیریت منابع آب را ادغام کرد و ساختار جدیدش را بر اساس مدیریت حوزه آب شکل داد این ساختار، روز ۴ شنبه تصویب و ابلاغ گردید و ان شاء الله زمینه‌ای خواهد بود که مشکلات حوزه آب کشور کاهش یابد. آقای اردکانیان در خصوص وضع سیل بندهای استان گلستان گفت: با توجهی که شد عملکرد ما در سال‌های ۹۸ و ۹۹ هم در لایروبی‌ها و هم احداث سیل بندها و مهندسی رودخانه‌ها خیلی بهتر و بیشتر از قبل بوده است.

وزیر نیرو در خصوص وضع بدهی این وزارتخانه در دولت دوازدهم گفت: ۵۹ هزار و ۹۵۰ میلیارد تومان از بدهی خود را به تولیدکنندگان برق و پیمانکاران و مشاورین و تأمین کنندگان تجهیزات و بدهی‌های بانکی خود را تهاتر کرده ایم البته به همین میزان هم بدهی ایجاد شده، زیرا این صنعت در حال چرخش است، ولی می‌توان گفت بدهی بلاوجه نداریم و در حال حاضر چیزی حدود ۴۰ هزار میلیارد تومان بابت مابه التفاوت نرخ تمام شده و قیمت تکلیفی از دولت طلبکار هستیم.

نماینده مازندران در شورای عالی استان‌ها: با احداث فینسک طبیعت سبزی در مازندران باقی نخواهد ماند؛ نابودی ۳۰۰ روستا در مازندران با احداث سد فینسک - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۲

پروژه سد فینسک و سامانه انتقال آب به شهرستان‌های سمنان، مهدی‌شهر و سرخه در شهرستان مهدی‌شهر به‌عنوان یک طرح مطالعاتی سال‌هاست که در کشوقوس مخالفان استان مازندران و موافقان استان سمنان قرار دارد. اکنون سد فینسک درحالی با تخصیص ردیف بودجه وارد فاز اجرایی شده که به نگرانی‌ها و سؤالات بخشی از افکار عمومی مازندران اعم از مردم، مسئولان، نمایندگان مجلس و کارشناسان پاسخ قانع‌کننده داده نشده است. نگرانی‌هایی از قبیل فقدان پیوست‌های زیست‌محیطی، اجتماعی و اقتصادی سد فینسک در طول چند سال اخیر بارها از سوی فعالان و کارشناسان محیط‌زیست و متخصصان مدیریت منابع آب و سایر آگاهان در بخش‌های دیگر علمی، فنی و تخصصی گوشزد شده، ولی نه تنها تاکنون توجهی به آن‌ها نشده، بلکه بنا به اظهار برخی از مسئولان و نمایندگان مجلس به درخواست در اختیار گذاشتن اسناد مطالعاتی، ارزیابی و مجوزهای زیست‌محیطی آن نیز پاسخ داده نشده است. چند سالی می‌شود که کمپین‌های مختلفی تحت‌عنوان «نه به انتقال آب خزر» و «نه به احداث سد فینسک» در شبکه‌های مجازی توسط کارشناسان و فعالان حوزه‌های مرتبط راه‌اندازی شده است؛ کارشناسانی که در تمام این مدت فعالانه مشغول گردآوری و انتشار اطلاعات اعم از تأثیرات منفی انتقال آب بین‌حوضه‌ای روی محیط‌زیست و اقتصاد کشاورزی مازندران بوده‌اند و تاکنون نیز توانسته‌اند با اشاره به همین اطلاعات جامع، مستند و قابل‌تأمل، بخش عظیمی از افکار عمومی استان را با خود همراه کنند. بنا بر اظهارات مسئولان مازندران حدود ۳۰۰ روستا در بالادست و پایین‌دست سد شهید رجایی در استان مازندران از آب سرشاخه‌های اصلی به‌ویژه سفیدرود بهره‌مند می‌شوند که ساخت این سد به نابودی آن‌ها منجر خواهد شد.

وقتی به این پویش‌های اجتماعی مراجعه می‌کنید، چند پرسش و نگرانی عمده از سوی کارشناسان و افراد مطلع، توجه شما را به خود جلب می‌کند، پرسش‌هایی از قبیل این که اساساً چه میزان آب از طریق این سد قرار است به سمnan منتقل شود؟ رودخانه اسپرود که بناست سد فینسک بر روی آن احداث شود، یکی از سرشاخه‌های عمده تأمین‌کننده آب سد شهید رجایی ساری است، کاهش آورد این سد، به دلیل انحراف این سرشاخه به سمت سد فینسک امری اجتناب‌ناپذیر است، وزارت نیرو برای رفع این نگرانی آیا تدبیری اندیشیده است؟ چه بر سر منابع طبیعی و پوشش گیاهی و جانوری حوزه سد فینسک خواهد آمد؟

نباید همه کشور را به کویر تبدیل کنیم

نماینده مازندران در شورای عالی استان‌ها از جمله افراد آگاه و مطلع در این زمینه است که در این باره سخنان فراوانی دارد، بنابر اظهارات صاحب شریفی، بانک جهانی در پنجاهمین سال افتتاح خود اذعان کرد که ۸۰ درصد از سدسازی‌های صورت گرفته نه تنها مفید نبوده، بلکه آسیب محیط‌زیستی به همراه داشته است

صاحب شریفی در این باره به ایرنا گفت: کمیسیون جهانی سد، گزارشی در بررسی اشتباهاتی در زمینه سدسازی منتشر کرده که در آن گفته شده، انتخاب رودخانه اشتباه برای ساخت سد، بی‌توجهی به تغییرات جریان آب پایین‌دست که باعث ثبات اکولوژی منطقه می‌شود، غفلت از تنوع زیستی به ویژه آبریان، سیاست‌ها و محاسبات اقتصادی اشتباه، ناتوانی در جلب رضایت عمومی ساکنان منطقه، سوءمدیریت در خطرات و تأثیرات و ساخت‌وساز بی‌رویه سدها هفت اشتباه بحران‌آفرین در این زمینه است.

وی ادامه داد: در استان مازندران رودخانه‌های کاورد، رودبارک یا سرم، گل‌خواران، تنگه، اشک‌رود، شیرین‌رود و رودخانه عروس و داماد به عنوان سرشاخه‌های اصلی و فرعی در پایین‌دست سد فینسک وارد

دریاچه سد شهیدرجایی می‌شوند و حدود ۳۰۰ روستا در بالادست و پایین‌دست سد شهیدرجایی از آب سرشاخه‌های اصلی به‌ویژه سفیدرود بهره می‌برند و درواقع حقابه‌های قانونی دارند. نماینده مازندران در شورای عالی استان‌ها تأکید کرد: احداث سد فینسک باعث وارد شدن صدمات اساسی بر پیکره محیط‌زیست گلستان و مازندران می‌شود و با این کار دیگر هیچ طبیعت سبزی در مرکز استان گلستان و مازندران باقی نخواهد ماند.

شریفی در ادامه با بیان این که احداث این سد علاوه بر کاهش شدید منابع آبی در مبدأ مازندران، موجب خراشیدگی کوه‌ها، فرسایش خاک در مسیر، از بین رفتن توده جنگلی و به‌جا ماندن زباله‌های ناشی از انجام عملیات عمرانی خواهد شد، تصریح کرد: براساس نقشه‌ها، آب‌های زیرزمینی کل استان مازندران از لحاظ برداشت برای رفع نیاز کشاورزی منطقه در مرحله هشدار قرار دارد که این امر نشان‌دهنده آن است که مازندران درحال قرارگیری در لیست دشت‌های ممنوعه است؛ از طرفی کویر نیز از سمت شرق درحال بلعیدن استان مازندران است، آنگاه با این وضعیت اسفبار چگونه ممکن است استانی که خود با مشکلات عمیق کمبود آب دست و پنجه نرم می‌کند، بتواند آبی را که مورد نیاز مردم و کشاورزان خود است، به کارخانجات تعطیل یا رو به تعطیلی استان سمنان بدهد تا آن‌ها را پشتیبانی کند.

فینسک آغاز ساخت چند سد دیگر؟

کارشناسان و فعالان عرصه محیط‌زیست و منابع طبیعی همان‌طور که در ابتدا نیز اشاره شد، ازجمله مخالفان احداث سد فینسک هستند و برای ابراز مخالفت خود نیز دلایل فراوانی را برمی‌شمردند، ولی وجه مشترک اظهارات تمامی آن‌ها نبود اطلاعات شفاف درباره این سد و برنامه‌های بعدی است. بابک مومنی، استاد مدیریت منابع آب و عضو هیئت علمی دانشگاه پیام‌نور ساری که خود ازجمله مشاوران و افراد مطلع در پرونده احداث سد فینسک است و در جلسه چندی پیش کمیسیون کشاورزی

مجلس با حضور وزیر نیرو و نمایندگان مازندران حضور داشت، در این باره گفت: کارشناسان وزارت نیرو در آن جلسه سعی داشتند تا با آمار و ارقام و اسنادی که در دست داشتند، توضیح دهند که استان سمنان برای افق ۱۴۲۰ نیازمند آب سد فینسک است.

وی با بیان این که مسئولان استان سمنان در حال حاضر هم می‌گویند که به صورت نقطه‌ای در برخی شهرستان‌ها همچون شهرستان‌های مهدی‌شهر، سرخه و سمنان دچار کمبود آب هستند، اضافه کرد: شنیده‌ها حکایت از آن دارد که پس از احداث سد فینسک، برنامه بعدی احداث سد بر روی سرشاخه‌های نکارود جهت تأمین آب مورد نیاز شهرستان شاهرود و همچنین احداث سد کسلیان در قائم‌شهر برای تأمین آب شهرستان سمنان است.

مومنی به رغم تصریح سند آمایش سرزمینی سمنان در خصوص واقع شدن ۹۵ درصد از خاک این استان در کویر مرکزی ایران، در افق ۱۴۲۰ برای این استان چیزی در حدود ۵۰ درصد افزایش جمعیت تخمین زده شده است؛ در حالی که این افزایش نرخ جمعیت برای مازندران در همان مقصد زمانی حداکثر ۱۱ درصد در نظر گرفته شده است.

خطر خشکیدن چشمه‌ها

کارشناسان تبعات زیست‌محیطی ساخت سد فینسک را بسیار گسترده توصیف می‌کنند؛ چنان که محمد امینی، عضو هیئت علمی دانشگاه منابع طبیعی ساری، بر این نکته تأکید دارد و می‌گوید: در صدد ساخت سد بر روی رودخانه‌ای هستند که تعذیه‌کننده چشمه‌ها و سفره‌های آب زیرزمینی است. میزان بارش منطقه فینسک به لحاظ خطوط هم‌باران سازمان هواشناسی معادل بارش دشت ساری است که البته بارش‌ها در منطقه مرتفع فینسک عمدتاً به شکل برف، ذخیره زمستانه خوبی برای مناطق پایین دست رودخانه است.

وی افزود: دریاچه سد خود برش اکوسیستمی ایجاد کرده و باعث بسته شدن مسیر رفت و آمد جانورانی می‌شود که در چهار منطقه حفاظت شده محیط‌زیستی آن‌جا زندگی می‌کنند.

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع کشور در ادامه با اشاره به مهم‌ترین نکته مغفول مانده در سلسله مباحث سد فینسک گفت: مهم‌ترین مبحث در این زمینه مربوط می‌شود به حوضه آبریز رودخانه فینسک که در تجن و سرزمین مازندران واقع شده و برهمین مبنا ساخت این سد به معنای انتقال آب بین حوضه‌ای بوده که این اقدام سال‌هاست ممنوع شده است.

امینی با بیان این که حتی طرح‌های انتقال آب هم به صورت بسیار محدود و به دو شرط بی‌آبی شدید در مقصد و عدم آسیب رساندن به مبدأ قابل اجراست، تأکید کرد: وقتی مقصد نیاز شدید آبی ندارد و در ثانی مقصد در اثر ساخت این سد دچار آسیب‌های جدی زیست‌محیطی، اقتصادی، اجتماعی و ... می‌شود، ساخت سد فینسک به هیچ وجه عقلانی و منطقی نیست.

سمنان جزو ۴ استان پرمصرف آب در کشور است

این استاد کرسی منابع طبیعی دانشگاه منابع طبیعی و علوم کشاورزی ساری با بیان این که طبق قانون و براساس سیاست‌های ابلاغی آب، ساخت این سد به هیچ وجه اصولی و منطقی نیست؛ اگر به پروژه‌ها و تجربیات سابق کشور در حوزه انتقال آب بین حوضه‌ای نگاهی بیندازیم، خواهیم دید که این طرح‌های پرهزینه و مخرب، به غیر از آسیب‌های زیست‌محیطی و اقتصادی، تهدیدات جدی امنیتی و اجتماعی نیز برای مناطق مبدأ و مقصد به دنبال داشته‌اند.

وی با بیان این که استان سمنان به گواه اسناد، آمار و ارقام و جداول جزو چهار استان پرمصرف کشور در مصرف سرانه آب است، توضیح داد: همان‌طور که گفته شد، مقدار آب ورودی سد شهیدرجایی در اثر احداث این سد حداقل به میزان ۱۰ تا ۱۵ درصد کاهش خواهد یافت و البته فراموش نکنیم که اکنون در

سال‌های پرآبی هستیم و در سال‌های بعد به دلیل پدیده تغییر اقلیم وارد سال‌های خشک‌سالی می‌شویم و بر همین اساس هر اندازه کاهش منابع آبی زیرسطحی و به‌ویژه کاهش سد مهم شهیدرجایی می‌تواند تهدیدی بزرگ برای کشاورزی و اقتصاد منطقه باشد.

امینی افزود: به عنوان رئیس جامعه جنگل‌بانی ایران در استان مازندران که جامعه‌ای متشکل از ۶۰۰ نفر از اساتید دانشگاه تا تشکل‌های مردم‌نهاد و مدیران دستگاه‌های اجرایی است، اعلام می‌کنم که همگی ما با احداث این سد به شدت مخالفیم.

خسارت به کشاورزی مازندران

یکی از تبعات ساخت سد فینسک که منتقدان بر آن تأکید دارند، خسارتی است که بخش کشاورزی مازندران وارد می‌کند. نماینده مردم ساری و میان‌دورود در مجلس شورای اسلامی در این باره گفت: با احداث سد فینسک به بخش‌های مختلف از جمله بخش کشاورزی و محیط‌زیست در آن منطقه آسیب جدی وارد می‌شود.

منصورعلی زارعی افزود: بخشی از حقایق سد شهیدرجایی از رودخانه اسپه‌رو (اسپیرو) که قرار است سد فینسک بر روی آن احداث شود، تأمین می‌شود و مسلم است با احداث این سد که در حوضه آبریز تجن نیز قرار دارد، سد شهیدرجایی دیگر به سهم خود از این رودخانه دسترسی نخواهد داشت.

زارعی با اشاره به فاصله ۷۰ کیلومتری سد شهیدرجایی تا مخزن سد فینسک گفت: در این حد فاصل، بسیاری از اراضی منابع طبیعی و مراتع و همچنین حدود ۸۰۰ هکتار از اراضی شالیزاری مازندران قرار دارند که با احداث این سد همگی آن‌ها متأثر خواهند شد.

این نماینده مجلس با اشاره به نشست‌های مختلفی که نمایندگان مجلس در سال جاری با کارشناسان و دست‌اندرکاران پروژه برگزار کردند، اظهار داشت: در آن جلسات بارها از سوی طرف مقابل عنوان شده

بود که همه مطالعات و ارزیابی‌ها انجام گرفته است و ما نیز بارها از جمله در جلسه‌ای با حضور وزیر نیرو گفتیم که بر این ارزیابی‌ها ایرادات جدی وارد است و تا ما و کارشناسان امر که با ما همکاری دارند، به‌طور کامل اقناع نشده و نگرانی‌های ما برطرف نشود، نباید کارهای اجرایی سد ادامه یابد.

ضرورت پیوست زیست‌محیطی پروژه‌های تأمین آب

مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای مازندران هم در پاسخ به پرسشی مبنی بر این که آیا به نظر شرکت آب منطقه‌ای مازندران تمامی گزینه‌های ممکن به غیر از احداث سد، برای تأمین حجم آبی معادل سد فینسک در سمنان بررسی شده است یا خیر گفت: معمولاً در بحث‌های انتقال آب بین حوضه‌ای قبل از هر تصمیم به‌جهت مباحث اجتماعی این مباحث باید بررسی شود و راهکارهای انتقال از نظر وزارت نیرو آخرین مرحله است، این مباحث در فرآیند تخصیص آب در وزارت نیرو کنترل می‌شود.

محمدابراهیم یخکشی درخصوص داشتن یا نداشتن پیوست زیست‌محیطی طرح نیز اضافه کرد: پروژه‌هایی که به اجرا می‌رسد، حتماً باید پیوست زیست‌محیطی داشته باشد و در گردش کار بودجه‌ای معمولاً به آن توجه می‌شود. کنترل این مهم به‌عهده سازمان برنامه و بودجه و محیط‌زیست است.

براساس اظهارات مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای مازندران، اجازه انتقال آب برای ۷/۵ میلیون متر مکعب داده شده است. حجم مخزن سد شهیدرجایی حدود ۱۶۰ میلیون مترمکعب است. براساس آمار در دوره بهره‌برداری سد شهیدرجایی حداقل آب ورودی به سد شهیدرجایی به میزان ۹۵ میلیون مترمکعب در سال آبی ۹۶-۹۷ رخ داده است و حداقل آب شاخه سفیدرود نیز در همین سال ۴۷ میلیون مترمکعب بوده است. به‌طور کلی هرگونه دست بردن در طبیعت، برای اکوسیستم تبعاتی را به‌دنبال خواهد داشت و سدسازی در این میان، ازجمله اقداماتی است که خواه‌ناخواه چرخه طبیعی منطقه موردنظر را دچار چالش‌های جدی خواهد کرد؛ از همین‌روست که این روزها بسیاری از کشورها به سدسازی حتی به‌عنوان آخرین

گزینه تأمین آب نیز نگاه نمی‌کنند، چه رسد به عنوان نخستین گزینه. این درحالی است که سدسازی در ایران هنوز هم موافقان بسیاری دارد، موافقانی که این روزها از جمله حامیان ساخت سد فینسک با تبعات فراوان زیست‌محیطی هستند.

هیچ گونه نظرخواهی از مسئولان، کارشناسان و مشاوران مازندرانی نشده است. مدیرکل حفاظت محیط‌زیست در همین رابطه با اشاره به نقش و مسئولیت وزارت نیرو به عنوان مرجع تخصیص آب در کشور اظهار داشت: به طور کلی وزارت نیرو است که براساس کمیت و تابلوی منابع و مصارف آب، پس از انجام بررسی‌های متعدد در کمیته‌ها و کارگروه‌ها ذیل قوانین و مقررات و بعد از نیازسنجی و اعلام نظر کارشناسان تصمیم می‌گیرد، آب را به شکل و شیوه خاصی در یک منطقه تأمین کند یا انتقال دهد که یکی از این روش‌ها نیز احداث سد است.

حسینعلی ابراهیمی کارنامی افزود: نقش محیط‌زیست آن‌طور که در برنامه سوم توسعه بر آن تأکید شده است، ارزیابی اثرات زیست‌محیطی پروژه‌های بزرگ کشور از جمله درخصوص احداث سد است؛ به این ترتیب چنانچه مشاوران و کارشناسان ارزیاب محیط‌زیست به این نتیجه برسند که طرح یا پروژه دارای اثرات مخرب زیست‌محیطی است، باید به دنبال راهکارهایی برای کاهش این آثار باشند و بعد از آن در صورت یافتن یا نیافتن راه‌حلی برای کاهش اثرات، آرا و نظرات خود را در کارگروه ارزیابی اثرات محیط‌زیستی که متشکل از نمایندگانی از سازمان برنامه و بودجه و متولی مربوطه (در این جا وزارت نیرو) است، ارائه می‌دهند تا درخصوص ادامه یا توقف پروژه تصمیم‌گیری شود.

وی گفت: از آن‌جا که خاستگاه احداث سد در سمنان بوده است، مجموعه امور آب سمنان ارزیابی را تهیه کرد و در سال ۹۱ نیز توانست مصوبه احداث سد را بگیرد و این درحالی بود که از همان ابتدا تا به امروز هنوز هیچ گونه نظرخواهی از مسئولان، کارشناسان و مشاوران مازندرانی نشده است.

ابراهیمی کارنامی افزود: از همان سال‌ها تاکنون همه کارها و اقدامات در استان سمنان انجام گرفته و در نهایت کمیته ماده ۲ ضوابط استقرار صنایع، خدمات و کشاورزی، رأی مثبت خود را نسبت به احداث سد فینسک اعلام کرد. مدیرکل حفاظت محیط‌زیست مازندران با بیان این که قطعاً هرگونه سدی که در بالادست ساخته می‌شود، تبعات مخرب و منفی برای پایین‌دست سد ایجاد خواهد کرد، گفت: این سد اثرات مخرب متعددی دارد که یکی از آن‌ها تحمیل آثار مخرب زیست‌محیطی است و تبعات منفی دیگری نیز در سایر حوزه‌های کشاورزی و اقتصادی و اجتماعی خواهد داشت که حتماً باید بررسی شود.

هشدار درباره تبدیل گاوخونی به کانون ریزگردهای سمی؛ ۹۶ درصد تالاب گاوخونی خشک شد - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۲

تالاب بین‌المللی گاوخونی، منطقه‌ای به وسعت ۴۷۶ کیلومتر مربع در فلات مرکزی ایران است که در انتهای مسیر ۴۱۰ کیلومتری زاینده‌رود واقع شده است. این تالاب از لحاظ داشتن تنوع پوشش گیاهی و محلی زیستگاه گونه‌های زیادی از پرندگان و در فصل سرما میزبان پرندگان مهاجر است و از لحاظ جاذبه گردشگری محلی کم‌نظیر است. در سال‌های اخیر با مدیریت نادرست منابع آبی و تصمیمات ناپایدار، این تالاب به پهنه‌ای خشک تبدیل شده است؛ این درحالی است که با توجه به عضویت ایران در کنوانسیون بین‌المللی رامسر، اتخاذ تصمیمات و وضع قوانینی که به خشکی تالاب‌ها منجر شود، مجاز نیست. اکنون با خشک شدن ۹۶ درصد از وسعت تالاب گاوخونی کارشناسان هشدار می‌دهند ریزگردهای سمی آن می‌تواند در آسمان ۱۰ استان منطقه مرکزی کشور پراکنده شوند.

ریزگردهای گاوخونی به پایتخت هم می‌رسد

مدیرکل مدیریت بحران استانداری اصفهان گفت: منابع تأمین آب تالاب در دوران ترسالی از طریق زاینده‌رود و از مسیر شهرهای اژیه و ورزنه بوده است. رواناب‌های جاری از کوه‌های جنوبی شهرضا هم از حاشیه غربی تالاب و دشت جرقویه- حسن‌آباد، قسمتی از آب تالاب را تأمین می‌کرد و بخشی آب از سد ایزدخواست نیز با گذر از مبارکه به تالاب وارد می‌شد، اما بعد از خشک‌سالی‌هایی که اتفاق افتاد از سال ۱۳۶۶، ورود آب از سد ایزدخواست فارس قطع شد.

منصور شیشه‌فروش ضمن ابراز نگرانی از وضع کنونی تالاب گاوخونی تصریح کرد: از آنجایی که خشکی تالاب همراه با وزش باد شدید موجب پراکندگی ریزگردها و در نهایت تبدیل شدن به یک

کانون گردوغبار خطرناک می‌شود، پیش‌بینی می‌شود که تا شعاع ۱۰ استان در خطر ریزگردها قرار بگیرند و حتی پایتخت نیز از این قاعده مستثنی نخواهد بود.

مدیرکل مدیریت بحران استانداری اصفهان افزود: با هماهنگی منابع طبیعی استان قرار است در حدود ۴۰۰ هکتار از اراضی منطقه طرح‌های نهال کاری، تثبیت شن‌های روان و مدیریت رواناب‌ها اجرا شود.

شیشه‌فروش گفت: از سازمان مراتع و جنگل‌داری کشور تقاضا می‌کنیم برای تخصیص اعتبارات اجرای طرح‌های بیابان‌زدایی و احیای این منطقه با هدف کنترل رواناب‌ها و کنترل فرسایش بادی اقدام کند، از سازمان حفاظت محیط‌زیست کشور نیز درخواست می‌کنیم مانند طرح احیای دریاچه ارومیه، برای احیای این تالاب که ارزش بین‌المللی دارد، اقدامات مؤثری انجام دهد.

اهمیت گردشگری تالاب گاوخونی

شهردار ورزنه نیز گفت: این شهر دارای جاذبه‌های گردشگری زیادی است که مهم‌ترین آن تالاب بین‌المللی گاوخونی است. در سال‌های اخیر به دلیل خشک‌سالی، حقایبه تالاب داده نشده و اکنون ۹۶ درصد آن خشک شده است و با رفتن پرندگان مهاجر و از بین رفتن جاذبه‌های گردشگری، این شهر دچار ضررهای زیادی شده. اگر کسی هم برای بازدید به این منطقه سفر کند با حسرت نگاه می‌کند.

غلامحسین رضایی اضافه کرد: با خشکی تالاب، ریزگردها با وزش باد در هنگام غروب تا شعاع حداقل ۶۰۰ کیلومتر منتشر می‌شوند.

سال‌هاست هیچ تغییری در سیاست‌ها مشاهده نمی‌کنیم

رئیس پژوهشکده قلب و عروق دانشگاه علوم پزشکی اصفهان و مشاور سازمان بهداشت جهانی هم گفت: ۱۰ سال پیش به سفارش سازمان حفاظت محیط‌زیست و نهاد ریاست جمهوری و با همکاری دستگاه‌هایی مثل دانشگاه علوم پزشکی اصفهان و استانداری، طرحی را برای بررسی اثر آلودگی هوا و به‌خصوص

ریزگردها را بر افزایش بیماری‌های قلبی و عروقی، تنفسی و مرگ و میرهای ناشی از آن آغاز کردیم. نضال صراف‌زادگان اضافه کرد: از اواخر دهه ۸۰ و اوایل دهه ۹۰ وجود ذرات $pm_{2.5}$ یا pm_{10} گازهایی مثل SO_2 در کشورمان زیاد شد و این همان زمانی است که زاینده‌رود و تالاب گاوخونی هم در حال خشک شدن بود.

حیات نیمه‌جان تالاب با ورود پساب زهکش‌های کشاورزی سرپرست معاونت نظارت و پایش اداره کل حفاظت محیط‌زیست استان اصفهان گفت: حقابه زاینده‌رود و گاوخونی هر کدام به‌صورت جداگانه محاسبه شده است. در مجموع طبق برآوردهای دانشگاهی ۳۱۳ میلیون مترمکعب آب برای حفظ کارکردهای اکولوژیک این رودخانه و تالاب در نظر گرفته شده که حداقل ۱۷۶ میلیون مترمکعب آن برای حفظ و نگهداری تالاب نیاز است که با توجه به ذخیره کم‌تر از ۲۰۰ میلیون مترمکعبی سد زاینده‌رود عملاً تحقق حقابه تالاب ممکن نیست.

حسین اکبری افزود: حقابه تالاب همان چیزی است که در ایستگاه شاخه کنار و درواقع در مصب تالاب تحویل می‌شود. در ۱۵ سال اخیر فقط ۴۱ میلیون مترمکعب از حقابه تأمین شده که آن هم با پیگیری سمن‌ها و اداره کل حفاظت محیط‌زیست بوده است.

سرپرست معاونت نظارت و پایش اداره کل حفاظت محیط‌زیست استان اصفهان گفت: این مقدار آب، تا حدودی با ایجاد رطوبت در محل، خطر ریزگردها را به تأخیر انداخت، اما در حال حاضر فقط در چهار درصد از وسعت تالاب آن هم در گودترین قسمت آن رطوبت باقی مانده است که درحقیقت پساب زهکشی‌های کشاورزی است، نه منابع آبی.

او اضافه کرد: در سال ۹۷-۹۸ که بیش‌ترین میزان بارش را، آن هم به‌صورت کم‌سابقه در سرشاخه‌ها شاهد بودیم، انتظار می‌رفت حقابه گاوخونی به‌صورت کامل تأمین شود، اما این اتفاق نیفتاد که این نشان

می‌دهد عوامل انسانی، اقدامات ناپایدار و بارگذاری‌های غیرمتعارف بیش‌ترین تأثیر را داشته‌اند و عوامل انسانی در خشکی گاوخونی مؤثرتر از بارش‌ها بوده است.

از تأثیر بر کشاورزی تا تخریب میراث فرهنگی اصفهان

سرپرست معاونت نظارت و پایش اداره کل حفاظت محیط‌زیست استان اصفهان ضمن تأکید بر اهمیت احیای این تالاب، برخی خطرهای ملموس ناشی از خشکی گاوخونی را بیان و اضافه کرد: خشکی تالاب بر کمیت و کیفیت آب‌های زیرزمینی تأثیر منفی دارد و میراث فرهنگی و پل‌های تاریخی استان را نیز در معرض خطر تخریب قرار می‌دهد.

اکبری در پاسخ به این سؤال که آیا ورود پساب و فاضلاب کشاورزی در این منطقه خطرآفرین است یا خیر، توضیح داد: این پساب‌ها حاوی فلزات سنگین ناشی از استفاده از کودها و آفتکش‌هاست که باعث تشدید وزن آلاینده‌ها خواهد شد.

سرپرست معاونت نظارت و پایش اداره کل حفاظت محیط‌زیست استان اصفهان درباره اقدامات اداره کل حفاظت محیط‌زیست این استان گفت: تاکنون شش طرح پایشی با هدف تکمیل بانک اطلاعاتی در زمینه خیزش گردوغبار، گرایش پوشش گیاهی و پایش رسوب اجرا شده و سه طرح پایشی دیگر نیز با نصب دکل و دوربین‌های آنلاین تکمیل شده، با استفاده از ظرفیت صندوق توسعه ملی هم سه طرح لایروبی از سال ۹۶ تاکنون اجرا شده است.

مدیریتی که به خشک شدن ۷۰ درصد از تالاب‌ها منجر شد

یک عضو کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس هم در این باره گفت: در این که همه تالاب‌های کشور در وضع اسفناک و حتی خطرناکی هستند، شکی نیست؛ اما باید بررسی کرد کارگروه احیای

دریاچه ارومیه واقعاً چقدر موفق عمل کرده است؟

سمیه رفیعی افزود: به این کارگروه بودجه‌های خوبی حتی از صندوق ذخیره ارزی اختصاص یافت، اما آیا همان‌طور که آمارها مطلوب است، در واقعیت هم اقدامات موفق‌تری انجام شده یا بارش‌های خوب به این دریاچه جان داده؟

این عضو کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس با بیان این‌که از ۲۰ سال پیش در قانون وضع مدیریت تالاب‌ها مشخص شده است، گفت: با این حال تالاب‌ها دچار بحران شدند و اکنون ۷۰ درصد تالاب‌های کشور خشک هستند.

رفیعی افزود: جلسه‌ای با تمام مسئولان مرتبط نظارتی و اجرایی برگزار و وضع تالاب‌ها را پیگیری و بررسی می‌کنیم و درمورد قانونی که در دوره قبل مجلس در این زمینه تصویب شد، حتماً از مدیران مرتبط گزارش فنی می‌گیریم.

تشکیل کارگروهی جامع برای احیای همه تالاب‌های کشور

عضو دیگر کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس هم با اشاره به انباشت مصوبات پیگیری و اجرا نشده در شورای عالی آب به دلیل فاصله زمانی زیاد تشکیل جلسات گفت: بررسی نیازمندی‌ها و مطالبات منطقه‌ای و ملی در بخش آب از اولویت‌های این کمیسیون است.

حجت‌الاسلام احد آزادی‌خواه به اهمیت تالاب‌ها از لحاظ زیست‌محیطی و بهره‌برداری از منابع آن‌ها پرداخت و گفت: با این حال نمی‌توان دریاچه ارومیه را هم‌تراز با یک تالاب دید و برای احیای هر تالاب کارگروه احیاء تشکیل داد. مشکل در دستورالعمل‌های زیادی است که اجرا نشده است.

این عضو کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس گفت: کارگروهی با حضور محیط‌زیست و وزارت نیرو تشکیل می‌دهیم تا احیای همه تالاب‌ها از جمله گاوخونی در دستور کار قرار بگیرد

وزیر جهاد کشاورزی خبر داد: افزایش بیش از ۲ برابری طرح‌های آبیاری تحت فشار در دولت تدبیر و امید - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۲

اهواز - ایرنا - وزیر جهاد کشاورزی افزایش با اشاره به افزایش بیش از ۲ برابری طرح‌های آبیاری تحت فشار در دولت تدبیر و امید گفت: وسعت این طرح‌های آبیاری از ۱,۱ میلیون هکتار در سال ۱۳۹۲ به ۲,۴ میلیون هکتار در زمان حاضر رسیده است.

به گزارش خبرنگار ایرنا کاظم خاوازی روز یکشنبه در آیین بهره برداری از گام نخست طرح آبیاری تحت فشار در شهرستان حمیدیه خوزستان افزود: طرح‌های آبیاری تحت فشار از اولویت‌های مهم دولت تدبیر و امید بوده و هست و با وجود مشکلات اعتباری، سرعت اجرای این طرح‌ها از حد انتظار بیشتر بوده است.

وی اجرای طرح‌های آبیاری تحت فشار را در بهینه‌سازی مصرف آب و افزایش بهره‌وری و تولیدات کشاورزی و باغی موثر خواند و افزود: دولت تدبیر و امید توجه و عنایت خاصی به بخش کشاورزی داشته است که در این راستا اجرای طرح بزرگ ۵۵۰ هزار هکتاری مقام معظم رهبری نمونه‌ای از این رویکرد است.

وزیر جهاد کشاورزی خوزستان در ادامه افزود: دولت آمادگی دارد به شرط همیاری کشاورزان، بخش اعظم هزینه‌های اجرای طرح‌های آبیاری تحت فشار را تامین کند.

خاوازی اجرای طرح آبیاری تحت فشار در حمیدیه را که با مشارکت کشاورزان و کمک‌های بدون عوض دولت انجام شد، الگویی برای توسعه کشاورزی و افزایش بهره‌وری بیان کرد.

گام نخست طرح آبیاری تحت فشار کشاورزی حمیدیه در سطح ۳۲۰ هکتار با بیش از ۶۴ میلیارد ریال اجرایی شد که از این میزان ۹,۶ میلیارد ریال آن از محل همیاری کشاورزان تامین شد.

افزایش سه برابری تولیدات کشاورزی در اراضی طرح ۵۵۰ هزار هکتاری وزیر جهاد کشاورزی گفت: تولیدات کشاورزی در ۲۹۵ هزار هکتار اراضی گام نخست طرح ۵۵۰ هزار هکتاری خوزستان از ۱,۷ میلیون تن به ۵,۲ میلیون تن رسیده است. وی مجموع سرمایه گذاری دولت در گام نخست طرح ۵۵۰ هزار هکتاری مقام معظم رهبری را ۵۰ هزار میلیارد ریال بیان کرد و افزود: با تولید یک میلیون برنج در خوزستان در ۲ سال اخیر کل سرمایه گذاری انجام شده در این طرح بازگشت شده است. خاوازی با بیان اینکه اجرای طرح ۵۵۰ هزار هکتاری سبب تثبیت جمعیت، افزایش تولیدات کشاورزی خوزستان، جلوگیری از مهاجرت روستاییان به شهرها، بهبود امنیت مرزها و افزایش درآمد کشاورزان شده است افزود: دولت در اجرای گام دوم طرح ۵۵۰ هزار هکتاری در سطح ۲۵۵ هزار هکتار عزم جدی دارد.

تامین اعتبار ۲۰ هزار میلیارد ریالی برای صدور کشاورز کارت وزیر جهاد کشاورزی از تامین اعتبار ۲۰ هزار میلیارد ریالی از بانک مرکزی به منظور صدور کشاورز کارت برای کشاورزان سراسر کشور خبر داد. خاوازی با بیان اینکه صدور کشاورز کارت برای تامین نهاده‌های کشاورزی محصولات راهبردی شروع شده است ابراز امیدواری کرد با تزریق این اعتبارات گام بلندتری برای خودکفایی در تولیدات محصولات کشاورزی به خصوصی گندم برداشته شود. به گزارش ایرنا در نخستین روز از دهه فجر انقلاب اسلامی، فاز اول طرح آبیاری تحت فشار در سطح ۳۲۰ هکتار در شهرستان حمیدیه با حضور خاوازی وزیر جهاد کشاورزی به بهره برداری رسید. در آیین بهره برداری از طرح آبیاری تحت فشار حمیدیه که جمعی از کشاورزان منطقه حضور داشتند

اعلام شد با بهره برداری از این طرح میزان تولید محصولات کشاورزی در اراضی زیرپوشش به ۲ برابر افزایش خواهد یافت.

حمیدیه در ۲۵ کیلومتری غرب اهواز واقع شده و حدود ۵۰ هزار هکتار زمین کشاورزی و باغی دارد که از آب رودخانه کرخه آبیاری می‌شوند.

بخشی از طرح ۵۵۰ هزار هکتاری مقام معظم رهبری در شهرستان حمیدیه اجرایی شده که منجر به بهبود تولیدات کشاورزی و ارزش افزوده اراضی کشاورزی شده است.

وزیر نیرو: هر ۵۰ روز یک سد ملی وارد مدار شده است - خبرگزاری ایرنا مورخ

۱۳۹۹/۱۱/۱۲

تهران - ایرنا - وزیر نیرو گفت: در طول هشت سال دولت تدبیر و امید هر ۵۰ روز به طور متوسط یک سد مخزنی بزرگ ملی وارد مدار شده است.

به گزارش خبرنگار اقتصادی ایرنا، «رضا اردکانیان» روز یکشنبه در مراسم بهره‌برداری از پروژه‌های هفته سی و نهم پویش هر هفته #الف ب-ایران با حضور رئیس جمهوری افزود: امروز و با بهره‌برداری از سد رمشت در استان کردستان چهل و نهمین سد ساخته شده در دولت تدبیر و امید وارد مدار شد.

وی ادامه داد: تلاش می‌شود تعداد سدهای بزرگ مخزنی ملی تا پایان این دولت به ۵۷ سد برسد. اردکانیان خاطرنشان ساخت: بدین ترتیب در این هشت سال هر ۵۰ روز به طور متوسط یک سد مخزنی بزرگ ملی وارد مدار شده است.

وزیر نیرو ادامه داد: امروز پویش هر هفته #الف ب-ایران در استان‌های خراسان شمالی و کردستان که هر دو از استان‌های مرزی مهم هستند طرح‌هایی را به ارمغان آورد. وی اعتبار این پروژه‌ها را بالغ بر چهار هزار و ۷۷۶ میلیارد تومان برشمرد.

اردکانیان خاطرنشان کرد: همچنین تصفیه‌خانه آب در سقز، آب شیرین و گوارا را از سد «چراغ ویس» برای مردم این منطقه با جمعیت ۱۴۰ هزار نفر در افق طرح تامین خواهد کرد.

وی گفت: این تصفیه‌خانه، چهل و سومین تصفیه‌خانه آب است که در دولت تدبیر و امید به بهره‌برداری رسیده و تا پایان دولت دوازدهم به ۵۶ واحد می‌رسد.

به گفته اردکانیان، در دولت دوازدهم به طور متوسط هر دو ماه یک بار یک تصفیه‌خانه آب در مدار بهره‌برداری قرار گرفته است.

وزیر نیرو ادامه داد: تصفیه‌خانه فاضلاب در کامیاران نیز برای جمعیت ۸۷ هزار نفر امروز افتتاح می‌شود که هفتاد و هفتمین تصفیه‌خانه فاضلابی است که تاکنون در دولت تدبیر و امید به مدار بهره‌برداری آمده و تعداد این تصفیه‌خانه‌ها تا ۱۰۱ واحد تا پایان دولت افزایش خواهد یافت.

اردکانیان افزود: در این دولت به طور متوسط هر ماه یک تصفیه‌خانه فاضلاب وارد مدار بهره‌برداری شده و این در حالی است که در ابتدای انقلاب تعداد تصفیه‌خانه فاضلاب به عدد انگشتان یک دست هم نمی‌رسید و مجموع این تصفیه‌خانه‌ها تنها ۴ واحد بود.

وی گفت: همچنین واحد سوم نیروگاه بخار «شیروان» به مدار بهره‌برداری می‌آید که با افتتاح آن تاکنون در این دولت ۱۷ هزار و ۶۰۰ مگاوات به ظرفیت نیروگاهی کشور اضافه شده و این میزان تا پایان دولت به ۲۰ هزار مگاوات خواهد رسید.

وزیر نیرو افزود: همانگونه که وعده شده به طور متوسط هر سال دو هزار و ۵۰۰ مگاوات ظرفیت نیروگاهی کشور افزایش یافته است.

اردکانیان در عین حال اظهار داشت: علاوه بر پروژه‌های ساخت و سازی، پروژه‌های ساز و کاری نیز در بخش‌های آب و فاضلاب در دستور کار قرار دارد که هر چند این پروژه‌ها به طور مستقیم به ساخت سد یا نیروگاه ختم نمی‌شود، اما تسهیل‌کننده اجرای پروژه‌ها، سرعت دهنده خدمت‌رسانی به مردم، افزایش راندمان و کاهش بروکراسی اداری است.

وزیر نیرو با اشاره به برقراری سامان جدیدی در مدیریت آب کشور، از استقرار مدیریت حوضه آبریز برای ۹ رودخانه اصلی خبر داد.

وی یادآوری کرد: هفته گذشته موفق شدیم با مشارکت سازمان امور اداری، استخدامی کشور ساختار جدید مدیریت آب کشور را نهایی و ابلاغ کنیم؛ به این معنا که معاونت آب وزارت نیرو و شرکت مدیریت منابع آب، یکی شدند و ساختار این شرکت، ساختار حوضه آبریز خواهد بود.

اردکانیان خاطرنشان کرد: با مدیریت حوضه آبریز که یک مدیریت مشارکتی بین وزارتخانه‌های نیرو، جهاد کشاورزی، کشور و صمت، سازمان حفاظت محیط زیست و همه دستگاه‌های مرتبط با آب و نیز مجموعه‌های مردم نهاد و ظرفیت‌های دانشگاهی خواهد بود، برای استان‌های مستقر در هر حوضه آبریز این نوید را خواهد داد که در آینده از سد برخی تنازعات استانی در موضوع آب فاصله جدی می‌گیریم و تمرکززدایی قابل ملاحظه‌ای در اجرای امور و طرح‌ها خواهیم داشت.

تداوم نگرانی‌ها از احتمال وقوع خشکسالی و تغییرات اقلیمی به دلیل کاهش نزولات جوی؛ معمای سیر نزولی بارش‌ها - روزنامه رسالت مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۳

شاید تفکیک و تشخیص این مسئله که کمبود بارش‌ها زیر سر خشکسالی بوده یا پای تغییرات اقلیمی در میان است، کار راحتی نباشد و باید به داده‌های بلندمدت تکیه کرد و مبتنی بر آن دریافت که آیا پنجه در پنجه تغییر اقلیم افکنده‌ایم یا در دام نوسانات آب و هوایی و خشکسالی گرفتار آمده‌ایم.

معمای سیر نزولی بارش‌ها

شاید تفکیک و تشخیص این مسئله که کمبود بارش‌ها زیر سر خشکسالی بوده یا پای تغییرات اقلیمی در میان است، کار راحتی نباشد و باید به داده‌های بلندمدت تکیه کرد و مبتنی بر آن دریافت که آیا پنجه در پنجه تغییر اقلیم افکنده‌ایم یا در دام نوسانات آب و هوایی و خشکسالی گرفتار آمده‌ایم. البته با نگاهی به اعداد و ارقام ارائه‌شده، می‌توان به کاهش نزولات جوی پی برد، آمارها روایتگر آن است که بارش‌های پاییزی امسال در مقایسه با سال قبل، ۱۳/۵ درصد کاهش داشته و وزارت نیرو هم گزارشی منتشر کرده که نشان می‌دهد، ارتفاع کل ریزش‌های جوی از اول مهر تا ۱۳ بهمن ماه سال آبی جاری بالغ بر ۸۷ میلی‌متر است که این مقدار بارندگی نسبت به میانگین دوره‌های مشابه درازمدت (۱۱۲ میلی‌متر) ۲۲ درصد کاهش و نسبت به دوره مشابه سال آبی گذشته (۱۴۷ میلی‌متر) ۴۱ درصد کاهش داشته است و حجم بارش اول مهر تا پایان ۱۳ بهمن معادل ۳۷۸/۱۴۳ میلیارد مترمکعب بوده، اما در حل این معادله باید به دمای کشور هم اشاره‌ای گذرا داشت که نسبت به ۵۰ سال گذشته حدود یک و نیم تا دو درجه گرم‌تر شده است. بر همین اساس گفته می‌شود، افزایش درجه حرارت، ذوب شدن یخ‌های قطبی، بالا آمدن سطح آب‌های آزاد و بی‌نظمی در پدیده‌های آب و هوایی از مهم‌ترین پیامدهای تغییر اقلیم محسوب می‌شوند.

کارشناسان حوزه اقلیم‌شناسی نیز معتقدند، کشور ما به همراه دیگر کشورهای جهان دچار تغییر اقلیم شده است و در زمان حاضر نیز نشانه‌هایی از دگرگونی اقلیمی در ایران قابل مشاهده است. در این باره «سید محمد مهدی میرزایی قمی»، رئیس مرکز ملی هوا و تغییر اقلیم معتقد است، «تبعات تغییرات اقلیمی در سطح جهان، به صورت یکسانی مشاهده نخواهد شد. منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا، بیشترین خسارات و صدمات اقتصادی را از گرمایش جهانی مشاهده خواهند کرد در حالی که کشورهای اروپایی و آمریکای شمالی کمترین خسارات را خواهند دید».

به اذعان «میرزایی قمی» «شواهدی، چون افزایش متوسط دما در کشور، کاهش بارش‌ها، افزایش تعدد و شدت حوادث زیست محیطی شدید مانند سیل و خشکسالی در کشور نشان‌دهنده بروز روزافزون اثرات گرمایش جهانی و تغییر اقلیم در کشور است. مطالعات گسترده زیست محیطی نشان‌دهنده آن است که آسیب‌پذیری ایران از تغییرات اقلیمی بیش از متوسط جهان است و شواهدی، چون افزایش توالی بروز حوادث شدید زیست محیطی مانند امواج حرارتی روزهای بسیار گرم در جنوب شرق کشور و روزهای بسیار سرد در شمال غرب کشور از نشانه‌های اثرگذاری تغییر اقلیم در ایران است». ولی در نقطه مقابل،

گروهی چنین استدلالی را رد می‌کنند، به دلیل این که سخن از تغییرات در زمانی طولانی به میان می‌آید، برخی دانشمندان حوزه اقلیم‌شناسی اطلاق عبارت «تغییر اقلیم» را برای ناهنجاری‌های جوی مناسب نمی‌دانند و معتقدند امری به نام «نوسانات آب و هوایی» یا خشکسالی در حال وقوع است اما در عین حال بسیاری از آن‌ها به گرم شدن کره زمین نیز معتقدند.

تغییر اقلیم باید در بازه بلندمدت بررسی شود

در همین رابطه، «احد وظیفه»، رئیس مرکز ملی خشکسالی سازمان هواشناسی به «رسالت» می‌گوید: «نمی‌توان این موضوع را با قطعیت مطرح کرد که در حال ورود به دوره خشکسالی هستیم و یا تغییر اقلیم صورت گرفته، این مسائل را طی یک یا دو سال نمی‌توان ارزیابی کرد. کشور ما، منطقه‌ای جنب‌حاره‌ای است. یعنی در عرض‌های جغرافیایی، جنب مناطق حاره‌ای قرار دارد، این مناطق، نوسان بارش‌هایشان قابل ملاحظه است. به عنوان مثال در کشور ما، برخی سال‌ها، میزان بارش حدود ۳۰۰ میلی‌متر است و در برخی سال‌های کم بارش، حدود ۱۵۰ میلی‌متر است و اگر به آمار ۵۰ سال گذشته نگاه کنیم، همواره این نوسانات رخ داده، ولی در دهه‌های اخیر، تعداد سال‌های کم بارش بیشتر بوده است. مثلاً در یک دوره ۱۰ ساله که به سال آبی ۹۶-۹۷ منتهی شد، ما شاهد یک دوره خشکسالی طولانی‌مدت بودیم، این که آیا در حال ورود به دوره خشکسالی هستیم یا خیر، برای طولانی‌مدت قابل پیش‌بینی نیست. اما امسال طبق گزارش وزارت نیرو، بارندگی‌ها کمتر از میزان نرمال بوده و بر اساس پیش‌بینی مدل‌های عددی اقلیمی و بارش‌های فصلی هم، به نظر می‌رسد طی سه ماه آینده هم که تقریباً دوره بارشی ماست، یعنی یک ماه و نیم قبل از عید و یک ماه و نیم بعد از عید تا نیمه اردیبهشت‌ماه، سرجمع بارش‌ها، کمتر از نرمال باشد. بنابراین احتمال این که بارندگی‌ها کمتر از نرمال باشد، قوی‌تر است از بارش‌ها در حد نرمال یا فراتر از نرمال و با توجه به کمبود بارشی که تاکنون داشته‌ایم و احتمال کم بارشی برای سه ماه آینده، در

خوش‌بینانه‌ترین حالت می‌توانیم بگوییم که بارش‌ها به نرمال می‌رسد ولی این احتمال ضعیف است و پیش‌بینی‌ها حاکی از آن است که بارندگی‌ها تا پایان سال آبی، کمتر از نرمال است، به‌ویژه در مناطق جنوب شرق و جنوب کشور، این احتمال قوی‌تر است.

وظیفه در ادامه تأکید می‌کند: «درواقع برای امسال، چنین چشم‌اندازی قابل‌رؤیت است اما این که بگوییم سال بعد و بعد هم به همین ترتیب است و وارد دوره خشکسالی شده‌ایم، قابل پیش‌بینی نیست. برای تغییر اقلیم هم با یک یا دو سال نمی‌توان گفت، تغییر اقلیم رخ داده است. این تغییرات را باید در بازه بلندمدت بررسی کنیم، یعنی در بازه ۴۰-۵۰ سال و وقتی دما و بارش را در کل کشور ارزیابی کنیم، مشاهده خواهیم کرد که طی ۵۰ سال گذشته، به‌طور کلی بارندگی‌های ما در واحد سطح، کمتر شده و از آن‌سو، دمای میانگین در کشور افزایش یافته است و در ایستگاه‌های هواشناسی، دما را در ارتفاع دو متری از سطح زمین، اندازه می‌گیرند که این به معنای تغییر اقلیم است. اگر امسال نسبت به سال‌های قبل تغییرات جزئی داشته باشد، این مقوله را نمی‌توان در حیطه تغییر اقلیم تعریف کرد، تغییر اقلیم، مفهومی خزنده است و با استفاده از داده‌های طولانی‌مدت قابل‌بررسی است».

گفته می‌شود، دمای کشور نسبت به ۵۰ سال گذشته حدود یک و نیم الی دو درجه گرم‌تر شده که رئیس مرکز ملی خشکسالی سازمان هواشناسی عنوان می‌کند: «تغییر اقلیم همین است، ضمن این که غلظت گازهای گلخانه‌ای در جهان افزایش پیدا کرده و در عصر قبل از صنعتی شدن، مثلاً از دهه ۱۹۱۰ میلادی، از یک میلیون مولکول، ۲۵۰ پی پی‌ام، دی‌اکسیدی کربن بوده است که گاز گلخانه‌ای محسوب می‌شود، یعنی گازهایی که باعث گرمایش زمین می‌شوند. در حال حاضر این ۲۵۰ پی پی‌ام، ۴۳۰ پی پی‌ام است که تقریباً نزدیک به دو برابر شده و در طول این مدت، بشر با سوزاندن سوخت‌های فسیلی، وضعیتی را ایجاد کرده که غلظت گازهای گلخانه‌ای به‌شدت زیاد شده و انرژی تابشی‌ای که از خورشید به زمین می‌رسد، در شب فرار می‌کند و می‌خواهد از زمین دوباره وارد جو آزاد شود ولی باوجود این گازها،

نمی‌تواند و دوباره بخش بزرگی از این انرژی را به اتمسفر زمین و سطح پایین بازتاب می‌دهد و در نتیجه هوا، گرم‌تر از حد معمول می‌شود، بنابراین علت اصلی گرم شدن زمین، گازهای گلخانه‌ای است که اثر آن را در اندازه‌گیری دمای سطح زمین در ایستگاه‌های هواشناسی جهان مشاهده می‌کنیم و این در بسیاری از نقاط، مثل عرض‌های جغرافیایی و جنب‌حاره‌ای که ما در آن قرار داریم، اثر منفی دارد. یعنی باعث کاهش بارندگی می‌شود و در برخی مناطق مثل شمال روسیه، بهتر است، چون هوا گرم شده و زمین‌هایی که یخ‌زده‌اند از زیر یخ خارج می‌شوند و زمین‌های بیشتری از نظر کشاورزی قابلیت کشت خواهد داشت. به‌طور کلی این تغییر اقلیم را می‌توان با اندازه‌گیری سطح یخ در مناطق قطبی و یا ارتفاع سطح دریاها سنجید. برخی نگران‌اند که جزایر طی ۵۰-۴۰ یا ۱۰۰ سال آینده به زیر آب رفته و غرق شوند و یا در سواحل کشورها به‌نوعی آب نفوذ کند، چون اگر سطح آب دریا بالا بیاید، وارد خشکی می‌شود و مناطق ساحلی بیشتر در معرض تهدید قرار می‌گیرند و یا تأسیسات دریایی آسیب می‌بینند، چون با استفاده از سطح آب طراحی شده‌اند که در یک ارتفاع مشخصی بوده و بعد از چند سال که سطح آب بالاتر می‌آید، در هنگام موج شدن دریا، تأسیسات به زیر آب می‌روند و سطح یخ‌های قطبی کاهش پیدا می‌کند، بنابراین انرژی بیشتری صرف کرده و باعث ذوب بیشتر برف در مناطق قطبی می‌شوند و یا آثار و پیامدهای مختلفی دارد که به آن تغییر اقلیم می‌گویند، در غیر این صورت، اگر امسال نسبت به سال قبل، چند درجه هوا گرم‌تر شده و یا از میزان بارندگی‌ها کاسته شود، تغییر اقلیم نیست و این موضوع در داده‌های بلندمدت قابل کشف و بررسی است».

وظیفه به تأثیر این کم بارشی‌ها بر آبخوان‌ها نیز اشاره کرده و می‌گوید: «سطح آبخوان‌های ما به سبب استفاده‌های بیش از حد مجاز در قالب چاه‌ها و یا برداشت‌های غیرمجاز و مجاز، افت قابل ملاحظه‌ای داشته است که جای نگرانی دارد. این را هم مسئولان وزارت نیرو و هم مسئولان وزارت کشاورزی در جریان‌اند و در حال وضع مقرراتی هستند که به‌نوعی از افت سطح آبخوان‌ها در کشور جلوگیری کنند،

از جمله ممنوعیت کاشت برنج در استان‌هایی غیر از استان‌های غیر شمالی که این قانون را شورای عالی آب مصوب کرده است».

بارش‌های بهمن و اردیبهشت‌ماه در بیشتر نقاط کشور، کمتر از نرمال «بهلول علیجانی»، استاد دانشگاه خوارزمی و اقلیم‌شناس نیز به‌منظور تبیین این مسئله به «رسالت» توضیح می‌دهد: «پای تغییر اقلیم در بارش‌های امسال، در میان است، چون بارش‌های پاییزی ما، کمتر از حد نرمال بوده و طبق پیش‌بینی‌ها، بارش‌های بهمن و اردیبهشت‌ماه در بیشتر نقاط کشور، کمتر از نرمال است اما اسفندماه و فروردین وضعیت بهتر خواهد بود و نرمال است. بنابراین نمی‌توانیم بگوییم کل بارش امسال کمتر خواهد شد ولی از نشانه‌ها این‌طور برمی‌آید که نزولات جوی زیادی نداریم. موضوع تغییر اقلیم هم فقط به خاطر کمبود بارش نیست، بلکه ویژگی‌های دیگری هم دارد. به‌عنوان مثال بالا رفتن دما، که امسال در زمستان شاهد آن هستیم و نابسامانی‌های اقلیمی هم از دیگر نشانه‌های تغییر اقلیم است، بر این اساس باید تأکید کرد که اقلیم ما منظم نیست و ممکن است بارندگی کم شده و هوا گرم‌تر شود. اگرچه این گرمایش هوا از قبل هم وجود داشته اما میزان آن کمتر بوده و اثر محسوسی نداشته است. اما از اواسط دهه ۱۹۷۰ یعنی حدود ۴۵ سال پیش، آغاز شده و در کشور ما هم در سال‌های ۱۳۷۵ به بعد یا ۱۳۸۰ این مسئله را به‌صورت رسمی احساس کردیم. به این دلیل که روند بارندگی‌ها از سال ۱۳۷۴ به بعد کاهش یافت تا این‌که در سال ۱۳۹۷، کمترین میزان بارندگی را داشتیم که به‌طور میانگین حدود ۱۷۰ میلی‌متر بود اما سال ۱۳۹۸، میزان بارندگی‌ها افزایش یافت و ۹۹ هم خوب بوده اما نشانه‌های کمبود بارش محسوس است». علیجانی به این موضوع هم گریزی می‌زند که کشور ما ذاتاً در یک منطقه نیمه بیابانی واقع شده، به این معنا که یا باران نمی‌بارد و یا اگر ببارد، بیشتر حالت رگباری دارد و در شرایط تغییر اقلیم، این ویژگی شدیدتر می‌شود. یعنی در یک روز چندین میلی‌متر باران می‌بارد و یا در یک سال مثل سال

۹۸، باران زیاد می‌بارد، در صورتی که سال قبل از آن، ۱۶۰ میلی‌متر باریده بود و این ویژگی ذاتی تغییر اقلیم و ویژگی تغییر اقلیم در کشور ماست، به همین جهت است که ما در کشورمان، یک سال از خشکسالی خسارت می‌بینیم و سالی دیگر، سیل راه می‌افتد و از سیلاب خسارت می‌بینیم و باید برای هر دو این مسائل آمادگی داشته باشیم. اما اینکه کمبود بارش فعلی، نشانه‌ای برای ورود به دوره خشکسالی است، ما هم اکنون در دوره خشکسالی قرار داریم، منتها بارش‌های سال ۹۸ مردم را به این فکر انداخت که در حال خروج از دوره خشکسالی و ورود به دوره ترسالی هستیم اما همان موقع هم گفتم که نباید عجله کرد، اگر همین بارش‌ها ادامه داشته باشد، آن موقع می‌توانیم بگوییم به دوره ترسالی وارد شده‌ایم ولی اینکه با یک سال بارندگی به چنین نتیجه‌ای برسیم، ارزیابی درستی نیست اما می‌توان این را مطرح کرد که در دوره خشکسالی و وضعیت تغییر اقلیم قرار داریم.»

نمی‌توان تغییرات اقلیمی را نقطه‌ای دید

استاد دانشگاه خوارزمی در پاسخ به این پرسش که آیا ممکن است تغییر اقلیم در یک نقطه از کشور اتفاق بیفتد اما در نقطه‌ای دیگر نه؟ می‌گوید: «تغییر اقلیم یک فرآیند منطقه‌ای است، پس نمی‌توانیم بگوییم تهران با این تغییر روبه‌روست اما زنجان با این وضعیت مواجه نشده، می‌توانیم بگوییم سواحل شمال یا نیمه جنوبی و نیمه غربی، با یکدیگر تفاوت دارند اما کل کشور در شرایط گرمایش هوا قرار دارد و نمی‌توان این تغییرات اقلیمی را نقطه‌ای دید و برای افزایش دما هم که می‌گویند، یک و نیم تا دو درجه نسبت به ۵۰ سال قبل گرم‌تر شده، باید تأکید کرد نهایت یک درجه است که این مختص ما هم نیست، در مقیاس جهانی بوده که به خاطر فعالیت‌های انسان از جمله سوخت فسیلی و از بین رفتن جنگل است و اگر بخواهیم از این مسئله خلاصی یابیم، باید انسان تغییر رفتار بدهد که تأثیرش را در کاهش بارندگی‌ها نشان داده است.»

میزان بارندگی‌ها در بلندمدت کاهش نیافته است

«محمدحسین رامشت»، اقلیم‌شناس دیگری است که در گفت‌وگو با «رسالت» تأکید می‌کند: «میزان بارندگی‌ها در مقاطع بلندمدت نشان می‌دهد که نه تنها کاهش پیدا نکرده بلکه در برخی نقاط افزایش هم داشته است.

این نوسانات معمولاً در مسائل جوی اتفاق می‌افتد و مربوط به تغییرات اقلیمی نیست و اگر تغییرات اقلیمی هم باشد، بیشتر به افزایش گازهای گلخانه‌ای برمی‌گردد و افزایش این گازها، بارش‌ها را افزایش می‌دهد. یعنی هر قدر حرارت در کره زمین بیشتر باشد، تبخیر بیشتری صورت می‌پذیرد و ابرها تشکیل شده و بارش زیادتر می‌شود.

از سوی دیگر در تغییرات اقلیمی، بی‌نظمی‌هایی رخ می‌دهد و ما اگر آمار ۹۰ سال اخیر کشورمان را مطالعه کنیم، درمی‌یابیم مجموع بارندگی ما تغییر نکرده و این تغییرات اقلیمی سبب شده، الگوی بارشی ما عوض شود. یعنی برف‌ها به بارش‌ها و روان آب‌های سطحی تغییر کرده، بنابراین در مورد تغییرات آب و هوایی کشور و میزان کلی بارش، نه تنها تغییری نداشته بلکه کمی افزایش داشته و اگر از این افزایش چشم‌پوشی کنیم، تغییری نداشته است. ولی در الگوی بارش‌های ما تأثیرگذار بوده و در نظم بارندگی‌ها نیز اختلال ایجاد کرده است، به این ترتیب که اگر آمار ۹۰ سال اخیر را مطالعه کنیم، مشاهده خواهیم کرد که در حال تأثیرات شدیدتری هم در خشکسالی‌ها و هم ترسالی‌ها هستیم و وقایع علمی از آن دامنه خودش عدول کرده و بیشتر اتفاقی شده است. به همین خاطر سیاست‌های کلی وزارت نیرو باید تغییر کند، چون سیاست‌های نگهداشت آب در ایران، بیشتر بر مبنای متوسط‌ها بوده و اگر قرار باشد سیاست‌های جدید داشته باشیم، ما بارش‌ها و خشکسالی‌های بسیار شدیدتری در پیش رو خواهیم داشت، یعنی آن نظم بارندگی جای خودش را به اتفاق می‌دهد، بنابراین مدیریت اتفاق‌ها با مدیریت جریان‌های متداول، متفاوت است.»

این اقلیم‌شناس خاطر نشان می‌کند: «تغییرات در بارش‌ها و افزایش آن، یک روی سکه است، به عنوان مثال

آلمان ۸۰ میلیون نفر جمعیت دارد و ما نیز همین تعداد، جمعیت داریم، میزان بارش در ایران بر اساس همان ۲۳۰ تا ۲۵۰ میلی‌متر بارندگی، حدود ۴۲۵ تا ۴۳۰ میلیارد مترمکعب آب است و اگر این آب را تقسیم‌بر سرانه کنیم، درمی‌یابیم که سرانه دریافتی هر ایرانی به‌مراتب بیشتر از یک آلمانی است و میزان بارش‌های این کشور نیز در مجموع ۳۵۰ میلیارد بیشتر نیست و به‌جای انداختن توپ در زمین تغییر اقلیم بهتر است بگوییم مدیریت ما در جمع‌آوری باران درست نیست و قبل از بهره‌برداری، از دسترس‌مان خارج می‌شود. در سال‌های اخیر شاهد بارش‌های شدیدی بوده‌ایم که بیشتر از ۵۰ میلیارد مترمکعب آب از کشور خارج‌شده که یک مترمکعب در چند سال پیش، ۵ هزار تومان بوده و با دلار امروز، خیلی بیشتر است و اگر همین ۵۰ میلیارد را در ۵ هزار تومان ضرب کنیم، سرمایه عظیمی خواهد بود. اما توانمندی و مدیریت این را نداریم که از چنین سرمایه‌ای بهره ببریم. متأسفانه استراتژی‌های کلی حفاظت از آب ما، بر مبنای متوسط‌هاست و اگر وزارت نیرو تغییر سیاست بدهد و بر روی بارش‌های اتفاقی کار کند، وضعیت متفاوت خواهد بود».

رامشت، با طرح این سؤال که آیا پاییز زودرس، زمستان‌های خشک و بهارهای پربارش به معنای تغییر اقلیم است؟ می‌گوید: «ما دارای نظامی تحت عنوان «گردش سرمایه» هستیم که همه‌چیز را خراب کرده و باعث تغییر اقلیم و وقوع سیلاب‌ها و طوفان‌ها و آلودگی شهرها شده است و این‌ها به‌نظام حکمرانی بازمی‌گردد و هرچه تابعیت ما بیشتر از نظام «گردش سرمایه باشد»، بیشتر با مسائلی از این دست روبه‌رو می‌شویم. بسیاری از کشورهایی که با این سیستم اداره می‌شوند با پیامدهای آن روبه‌رو هستند، این سیستم بیشتر در شرایط اقتصادی‌شان گردش مالی دارد و فراوان دچار این قضیه می‌شوند اما کشورهای دیگر که این‌ها را نپذیرفته‌اند، چنین مشکلاتی را ندارند».

ارتفاع بارش‌ها ۴۰ درصد کاهش یافت - روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۶

دنیای اقتصاد: معاون امور آب وزارت نیرو گفت: وضعیت بارندگی کشور نسبت به سال گذشته با ۴۰ درصد کاهش و نسبت به میانگین ۵۲ سال گذشته با ۲۰ درصد کاهش مواجه است. به گزارش خبرگزاری صدا و سیما، قاسم تقی‌زاده خامسی با اشاره به وجود ۱۸۰ پهنه آبی در کشورمان گفت: ایران با داشتن سه میلیون هکتار پهنه آبی شامل تالاب، مرداب و دریاچه دارای بیشترین پهنه‌بندی در این بخش است. وی با بیان اینکه ۲۵ پهنه از این تالاب‌ها در رامسر ثبت شده است، ادامه داد: در سال جاری ارتفاع بارش‌ها ۴۰ درصد نسبت به سال گذشته کاهش یافته و سیلاب اتفاق نیفتاده که این موضوع سبب وضعیت نامساعد تالاب‌ها شده است. تالاب پریشان در استان فارس، تالاب گاوخونی در استان اصفهان و تالاب صالحیه در استان البرز از جمله تالاب‌های دارای مشکل کم‌آبی هستند که البته با وجود کاهش بارندگی‌ها، وضعیت آنها نسبت به سال گذشته تفاوت چندانی ندارد. تقی‌زاده خامسی با بیان اینکه این تالاب‌ها فصلی هستند و با یک سیلاب دوباره پرآب می‌شوند، افزود: دریاچه بختگان و هامون در استان سیستان و بلوچستان نسبت به سال قبل از شرایط بهتری برخوردار هستند. وی با اشاره به اینکه برای حفاظت از تالاب‌ها باید حریم و بستر آنها مشخص شود، اظهار کرد: هم اکنون حریم و بستر ۴۸ تالاب که ۸۰ درصد تالاب‌های کشور را تشکیل می‌دهند، در سال‌های اخیر مشخص شده است. معاون امور آب وزارت نیرو افزود: وضعیت بارندگی کشور نسبت به سال گذشته با ۴۰ درصد کاهش و نسبت به ۵۲ سال گذشته با ۲۰ درصد کاهش مواجه است که البته انتظار داریم اواخر اسفند و فروردین با افزایش بارش‌ها مواجه شویم. در حال حاضر ذخایر سدهای کشور با مدیریتی که انجام شد تغییر جدی نسبت به سال گذشته ندارند و در تابستان برای تامین آب شرب مشکلی نداریم.

تقسیم حقایق رودخانه هیرمند کلید خورد - روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۶

دنیای اقتصاد: مدیرکل دفتر رودخانه‌های مرزی و منابع آب مشترک وزارت نیرو از آغاز کار نقشه‌برداری رودخانه هیرمند مرزی از سه‌شنبه توسط کارگروه مشترک دو کشور به منظور تحویل حقایق ایران از این رودخانه خبر داد. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی وزارت نیرو (پاون)، عیسی بزرگ‌زاده با اشاره به حضور هیات بیش از ۲۰ نفره افغانستانی در ایران اظهار کرد: این هیات به مدت یک ماه در زابل مستقر خواهند بود و در این مدت اکیپ‌های فنی دو کشور با حمایت مرزبانان ایرانی و افغانستانی وارد عرصه کار می‌شوند.

وی درباره نتایج نشست مشترک طرف‌های ایرانی و افغانستانی در سیستان و بلوچستان درخصوص رودخانه هیرمند مرزی اظهار کرد: در این نشست فرابخشی، وزارتخانه‌های نیرو، کشور، امور خارجه، دفاع و فرماندهی مرزبانی و دستگاه‌ها و مسوولان استانی از ایران و هم‌تایان افغانستانی آنها حضور داشتند. بزرگ‌زاده با اشاره به سرپرستی هیات ایرانی توسط وزارت نیرو و نیز حضور معاونان کمیساریایی ایران و افغانستان در این نشست خاطرنشان کرد: جلسات روز گذشته به کار خود پایان داده و امید است در مدت یک ماه که هیات افغانستانی در ایران حضور دارد، کار نقشه‌برداری رودخانه مرزی هیرمند به پایان برسد. وی هدف از نقشه‌برداری رودخانه هیرمند مرزی را که گفت‌وگوهای آن از بیش از یک سال گذشته آغاز شده، استقرار سازه‌های دریافت حقایق ایران عنوان کرد. سازه‌هایی که لازم است به‌صورت دقیق طراحی شوند و از تجهیزات دقیق برخوردار باشند. مدیرکل دفتر رودخانه‌های مرزی و منابع آب مشترک وزارت نیرو تاکید کرد: این تجهیزات باید مدرن باشند تا اطمینان حاصل شود که حقایق به‌منطبق بر مفاد معاهده ۱۳۵۱ رودخانه هیرمند تحویل ایران می‌شود. وی خاطرنشان کرد: پس از تهیه نقشه‌ها، در گام بعد معاونان کمیسارهای دو کشور باید این نقشه‌ها را تایید و مبادله کنند. این نقشه‌ها،

نقشه‌های توپوگرافی رودخانه هیرمند است که ایران قرار است سازه‌های آبگیری خود را روی آن طراحی و اجرا کند. بزرگ‌زاده گفت: بدون تهیه این نقشه‌ها امکان طراحی سازه‌ها وجود ندارد. این مساله هم برای ایران و هم برای طرف افغانستانی حائز اهمیت است و دو طرف باید مطمئن باشند که حقابه داده و دریافت می‌شود. وی افزود: بعد از تحویل نقشه‌ها، لازم است کار طراحی و اجرای سازه‌ها انجام شود که برای این کار بودجه مورد نیاز هم تامین شده است. مدیرکل دفتر رودخانه‌های مرزی و منابع آب مشترک وزارت نیرو با بیان اینکه باید کانال‌های دقیق بتنی طراحی شود که آب را از رودخانه تحویل بگیرد، افزود: در ابتدا لازم است تجهیزات اندازه‌گیری نصب شود تا مطمئن شویم به چه میزان آب تحویل ایران می‌شود. تلاش می‌کنیم این کار در یک سال آینده تمام شود؛ به‌طوری که کار اجرای آن در سال آبی جاری آغاز شود.

ساختار بخش آب وارد مدار جدید شد - روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۸

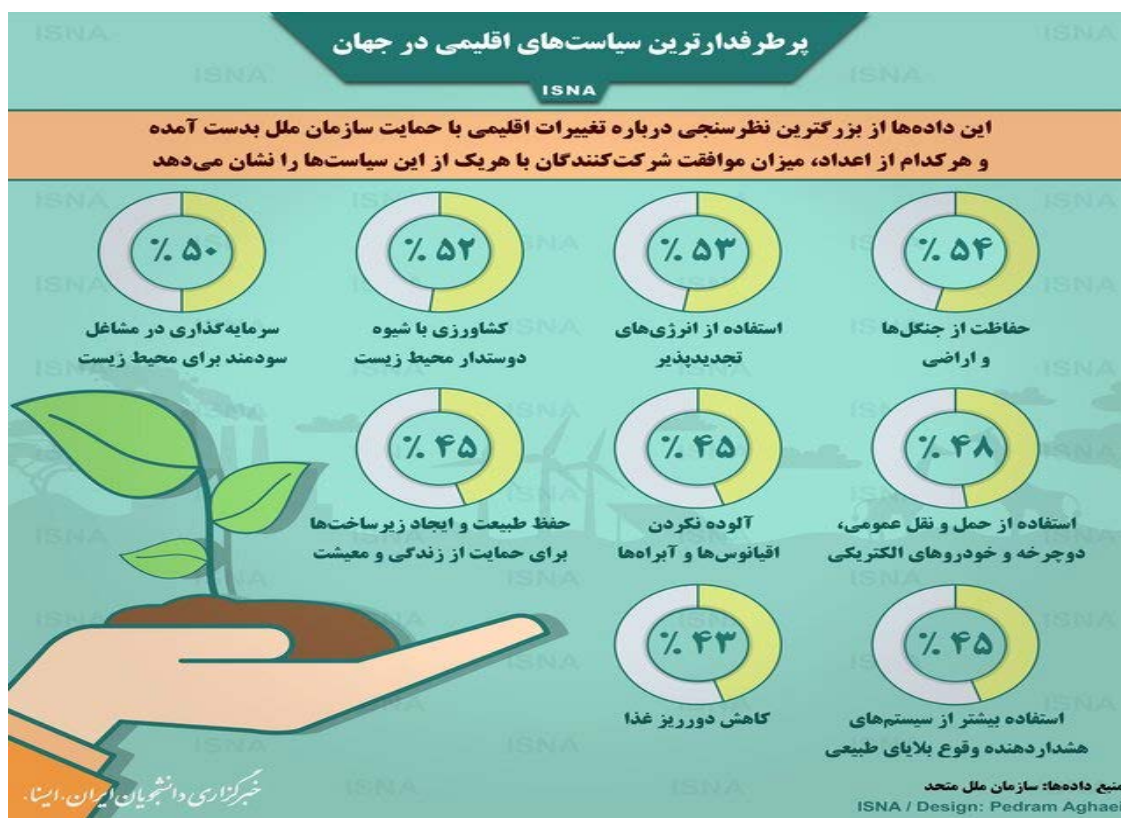
دنیای اقتصاد: معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا با اشاره به انتشار فراخوان انتخاب روسای حوضه‌های آبریز گفت: از هفته گذشته تغییر ساختار بخش آب وارد مدار جدیدی شده و انتشار فراخوان انتخاب روسای حوضه‌های آبریز نیز در همین راستا صورت گرفته است.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی وزارت نیرو (پاون)، قاسم تقی‌زاده خامسی در جلسه پیاده‌سازی و استقرار ساختار سازمانی شرکت مدیریت منابع آب ایران گفت: تشکیلات ساختار جدید شرکت مدیریت منابع آب هفته گذشته ابلاغ شده و بر اساس آن تعداد معاونت‌های این شرکت کاهش یافت. وی افزود: بر اساس ساختار جدید، شرکت مدیریت منابع آب از دو معاونت و ۹ حوضه آبریز تشکیل شده و فراخوان انتخاب روسای حوضه‌های آبریز از امروز در سایت شرکت مدیریت منابع آب منتشر شده است. وی با تاکید بر اینکه افراد توانمند و قوی باید به عنوان روسای حوضه‌های آبریز انتخاب شوند، گفت: بنابراین از همه همکاران توانمند و تصمیم‌گیر دعوت می‌شود که در این فراخوان شرکت کنند تا افرادی شایسته مدیریت حوضه‌های آبریز را در دست بگیرند. وی خاطرنشان کرد: طی هفته‌های آتی نیز پست‌های دیگر در معرض فراخوان قرار خواهند گرفت. همچنین محمد حاج‌رسولی‌ها، قائم مقام شرکت مدیریت منابع آب ایران در این جلسه گفت: ما در ساختار جدید به افراد قاطع و آشنا به مسائل آبی نیاز داریم که توانایی تصمیم‌گیری داشته باشند. وی ادامه داد: در انجام این تغییر ساختار کارهای مطالعاتی درون سازمانی انجام شده و علاوه بر آن از ظرفیت‌های دانشگاه به عنوان مشاور بهره برده‌ایم، اما با این حال هر زمان نیاز به اصلاحاتی باشد، قابلیت انجام آن وجود دارد.

پرطرفدارترین سیاست‌های اقلیمی در جهان / اینفوگرافیک - خبرگزاری خبر فوری

مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۹

بزرگترین نظرسنجی درباره تغییرات اقلیمی که با حمایت سازمان ملل متحد انجام شده، حاکی از آن است که بسیاری از مردم، حفاظت بیشتر از جنگل‌ها و سایر منابع طبیعی و استفاده از منابع تجدیدپذیر انرژی را جزو بایدهای سیاست‌های اقلیمی می‌دانند. در این اینفوگرافیک به چند سیاست اقلیمی پرطرفدار دیگر اشاره شده است.

منبع داده‌ها: سازمان ملل متحد

گرافیک: پدram آقایی

کرمان جزو ۳ استان کم‌بارش کشور است؛ سایه خشک‌سالی بر سر ۹۱ درصد جمعیت

استان کرمان - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۱

نویسنده: نرگس آذرپیوند

خشک‌سالی در یک‌دهه گذشته بیش از پیش مورد توجه قرار گرفته است؛ اما این توجه به تنهایی برای مقابله با آن کافی نیست؛ اکنون در برخی استان‌ها از جمله استان کرمان، وضعیت خشک‌سالی و جمعیت تحت‌تأثیر آن به ۹۱ درصد هم رسیده و بزرگ‌ترین استان کشور با خشک‌سالی دست به گریبان است. طبق آمار، میزان بارندگی در این استان ۷۵ درصد کاهش یافته، این درحالی است که طرح‌های انتقال آب به کرمان متوقف شده.

استان کرمان دارای متوسط بارندگی ۱۲۹ میلی‌متر در سال است؛ اما طی سال جاری به‌جز چند مورد بارش جزئی در پاییز باران و برف نباریده است. عدم بارندگی به‌خصوص بارش برف در ذخیره‌گاه‌های آب استان کرمان و ارتفاعات نگرانی را درخصوص کم‌آبی در استان دوچندان کرده است؛ درحالی‌که تابستان سال جاری استان کرمان برای تأمین آب شرب حتی در مرکز استان با مشکل جدی مواجه شده بود، پیش‌بینی می‌شود در سال آینده وضعیت بسیار بدتر خواهد شد. مردم کرمان به یاد دارند که با وجود بارش مطلوب سال گذشته، اما وضعیت منابع آبی کرمان به حدی رسید که آب‌رسانی در برخی از محله‌های شهر کرمان به‌صورت سیار انجام شد. تنش آبی در اکثر شهرستان‌های استان کرمان به‌خصوص مراکز پرجمعیت یکی از نگرانی‌های عمده در استانی است که کم‌ترین سرانه‌های بلندمدت بارندگی را دارد و در سال‌های اخیر میزان بارندگی در آن به ندرت از متوسط بارش‌ها عبور کرده است.

یکی از استثناها سال آبی گذشته بود که بارش در کرمان قابل توجه بود، با وجود این سال‌های متوالی خشک‌سالی در کرمان موجب خشک‌شدن آبخوان‌ها شده است و بارش‌های نابه‌جا نیز اکثراً موجب

سیلاب و خسارت جدی به مردم می‌شود که می‌توان به سیل زهک‌لوت در جنوب کرمان اشاره کرد که شهر را مدت‌ها زیر آب فرو برد؛ اما در شرق استان کرمان بارش‌ها آنقدر کم بود که موجب ادامه روند مهاجرت به شهرهای بزرگ شد. از سوی دیگر، درحالی که در استان‌های غربی و شمالی کشور بارندگی ادامه دارد، اما در استان کرمان ماه‌هاست که آسمان ابری نشده و تنها پدیده بارزی که مردم دیده‌اند، وزش باد شدید، طوفان شن و بروز ریزگردها بوده است. از ابتدای مهرماه شهرهای مختلف استان کرمان بارها شاهد طوفان شن و ریزگردها بوده‌اند و بیش‌ترین میزان خسارت نیز در شهرستان‌های شرق، شامل ریگان، فهرج، نرماشیر و بم و در جنوب استان کرمان، شامل رودبار، قلعه گنج و منوجان روی داده است. برخی از شهرستان‌های شمالی از جمله راور نیز از این پدیده بی‌تأثیر نمانده‌اند.

فعال شدن «جنب حاره‌ای» عامل اصلی عدم بارندگی در کرمان

فعالیت جنب حاره‌ای بر روی اقیانوس هند و دریای عمان یکی از مهم‌ترین عوامل عدم ورود سامانه‌های بارشی به استان کرمان بیان شده است. تأثیر این جبهه هوای گرم و پرفشار موجب شده، عملاً سامانه‌های بارشی بعد از ورود به ایران وارد آسمان استان‌های جنوب شرق کشور نشوند که همین پدیده روی سیستم بارشی که هم‌اکنون در آسمان غرب و شمال کشور فعال است، تأثیر گذاشته است. هرچند پیش‌بینی می‌شد که زمستان سال جاری شاهد افزایش بارندگی باشیم؛ اما در عمل زمستان در استان کرمان تا نیمه بهمن با کم‌ترین میزان بارش همراه بود و برخی از شهرستان‌ها نیز همچنان در انتظار بارندگی هستند.

میانگین بارندگی در استان کرمان از ابتدای مهرماه تا دهه اول بهمن ماه تنها ۲۵/۲ میلی‌متر ثبت شده است و طبق این آمار استان کرمان در زمینه میزان بارندگی‌ها جزو سه استان کم‌بارش قرار گرفته و ادامه این روند می‌تواند استان را با مشکلات جدی در زمینه تأمین آب شرب و کشاورزی مواجه کند؛ این درحالی است که به جز انتقال آب خلیج فارس به سیرجان که بخش اندکی از نیاز صنعت در شهرستان سیرجان را تأمین

می‌کند، سایر پروژه‌های انتقال آب کرمان در کشاکش تعارضات جغرافیایی مانده‌اند.

یک محقق منابع آبی در استان کرمان، در این باره به مهر می‌گوید: استان کرمان از دیرباز جزو استان‌های کم‌بارش کشور بوده، اما وقتی به برنامه‌ریزی‌های مسئولان در زمینه کشاورزی و صنعت نگاه می‌کنیم، می‌بینیم هیچ هماهنگی بین میزان منابع آب و توسعه کشاورزی در استان و صنعت وجود ندارد.

برداشت بی‌برنامه و بی‌رویه آب از منابع زیرزمینی در استان کرمان

ابراهیم کمالی افزود: برداشت بی‌برنامه و بی‌رویه آب از منابع زیرزمینی در استان کرمان عملاً در سال‌های اخیر موجب خشک شدن ذخیره‌گاه‌های آب زیرزمینی شده است و در مقابل تعداد سدهایی که در استان کرمان احداث شده و در زمینه تأمین آب شرب و کشاورزی تأثیرگذار بوده‌اند، به میزان تعداد انگشتان یک دست هم نمی‌رسد.

وی ادامه داد: کشاورزی توسعه یافته و با وجود مطرح شدن شعارهایی مانند اصلاح الگوی کشت، همچنان بخش عمده‌ای از آب استحصالی در استان کرمان در بخش کشاورزی هدر می‌رود و طبق آخرین بررسی‌ها این میزان به ۷۵ درصد از آب‌های در دسترس استان می‌رسد.

این محقق منابع آبی در استان کرمان گفت: هم‌اکنون کرمان، هرمزگان و سیستان و بلوچستان دارای کم‌ترین میزان بارندگی در کشور هستند. در استان کرمان در فصل پاییز شاهد بارندگی‌های مقطعی بودیم؛ اما در زمستان بارندگی‌ها پراکنده‌ای روی داد که هیچ تأثیری در ذخیره‌گاه‌های آب استان نخواهد گذاشت.

کمالی ابراز امیدواری کرد که در اسفندماه با بارندگی در قالب برف در ارتفاعات استان کرمان سرچشمه رودخانه‌های بزرگ استان کرمان تقویت شود و شاهد خشک شدن رودخانه‌ها در ماه‌های آینده نباشیم.

وی افزود: عملاً بارندگی در طول پاییز و زمستان به‌خصوص در قالب برف می‌تواند در راستای بهبود وضعیت تأثیرگذار باشد و بارش‌ها در بهار عملاً بیش‌تر از این‌که به کشاورزی و تأمین آب در استان کمک کند، منجر به سیلاب می‌شود که نمونه آن را بارها تجربه کرده‌ایم.

کرمان توان تأمین آب زمین‌ها و باغ‌های گسترده کشاورزی را ندارد کمالی با اشاره به این‌که خشک‌سالی ۹۱ درصد از مناطق جمعیتی استان را دربر گرفته است، گفت: باید رویه مدیریت آب در استان کرمان تغییر کند، استان کرمان توان تأمین آب زمین‌ها و باغ‌های گسترده کشاورزی را ندارد و باید از سمت کشاورزی به سمت صنعت حرکت کنیم و بخش کشاورزی را نیز به سمت تولید محصولاتی که آب‌بر نیستند و ارزش صادراتی دارند، سوق دهیم. این محقق و استاد دانشگاه بیان کرد: تغییرات اقلیمی پی‌درپی در استان کرمان موجب اخلاص در منابع آبی شده، به‌طوری‌که سال گذشته استان کرمان پرآبی را تجربه کرد، اما در سال جاری شدت خشک‌سالی شدید بوده است.

کاهش ۴۱/۵ درصدی بارندگی فصلی در کرمان

کارشناس اداره کل هواشناسی استان کرمان نیز اظهار داشت: از ابتدای سال جاری تاکنون در استان کرمان ۲۵/۲ میلی‌متر بارندگی روی داده است که در مقایسه با سال گذشته شاهد کاهش بارندگی هستیم. مریم سلاجقه افزود: سال گذشته تا ۱۸ بهمن‌ماه در استان کرمان ۱۰۳ میلی‌متر بارندگی روی داده بود و همچنین در مقایسه با شاخص بارندگی بلندمدت نیز شاهد کاهش ۳۹/۴ درصدی بارندگی هستیم. وی بیان کرد: میزان بارش فصلی نیز در مقایسه با سال گذشته کاهش ۴۱/۵ درصدی را نشان می‌دهد. کارشناس اداره کل هواشناسی استان کرمان ادامه داد: در ماه جاری میزان بارش‌ها در استان صفر گزارش

شده است. وی همچنین از بروز موج سرما طی روزهای گذشته در استان کرمان و خسارات به کشاورزی خبر داد و گفت: تغییرات دمایی در طول زمستان مشکلات زیادی را برای کشاورزان ایجاد کرده که بیش‌ترین میزان سرمازدگی نیز در جنوب استان کرمان روی داده است.

کشاورزان و مردم استان کرمان همچنان امیدوارند که طی ماه‌های آینده بارندگی در استان افزایش یابد؛ اما با توجه به الگوهای هواشناسی نمی‌توان در این زمینه امیدوار بود و در مقابل عزم جدی مسئولان برای اجرای طرح‌های مدیریت منابع آبی و مصرف بهینه در کنار اجرای طرح‌های انتقال آب به استان ضروری به نظر می‌رسد.

۱۱ تالاب فارس درگیر کم آبی؛ تالاب‌های استان فارس به دلیل کم آبی از چرخه طبیعی

خود بیرون رفته‌اند - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۱

نویسنده: علی عبدالخالق

۱۱ تالاب استان فارس طی یک دهه گذشته یا به شوره‌زاری خشک تبدیل شده‌اند یا در حال خشک شدن هستند، با این حال هنوز این بحران بزرگ زیست محیطی به خواستی ملی بدل نشده است. علی‌رغم این که انتظار می‌رفت با وجود بارش‌های سال ۱۳۹۸ و افزایش بارندگی‌ها این تالاب‌ها و دریاچه‌ها جان تازه‌ای بگیرند، اما به عقیده کارشناسان عمق فاجعه به حدی است که تا مدت‌ها ممکن است جبران این آسیب‌ها به درازا بکشد. در سال جاری به واسطه برگزاری هفته گرامی داشت تالاب‌ها برنامه‌های پرشماری برای یادآوری این که تالاب‌ها نقش مؤثری در زیست‌بوم مناطق جغرافیایی دارند، برگزار شد و بسیاری از دلسوزان این زیست‌بوم‌ها به یادآوری این نقش پرداختند؛ اما آنچه هنوز از نظر دور است، نقش مردمی است که در همزیستی با طبیعت همچنان پایبند سنت‌ها هستند و امرار معاش خویش را در استفاده از این پدیده‌های طبیعی می‌دانند.

دریاچه پریشان در حال حاضر خشک و بی‌آب است و علی‌رغم بارندگی‌ها و افزایش ۲۰ درصدی بارندگی نسبت به میانگین سالانه در سال‌های خشک هیچ تغییری در سطح آب آن ایجاد نشده که بیش‌ترین دلیل آن برداشت بیش از حد آب از چاه‌های غیرمجاز است. دریاچه بختگان نیز با رهاسازی ۵۵ میلیون مترمکعب از سد دورودزن و بارندگی‌های اخیر ۳۷ درصد آبیگری شده، تالاب کمجان حدود ۱۰ درصد و اما تالاب طشک به میزان ۴۷ درصد آبیگری شده، به دلایل متعدد که یکی بارندگی و دیگری آبیگری از طریق رهاسازی آب از سد و همچنین فعالیت چشمه گمبان است، دریاچه مهارلو وضعیت بهتری دارد و اگرچه ۴۵ درصد آبیگری داشته؛ اما همچنان در حال تغذیه است و انتظار می‌رود سطح آب آن افزایش

یابد. دریاچه کافت‌نیز به دلیل عدم بارندگی‌ها در منطقه تغییر چندانی نداشته است و تالاب‌های کوچکی چون برم‌شور و هفت‌برم درصد کمی آب گرفته‌اند. تالاب هیرم به صورت جزئی آبگیری شده است و نهایتاً تالاب هرم و کاریون به دلیل عدم بارندگی در جنوب استان فارس تغییرات خاصی نداشته‌اند.

استحصال نمک از بستر تالاب آلودگی در پی دارد

عضو هیئت علمی دانشگاه شیراز در این باره به مهر گفت: به منظور جلوگیری از فرسایش بیش‌تر بستر رودخانه و تالاب بختگان برای برقراری ارتباط و تردد ماشین‌ها به جای عبور از بستر رودخانه باید در حاشیه رودخانه جاده‌هایی طراحی شود و راه دسترسی مردم و محیط‌بانان از کنار تالاب و بالاتر از سطح دریاچه باشد.

عزت‌الله رئیسی همچنین در بخش پیشنهادات مطالعه خود، جلوگیری از برداشت نمک توسط برخی از افراد بی‌اطلاع به‌ویژه جوامع محلی را ارائه و ادامه داد: این نمک‌ها بسیار آلوده و مضر هستند که متأسفانه برخی دامداری‌ها از آن‌ها استفاده می‌کنند، همچنین جلوگیری از حضور دام‌ها به درون دریاچه نیز مهم است.

وی درمورد ذرات معلق جامد و مایع در جو بیان کرد: ذرات ریزی که قطری کم‌تر از ۲/۵ میکرون دارند، با وجود این که مقداری از آن‌ها از ذرات درشت کم‌تر است؛ اما به شدت خطرناک‌تر هستند، به‌ویژه در بروز بیماری‌های مختلف قلبی-عروقی و تنفسی چون آسم.

عضو هیئت علمی دانشگاه شیراز ادامه داد: قبلاً سیلاب‌هایی که دشت مرودشت را دربر می‌گرفت، دریاچه را پر می‌کرد؛ اما از سال ۸۶ که سد سیوند و سد ملاصدرا احداث شد، هدف سد سیوند جلوگیری از غرقاب شدن مرودشت بود و باید بعد از هر سیلاب آب آن برای دریاچه‌ها تخلیه می‌شد.

کارکردهای تالاب

با این حال مدیرکل حفاظت محیط‌زیست فارس، ضمن اشاره به اختلاف‌نظرهای موجود در تعریف تالاب‌ها در برخی از دستگاه‌ها معتقد است جدا کردن تالاب‌ها تحت عناوین مرداب، لجن‌زار و غیره درست نیست و در آیین‌نامه اجرایی تبصره ۲ ماده ۲ قانون اراضی مستحدث و ساحلی تعریفی از تالاب‌ها آمده که دقیقاً با تعریف کنوانسیون رامسر مطابقت دارد و تعریف جامعی است. همچنین به صراحت در بند «الف» ماده یک گفته شده، حریم عبارت است از: زمینی که از یک سمت به دریاچه یا تالاب محدود است که البته خود تالاب دربرگیرنده مفهوم دریاچه هم هست و آوردن کلمه دریاچه برای تأکید بوده؛ لذا این که گاهی در تعیین بستر و حریم تالاب‌ها تفاسیری ارائه می‌شود که دربرگیرنده سایر انواع تالاب‌ها نیست، کاملاً اشتباه و مغایر قانون است.

ظهربابی کارکردهای تالاب‌ها را برشمرد و با اشاره به تأثیرات آن بر تعدیل شرایط آب و هوایی گفت: در حاشیه تالاب بختگان انجیرستان‌های دیم بدون ذره‌ای آبیاری به ثمر می‌نشست، اما امروز می‌بینیم که این انجیرستان‌ها اگر آبیاری نشوند، خشک خواهند شد.

وی همچنین کارکردهای تالاب را کنترل سیل، حفاظت از تنوع‌زیستی، تفرج گردشگری، تأمین غذا ذخیره کربن، تجزیه و جمع‌آوری جذب و نگه‌داشت آلاینده‌ها برشمرد و افزود: در رابطه با حفظ تنوع‌زیستی امروز با خشک شدن تالاب‌ها شاهد کاهش جمعیت پرندگان آبی و کنار آبی هستیم و همچنین دریاچه بختگان و تالاب مهارلو مثال بارز و جذب و نگه‌داشت آلاینده‌ها هستند.

فرونشست زمین از نتایج کم‌آبی و خشک شدن تالاب‌ها

ظهربابی ادامه داد: از بین رفتن آبخوان‌ها و فرونشست آن‌ها که اخیراً در شرق دریاچه مهارلو اتفاق افتاده، از نتایج کم‌آبی و خشک شدن تالاب‌هاست. استان فارس از دیرباز اهمیت ویژه‌ای برای تنوع‌زیستی قائل

بوده و حفاظت از تنوع زیستی یکی از مهم‌ترین مأموریت‌های محیط‌زیست فارس بوده است. مدیرکل حفاظت محیط‌زیست فارس خلاصه‌ای از اقدامات حفاظتی انجام شده برای احیای تالاب‌ها را برشمرد و گفت: برای احیای تالاب‌ها ابتدا به سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و انجام مطالعاتی نیاز بود که باید مبنای کار قرار می‌گرفت، این اقدامات شروع شد و تدوین برنامه مدیریت زیست‌بومی که خود از ضروریات بود، در سطح ملی در قالب برنامه‌های چهارم تا ششم توسعه انجام شد و براساس آن برنامه‌های احیای تالاب توسط سازمان حفاظت محیط‌زیست تهیه شد مطالعه آب مورد نیاز محیط‌زیستی برای تدوین برنامه مدیریت زیست‌بومی تالاب نیز در دست اقدام است.

تدوین برنامه‌های عملیاتی و مطالعاتی

طرحی ملی و استانی تحت‌عنوان طرح ملی حفاظت و احیای تالاب‌های فارس تهیه شده که از سال ۹۵ آغاز و اعتبار آن نیز در سال ۹۶ تأمین شده و در این سال‌ها ادامه یافته است؛ همچنین طی طرحی با همکاری دانشگاه شیراز برنامه عملیاتی ساختار احیای تالاب‌ها تهیه شده و ستاد احیای تالاب‌ها نیز در استان تشکیل شده و برای اجرایی شدن برنامه‌های ستاد و احیای تالاب قراردادی با دانشگاه شیراز به‌عنوان دبیرخانه احیای تالاب‌ها تدوین شده است.

ظهربابی گفت: قرار است برنامه مدیریت زیست‌بومی برای احیای تالاب به‌روز رسانی شده و مطالعات علمی مورد نیاز به‌منظور اجرای راهکارها و تهیه پلان اجرایی انجام شود و میزان اثربخشی هر یک از این فعالیت‌ها و میزان هزینه مورد نیاز برآورد شود و در صورت نیاز اقدامات تکمیلی نیز به آن افزوده و اعلام شود و درنهایت به تصویب ستاد احیای تالاب‌های استان رسانده شود.

مدیرکل محیط‌زیست استان فارس بیان کرد: برای تالاب‌های مهارلو و کافت‌نیز با توجه به برنامه مدیریت زیست‌بومی بیش‌تر اقدامات ازجمله برگزاری کارگاه‌های مورد نیاز انجام و برنامه آن در دست نگارش

است و نیاز آبی زیست محیطی آن نیز برآورد شده است.

به گفته ظهرابی، نیاز آبی تالاب پریشان در دست اجرا است که به علت عدم توانایی مجری به سال آینده موکول شده است، از سویی آلودگی تالاب مهارلو نیز یکی از اولویت‌های اداره حفاظت محیط زیست فارس است که به جدیت پیگیری شد و تا حدود زیادی اقدامات لازم انجام شد و بخشی از آن نیز به زودی اجرایی خواهد شد.

وی عنوان کرد: در بستر حریم تالاب کافت‌ر نیز متأسفانه حریم و بستر ورودی رودخانه شادکام به طور کامل مورد تصرف قرار گرفته بود که با همکاری‌های مردم و مسئولان شهرستانی توانستیم، بخشی از اراضی را خلع‌ید و دایک‌هایی را که ایجاد شده بود، تخریب کنیم.

به هر حال تالاب‌های استان فارس هنوز تا احیاء فاصله زیادی دارند، فاصله‌ای که فقط با دغدغه‌مندی مردم و درعین حال تصمیمات ملی و کاربردی قابل کاستن است. این روزها تالاب‌های فارس کم‌جان هستند و صدایشان هم کم‌تر به گوش متولیان امر در سطح کشور می‌رسد.

حیات خلیج گرگان به مویی بند است - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۱

عروس خزر حال و روز خوشی ندارد؛ حال ناخوش او این روزها دامن پرندگان مهاجری که هزاران کیلومتر راه را برای استراحت و زمستان‌گذرانی به آن پناه آورده بودند، گرفته و به همین زودی‌هاست که عواقب بی‌توجهی به آن، دامنگیر هزاران نفر از مردمانی که در حاشیه آن سکنی گزیده‌اند، نیز شود.

به گزارش «سبزینه» به نقل از ایسنا، خلیج گرگان با وسعت حدود ۴۰۰ کیلومترمربع در جنوب شرقی دریای خزر واقع شده است. این خلیج با حداکثر عمق سه متر، خلیجی کم‌عمق محسوب می‌شود و تراز آب آن وابسته به دریای خزر است. در سال‌های اخیر با کاهش سطح تراز آب دریای خزر، روند خشک‌شدن خلیج گرگان نیز آغاز شد و بر اساس آخرین بررسی صورت گرفته، حدود ۲۷ درصد از خلیج گرگان نسبت به زمان پرآبی آن خشک شده است. تداوم افزایش روند گرمایش زمین و تغییرات اقلیمی، نگرانی‌ها نسبت به تداوم روند کاهش سطح تراز آب دریای خزر و به دنبال آن خشک‌شدن خلیج گرگان را دوچندان کرده است.

در سال‌های نه‌چندان دور خلیج گرگان از طریق دهانه آشوراده و کانال خزینی با دریای خزر در ارتباط بوده، اما در حال حاضر تنها از طریق دهانه آشوراده به عرض تقریبی ۲/۲ کیلومتر با دریای خزر در ارتباط دائمی است؛ البته این نقطه از طریق ناحیه کم‌عمقی موسوم به چاقلی واقع در منتهی‌الیه جنوب شرقی دریای خزر با دریای مادری در ارتباط است.

البته خلیج گرگان در دهه ۵۰ تراز آب یک متر پایین‌تر از حال حاضر را تجربه کرده است، ولی مشکلات آن زمان خلیج گرگان مانند امروز نیست و در طول این سال‌ها فعالیت انسانی در حوضه آبریز خلیج بسیار افزایش پیدا کرده.

اهمیت حفظ ارزش زیستگاهی خلیج، تحت‌الشعاع قرارگرفتن معیشت بسیاری از مردم منطقه به‌ویژه

ساحل‌نشینان در دو استان گلستان و مازندران و خطر شکل‌گیری کانون ریزگرد در منطقه باعث شده که در سال‌های اخیر احیای خلیج گرگان به یک مطالبه جدی تبدیل شود. بعد از گذشت حدود دو سال از پیگیری‌های مداوم برای به نتیجه‌رساندن اقدام عملی برای نجات خلیج گرگان و پس از کش‌وقوس‌های فراوان، طرح احیای خلیج گرگان و تالاب میانکاله در ستاد ملی هماهنگی مدیریت تالاب‌های کشور به تصویب رسید و مبلغ ۹۰۰ میلیارد تومان اعتبار از محل منابع سازمان بنادر، محیط زیست، جهاد کشاورزی و وزارت نیرو طی پنج سال برای نجات خلیج گرگان در نظر گرفته شد.

طرح احیای خلیج گرگان و تالاب میانکاله ابلاغ شد
مدیرکل حفاظت محیط زیست گلستان در این باره اظهار کرد: طرح احیای خلیج گرگان و تالاب میانکاله در ستاد ملی هماهنگی مدیریت تالاب‌ها مصوب و توسط دکتر جهانگیری، معاون اول رئیس‌جمهور، به دستگاه‌ها ابلاغ شد، اما متأسفانه تاکنون اقدام عملیاتی در خلیج رخ نداده است. محمدرضا کنعانی خاطرنشان کرد: در این فرآیند همواره انتقاداتی به محیط زیست وارد می‌شد که مانع انجام اقدام عملی در خلیج می‌شود، اما حالا که مجوزها داده و طرح هم ابلاغ شده است، چرا کاری انجام نمی‌شود؟

وی تأکید کرد: امروز تمامی موانع و ابهامات برای اجرای طرح احیای خلیج گرگان برطرف و مجوزهای لازم داده شده و نیاز است که دستگاه‌ها اقدامات خود را انجام دهند.

مدیرکل حفاظت محیط زیست گلستان گفت: علاوه بر موضوع متأثرکننده تلفات پرندگان مهاجر در سال گذشته و امسال، در صورت خشک‌شدن خلیج گرگان زندگی بسیاری از جوامع محلی منطقه تحت تأثیر قرار می‌گیرد.

وی با اشاره به مرگ و میر پرندگان در خلیج گرگان تصریح کرد: سال گذشته تلفات پرندگان مهاجر از تالاب میانکاله در بخش غربی خلیج در محدوده استان مازندران آغاز و به سواحل گلستان رسید. امسال در حال حاضر تلفات در تالاب میانکاله آغاز شده و نگران آن هستیم که مجدداً تلفات را در سواحل بندر ترکمن و گمیشان داشته باشیم.

کنعانی معتقد است که ورود آلاینده‌ها از مناطق مسکونی، ورود فلزات سنگین، کود و سموم کشاورزی از طریق زه آب‌های کشاورزی، پسروی آب دریا و کاهش سطح آب خلیج و کاهش ورود آب از حوضه آبریز بالادست باعث ایجاد این شرایط در خلیج شده است.

تکرار تراژدی مرگ و میر پرندگان خلیج

مدیرکل حفاظت محیط زیست مازندران نیز با اشاره به تلفات مرگبار پرندگان وحشی در تالاب میانکاله واقع در بخش غربی خلیج گرگان گفت: بر حسب اعلام دامپزشکی و بر اساس نحوه تلف شدن، گونه‌های درگیر و زمان تلف شدن مانند سال گذشته، احتمالاً پای بوتولسم در میان است. حسینعلی ابراهیمی کارنامی تأکید کرد: برای جلوگیری از تکرار این فاجعه باید حقایق تالاب را بدهند، چاه‌های غیرمجاز منطقه باید مسدود شده، الگوی کشت کشاورزی تغییر پیدا کند، جلوی ساخت و سازهای غیرمجاز و ورود فاضلاب نیز گرفته و همچنین بهره‌برداران شیلاتی نیز ساماندهی شوند.

خلیج احیاء نشود، تلفات پرندگان هر سال تکرار می‌شود

معاون بهداشتی و پیشگیری سازمان دامپزشکی هم با بیان این که آمار تلفات در تالاب میانکاله در حال افزایش است، گفت: باکتری‌ای به نام کلوستریدیوم بوتولینوم در محل‌هایی که اکسیژن کم باشد، در بقایای گیاهان کف تالاب رشد کرده و گرمای هوا نیز شرایط را برای رشد این باکتری فراهم می‌کند.

بهمن نقیبی با اشاره به این که سم بوتولسم بسیار کشنده است، بیان کرد: اگر تالاب میانکاله و خلیج گرگان احیاء نشود، این فاجعه ممکن است سالیان سال تکرار شود.

زمستان سال گذشته حدود ۴۳ هزار قطعه پرنده مهاجر آبی در محدوده تالاب میانکاله و خلیج گرگان در دو استان مازندران و گلستان تلف شدند. امسال نیز تاکنون مرگ و میر بیش از دوهزار قطعه پرنده مهاجر در تالاب میانکاله گزارش شده است.

معیشت صیادان وابسته به خلیج گرگان

مدیر امور ماهیان خاویاری گلستان نیز با اشاره به این که خلیج گرگان جایگاه بسیار مهمی در پرواربندی برخی از انواع ماهیان دارد، اظهار کرد: ۳۲ گونه ماهی در خلیج گرگان شناسایی شده و این خلیج برای شیلات دارای اهمیت بسیار زیادی است.

سیدمصطفی عقیلی نژاد با بیان این که خاویار این منطقه بهترین خاویار دنیاست، افزود: به موضوع خلیج گرگان نباید به عنوان یک موضوع استانی نگاه کرد، بلکه این یک موضوع ملی و بین‌المللی است.

مدیر امور ماهیان خاویاری گلستان بیان کرد: سواحل گلستان از شیب ملائمی برخوردار است و به همین دلیل از پشروی و پیشروی آب دریای خزر لطمه‌های زیادی خورده. طی ۲۰ سال اخیر کاهش بیش از ۱/۵ متری سطح آب دریای خزر موجب شده که کانال‌های ارتباطی بین دریا و خلیج گرگان مسدود شوند یا به حداقل عمق برسند.

عقیلی نژاد خاطرنشان کرد: خلیج گرگان برای احیای خود همواره نیازمند آب دریای خزر بوده و امروز که حدود ۹۰ درصد کانال‌های ارتباطی مسدود شده، تبادل آبی کم و خصوصیات زیستی آن که محل پرواربندی ماهیان مختلف بوده، با چالش روبه‌رو شده است.

وی گفت: با این که هیچ شرکت صیادی در خلیج گرگان عملیات صید انجام نمی‌دهد، اما این خلیج

پشتوانه‌ای برای حدود ۳۰ شرکت صیادی استان است که در سواحل دریای خزر مشغول به فعالیت هستند. عقیلی‌نژاد تأکید کرد: راهکار کوتاه‌مدت برای کمک به احیای خلیج گرگان، لایروبی کانال چاپاقلی است که امیدواریم هر چه زودتر این امر محقق شود.

خلیج گرگان مرکز کانون ریزگرد می‌شود

رئیس پژوهشکده علوم جوی پژوهشگاه ملی اقیانوس‌شناسی و علوم جوی هم معتقد است که خلیج گرگان در صورت پایین آمدن تراز آب دریای خزر و خشک شدن آن و پوشیده شدن آن از علفزار، می‌تواند به عنوان منبع گردوغبار محسوب شود.

پروین غفاریان در وبیناری با موضوع راهکارهای پایداری خلیج گرگان بیان کرد: در صورت خشک شدن زمین و نبود بارش در چند روز، با وزش باد، ذرات شن و خاک از سطح خلیج برخاسته و با توجه به جهت جریان‌ات، محدوده قابل توجهی را تحت تأثیر غبار قرار خواهد داد و شدت گردوغبار نیز به میزان سرعت باد در محدوده خلیج گرگان وابسته است.

کم بارشی فراگیر در ایران/ بارش‌ها تقریباً در تمامی استان‌ها زیر نرمال است - خبرگزاری خبر فوری مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۳

بارش‌ها در کشور از ابتدای مهرماه تاکنون حدود ۳۰ درصد کمتر از نرمال بوده است همچنین میزان نزولات جوی از ابتدای سال آبی زراعی (مهرماه) تاکنون در تمامی استان‌ها به جز چهار استان کمتر از میانگین بلند مدت گزارش شده است.

براساس آخرین اطلاعات مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی از مهرماه تاکنون در کل کشور ۸۲ میلیمتر بارش داشته‌ایم که این میزان نسبت به میانگین بلند مدت کشور حدود ۳۰ درصد کمتر گزارش شده است.

از سویی دیگر بارش‌ها در ایران نسبت به سال گذشته نیز ۴۰ درصد کمتر شده است و تمامی استان‌ها به جز چهار استان اردبیل، البرز، تهران و قم با کم بارشی مواجه‌اند.

بر اساس این اطلاعات، بارش‌ها در سه استان سیستان و بلوچستان، هرمزگان و کرمان به ترتیب ۸۹٫۵

درصد، ۸۹ درصد و ۶۲ درصد کمتر از میانگین بلند مدت است بنابراین این استان‌ها در شرایط کم‌بارشی شدید قرار دارند.

از سویی دیگر بارش‌ها از ابتدای مهر ماه تاکنون در دو استان پربارش گیلان و مازندران نیز به ترتیب حدود ۱۷,۵ درصد و ۲۳ درصد کمتر از میانگین بلند مدت گزارش شده است.

با اشاره به اینکه طی سال آبی جاری کم‌بارشی فراگیر و خشکسالی گسترده در ایران دور از انتظار نیست، گفته بود که در بیشتر استان‌های کشور در جنوب، جنوب شرق، جنوب غرب و شرق این شرایط محسوس خواهد بود حتی برای استان‌های شمالی کشور به‌ویژه گلستان نیز وضعیت خوبی پیش‌بینی نمی‌شود.

به گفته وظیفه بر اساس مدل‌های اقلیمی پیش‌بینی می‌شود که تا پایان سال آبی با خشکسالی متوسط و شدید در کشور مواجه باشیم بنابراین انتظار می‌رود که دستگاه‌های متولی به‌ویژه وزارت نیرو برای ذخیره آب در کشور و مدیریت بهینه آن برنامه‌ریزی کنند.

منبع: ایسنا

کارشناس هواشناسی در گفتگو با خبرفوری: خشکسالی در نیمه شرقی کشور؛ بارندگی‌ها تا ۳۰ درصد کاهش یافت - خبرگزاری خبر فوری ۱۳۹۹/۱۱/۲۳

کارشناس هواشناسی گفت: باتوجه به بارندگی‌ها در گذشته و پیش‌بینی آینده در خوشبینانه‌ترین حالت با ۲۰ تا ۳۰ درصد کاهش بارندگی در سال ۹۹ مواجه ایم.

احمد وظیفه در گفتگو با خبر فوری اظهار داشت: در جنوب شرقی و نیمه شرقی کشور شرایط خشکسالی حاکم است. بارندگی‌ها تاکنون کمتر از حد نرمال در سطح کشور بوده است. وی افزود: انتظار می‌رود در اسفندماه کمبود بارش در جنوب کشور جبران شود. باتوجه به بارندگی‌ها در گذشته و پیش‌بینی آینده در خوشبینانه‌ترین حالت با ۲۰ تا ۳۰ درصد کاهش بارندگی در سال ۹۹ مواجه‌ایم. این اتفاق از نظر کشاورزی و هیدرولوژیکی بحران آفرین است.

در گفتگو با مهر مطرح شد؛ تاملی بر تدوین و روزآوری قانون آب کشور/ لزوم اصلاح نواقص - خبرگزاری مهر مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۴

رئیس کمیته تخصصی ارزیابی سیلاب کمیته ملی سدهای بزرگ ایران، گفت: تدوین قانون آب کشور اقدام ارزشمندی است اما بخش‌هایی از آن نیاز به بررسی و اصلاح دارد.

مصطفی فدایی فرد، رئیس کمیته تخصصی ارزیابی سیلاب کمیته ملی سدهای بزرگ ایران در گفتگو با خبرنگار مهر با اشاره به تلاش‌های انجام شده طی ماه‌های اخیر برای تدوین و به روز رسانی قانون آب، گفت: ارزشمندترین رویکرد این مرحله، دعوت از عموم اندیشمندان حقوقی و حقیقی و از آن مهم‌تر، ایجاد بستر مناسب در محیط اینترنت است. اختصاص اولویت برای نیاز محیط زیست همسان با اولویت

نیاز شرب، انتشار عمومی اسناد پشتیبان و دکترین توسعه پایدار و برگزاری وبینارهای مختلف، از جمله سایر جنبه‌های ارزشمند فعالیت‌های انجام شده در راستای استفاده حداکثری از ظرفیت‌های موجود برای بهترین تدوین و اصلاح قانون آب است.

وی افزود: به نظر می‌رسد که به شرط اعمال همه نظرات مورد پذیرش و همچنین انتشار دلایل برای پذیرفتن نظرات دریافت شده در قانون آب، به اهداف مورد نظر می‌رسیم.

این مقام مسئول با بیان اینکه این طرح کنونی ارائه شده برای اصلاحات و تدوین قانون آب، کاستی‌هایی نیز دارد که می‌توان در بخش‌های مختلف آن را بررسی کرد، ادامه داد: یکی از این جنبه‌ها که کاستی‌هایی در آن می‌تواند وجود داشته جنبه‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، عقیدتی و حتی امنیتی است. کاستی در این جوانب به اندازه یا حتی بیشتر از جنبه‌های اقتصادی و محیط زیستی تأثیرگذار هستند.

نقاط جامانده از نظر

به گفته فدایی فرد مهم‌ترین سیاست‌های نامناسبی که ساماندهی آنها در قانون آب مورد توجه قرار نگرفته است شامل: توسعه بیش از حد کشاورزی، خودکفایی محصولات کشاورزی پُر آب بر، تقابل با جهان، بی توجهی به آب مجازی، افزایش جمعیت، بی توجهی به سایر پتانسیل‌های کشور برای درآمدزایی به خصوص توسعه گردشگری، برطرف نشدن محدودیت‌ها و موانع تعامل با جهان، توسعه اشتغال آب محور و تخصیص نامناسب بودجه و اعتبارات، هستند. همه این موارد ضربات جبران ناپذیری بر منابع آب وارد کرده است و تداوم آنها می‌تواند منجر به نابودی منابع آب کشور شوند.

رئیس کمیته تخصصی ارزیابی سیلاب کمیته ملی سدهای بزرگ ایران، آمایش سرزمین و طرح جامع آب کشور را یکی دیگر از محورهای دانست که باید به آن توجه شود و در این رابطه گفت: با وجود این

که به لحاظ سابقه شصت ساله مطالعه و تعداد طرح‌های جامع آب شش گانه، در دنیا بی نظیر هستیم، ولی متأسفانه طرح جامع آب و آمایش سرزمین مصوب و قابل اتکا نداریم. توجه و اصلاح چند موضوع در قانون آب، منجر به ساماندهی مطالعه، احداث و بهره‌برداری بهینه از طرح‌های توسعه منابع آب، به خصوص طرح‌های انتقال آب بین حوضه‌ای و بهره‌برداری از آب دریا می‌شود. وی با اشاره به اینکه کمبود قوانین بازدارند یکی از مواردی است که باید برای اصلاح، مد نظر باشد، اظهار داشت: قوانین مرتبط با آب در ایران بسیار قدیمی، غیرکارآمد و غیربازدارنده‌اند و لازم است در قانون جدید آب، تدوین لوایح قوانین بازدارنده مورد توجه جدی قرار گیرد. این در حالی است که برخی از قوانین کشور ضمانت اجرایی ندارند؛ به طور مثال بسیاری از قوانین موجود و برنامه‌های توسعه پنج ساله کشور اجرا نشده‌اند و کسی نیز پاسخگو نیست.

سرعت مطالعه بالا، آفت طرح‌های کارشناسی

بر اساس گفته‌های این مقام مسئول راستی آزمایی طرح‌های توسعه و عملکرد مسئولین، از جمله مواردی است که باید به آن دقت نظر بیشتری داشت. طرح‌های توسعه کشور عموماً با مطالعه سریع مورد اجرا و بهره‌برداری قرار می‌گیرند و بسیاری از آنها به اهداف از پیش تعیین شده نمی‌رسند. بطور مثال طرح سد گتوند را مشاور و کارفرمای آن، به عنوان یک شاهکار مهندسی معرفی می‌کنند ولی طرفداران محیط زیست از آن با عنوان فاجعه مهندسی یاد می‌کنند! این موضوع در رابطه با عملکرد ستاد احیای دریاچه ارومیه و همچنین عملکرد مدیریتی مسئولین نیز مصداق دارد و بسیاری از عملکردها را بسیار عالی و قابل دفاع معرفی می‌کنند و در عین حال برخی دیگر، همان عملکردها را فاجعه بار می‌دانند!

وی تخصیص بودجه و اعتبارات را محور اصلاحی دیگر در برنامه جامع آب دانست و تصریح کرد: در سال‌های اخیر این موضوع به شدت مورد نقد فضای مجازی قرار گرفته است. بسیاری از کارشناسان

اعتقاد دارند که مهم‌ترین فعالیت‌های تصریح شده در برنامه‌ها و قوانین موجود مانند لایروبی رودخانه‌ها و مسیل‌ها، آزادسازی حریم و بستر رودخانه‌ها و تالاب‌ها و دریاها و دریاچه‌ها، توسعه معیشت غیر آب محور، برخورد با برداشت‌های غیر مجاز، مسدود کردن چاه‌های غیر مجاز، تعادل بخشی آب‌های زیرزمینی، آبخیزداری و جلوگیری از تخریب جنگل‌ها و مراتع، به دلیل کمبود منابع مالی و اعتباری قابل اجرا نبوده و معطل مانده‌اند. این در حالی است که بودجه‌ها و اعتبارات در حوزه‌هایی مصرف می‌شوند که عموماً بی ثمر، فاقد شفافیت و عملکرد هستند.

رئیس کمیته تخصصی ارزیابی سیلاب کمیته ملی سدهای بزرگ ایران وضعیت تولید آمار و اطلاعات را از دیگر الزامات اصلاحاتی در طرح قانون آب کشور معرفی کرد و ادامه داد: بسیاری از مشکلات اجرایی و بهره‌برداری طرح‌های توسعه و همچنین فراهم نشدن امکان تصویب طرح جامع آب کشور و طرح آمایش سرزمین، پایین بودن دقت آمار و اطلاعات و از آن مهم‌تر، ناهمخوانی آمار تولید شده توسط حوزه‌های مختلف است. این مهم به دلیل کمبود سرمایه‌گذاری و اعتبارات در این حوزه به شمار می‌رود. وی گفت: طرح‌های توسعه منابع آب عموماً از حدود چندین ماه تا حتی چند سال توسط مشاور طرح مورد مطالعه قرار می‌گیرند ولی متأسفانه زمانی را که کارشناسان بررسی کننده برای تصویب طرح‌ها در مهم‌ترین مرحله (یعنی در سطح دو)، اختصاص می‌دهند حدود چند روز است! این موضوع منجر به آن شده است که تناقض‌های فراوانی در این خصوص بوجود آید. بطور مثال فرسایش ویژه یا سیلاب در واحد سطح، که دو پارامتر بسیار مهم برای طراحی‌ها هستند در حوضه‌های آبریز همگن و مجاور هم، می‌تواند تا حدود ۲۰۰ درصد متفاوت باشد!

جای خالی صنعت بیمه در وقوع سیلاب

به گفته این مقام مسئول یکی از مهم‌ترین و مؤثرترین صنایع در مدیریت منابع آب، رسوب و سیلاب

کشورهای توسعه یافته، صنعت بیمه است. با توجه به اینکه کشور ما فاقد اطلس منابع آب، فرسایش ویژه و سیلاب است و نقشه‌های بسیار مهم مناطق پر خطر تهیه نشده است، توسعه مناسب صنعت بیمه در قالب طرح به روز رسانی قانون آب، بستر لازم برای بهبود شرایط در این خصوص را فراهم می‌کند. فدایی فرد توزیع و پراکندگی جمعیت را یکی از بزرگترین مشکلات تأمین منابع آب در کشور دانست و ادامه داد: این موضوع منجر به توکد طرح‌های گسترده انتقال بین حوضه‌ای آب و بهره‌گیری از انتقال آب دریا برای فواصل بسیار دور شده است. این در حالی است که تراکم جمعیت در کشورهای توسعه یافته، بیشتر در سواحل دریاها و مناطق پر آب وجود دارد.

این مقام مسئول توضیح داد: پیش بینی توسعه برنامه‌های اجتماعی برای بهبود توزیع جمعیت در قالب قانون آب می‌تواند منجر به کاهش مطالعه و اجرای طرح‌های انتقال بین حوضه‌ای آب شود. همان گونه که توسعه بزرگراه‌ها و خیابان‌ها، احداث پل‌های متعدد روگذر و زیرگذر، دو طبقه کردن بزرگراه‌ها، احداث تونل‌های بلند شهری تا کنون منجر به مدیریت و کاهش ترافیک کلان شهرها نشده است، توسعه طرح‌های تأمین آب برای کلان شهرها نیز پاسخگوی نیازهای روز افزون آینده نیست.

آسیب جدی اعتماد عمومی

رئیس کمیته تخصصی ارزیابی سیلاب کمیته ملی سدهای بزرگ ایران با بیان اینکه بر هم خوردن توازن در هر صورت، سیستم‌ها را دچار مشکل می‌کند، اظهار داشت: تجربه جالب و منحصر به فرد پارک ملی «یلواستون» ایالات متحده در خصوص کنترل جمعیت گوزن‌ها توسط رها سازی گرگ‌ها، که منجر به نجات اکوسیستم در حال نابودی پارک یلواستون شد، نمونه بارز ایجاد توازن است. بر این اساس، ایجاد توازن بین منابع و مصارف، بین طرح‌های سازه‌ای و غیر سازه‌ای، برای تخصیص اعتبارات، بین سدسازی و آبخیزداری، برای جانمایی صنایع و سایر موارد، در قانون آب برای مدیریت منابع آب بسیار مؤثر است.

وی با اشاره به اینکه در سال‌های اخیر بسیاری از وعده‌های مسئولین محقق نشده است، افزود: اعتماد مردم به مسئولین به میزان چشم‌گیری کاهش یافته است. با توجه به تأثیرات عمیق اعتماد مردم در موفقیت طرح‌ها و برنامه‌ها، لحاظ نمودن این موضوعات در قانون آب بسیار حائز اهمیت است.

فدایی فرد با تاکید بر اینکه برای کاهش فشار بر منابع آب، توسعه اشتغال غیر آب محور اجتناب ناپذیر است، تصریح کرد: تا زمانی که عموم جوامع مردمی به لحاظ اقتصادی، معیشت و رفاه در سطح مناسبی قرار نگیرند، امکان کاهش فساد، حفظ حریم منابع آب، جلوگیری از برداشتهای غیر مجاز و اضافه برداشتهای، اجرای قوانین، حفظ محیط زیست، فرهنگ سازی، اعتماد سازی، ارجح شدن منافع ملی بر منافع شخصی و در یک کلام، «نجات منابع آب» امکان‌پذیر نیست.

توسعه گردشگری، پلی به سوی توسعه

این مقام مسئول یکی از مهم‌ترین پتانسیل‌ها در ایران، را توسعه گردشگری دانست و ادامه داد: سایر کشورهای دنیا با پتانسیلی بسیار کمتر از پتانسیل گردشگری ایران، با درآمدهای حاصل از توسعه گردشگری، بخش بزرگی از اعتبارات مورد نیاز برای مدیریت کشورشان را تأمین می‌کنند. بنابراین لازم است در قانون آب، برنامه‌های کاهش محدودیت‌های مرتبط با توسعه گردشگری تدوین شود.

وی با اشاره به اینکه مدیریت یکپارچه منابع آب در تدوین قانون آب در حد شعار وجود دارد، گفت: با توجه به اهمیت این موضوع در توسعه پایدار، لازم است برنامه‌های مدون برای عملیاتی شدن آن در به روز رسانی قانون آب تدوین شود.

به گفته فدایی فرد وزارت نیرو بخشی از ساختار حکمرانی آب کشور است. به منظور ایجاد ضمانت‌های اجرایی، لازم است موضوع حکمرانی آب به صورت شفاف در قانون آب تدوین شود. تجربه‌ای مشابه و حتی فراتر از ستاد احیای دریاچه ارومیه در این خصوص مورد نیاز است.

۵۲ سال گذشت...

به گزارش خبرنگار مهر، قانون آب در ایران مشتمل بر ۶۶ ماده و سی و پنج تبصره پس از تصویب مجلس سنا دوران گذشته در تاریخ ۱۲ تیر ماه ۱۳۴۷ در جلسه ۲۷ تیرماه ۱۳۴۷ مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت. وزارت نیرو پس از گذشت سال اقدام به اصلاح، تدوین و تکمیل و روزآوری این قانون کرده است تا به این ترتیب بتوان برنامه ریزی دقیق‌تری نسبت به شرایط آبی کشور در بخش‌های مختلف داشته باشیم که البته نهایی و مصوب نشده است.

کد خبر ۵۱۴۴۸۹۴

رکوردشکنی گرمای زمستانه در تهران - خبرگزاری خبر فوری مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۵

رئیس مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی ضمن اشاره به رکوردشکنی گرمای زمستانه در تهران گفت: در کل کشور طی بهمن ماه به‌ویژه نیمه دوم آن با افزایش قابل ملاحظه دما مواجه بوده‌ایم.

احد وظیفه ضمن اشاره به افزایش دمای هوا در کشور طی زمستان امسال نسبت به میانگین بلند مدت اظهار کرد: این افزایش دما طی بهمن ماه به‌ویژه نیمه دوم آن محسوس‌تر بوده است به‌طوری‌که طی نیمه دوم بهمن ماه، میانگین دمای هوا در کشور نسبت به بلند مدت خود حدود ۳ تا ۴ درجه سانتیگراد افزایش یافته است. میانگین دمای هوا در استان اردبیل ۶,۴ درجه سانتیگراد و در استان‌های زنجان و گیلان ۶,۳ درجه سانتیگراد نسبت به بلند مدت بیشتر شده است.

وظیفه ادامه داد: در سایر استان‌های کشور نیز با افزایش دمای یک تا ۶ درجه سانتیگرادی مواجه بوده‌ایم. کمترین تغییرات دمایی در استان سیستان و بلوچستان بوده است که طی نیمه دوم بهمن ماه حدود ۰,۸ درجه سانتیگراد افزایش دما داشته است.

رئیس مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی با اشاره به اینکه رکورد گرمای هوا طی بهمن ماه در تهران نیز زده شد، اظهار کرد: طی روز ۲۳ بهمن ماه کمینه دمای هوای تهران در ایستگاه مهرآباد به ۹ درجه سانتیگراد رسید که چنین دمایی نسبت به میانگین بلند مدت تهران بی‌سابقه است.

وی با بیان اینکه از اول بهمن ماه تاکنون دمای میانگین کشور ۲,۴ بیشتر از نرمال گزارش شده است، گفت: همچنین از ابتدای زمستان تاکنون دمای میانگین کشور نسبت به بلند مدت یک درجه افزایش داشته است که در این بین شرایط در استان‌های لرستان، کردستان، همدان و ایلام بدتر بوده و میانگین دمای هوا در این استان‌ها حدود ۲,۵ درجه سانتیگراد بیشتر از میانگین بلند مدت شده بود.

به گفته رییس مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی به‌طور کلی از ابتدای فصل آبی تاکنون (از مهرماه تا اواخر بهمن ماه) دمای هوا در کشور ۰,۳ درجه سانتیگراد افزایشی بوده است. وظیفه در پایان با اشاره به اینکه بارش‌ها در کشور طی امسال کمتر از نرمال بوده است، اظهارکرد: زمانی که ورود سامانه‌های بارشی به کشور کاهش می‌یابد، آسمان صاف خواهد بود و در چنین شرایطی دمای هوا فراتر از نرمال خواهد رفت.

منبع: ایسنا

کاهش ۴۱ درصدی بارندگی‌ها در سال آبی جاری - روزنامه دنیای اقتصاد مورخ

۱۳۹۹/۱۱/۲۶

دنیای اقتصاد : متولی اعلام آمارهای بارندگی کاهش بارش را در سال جاری آبی تایید کرد. میزان بارندگی‌های کشور از ابتدای سال آبی جاری که ابتدای مهرماه تا هفته سوم بهمن‌ماه است، از وضعیت نامناسب بارندگی‌ها در نیمه جنوبی کشور در این مدت حکایت داشته و نشان‌دهنده کاهش ۴۱ درصدی بارش‌ها در سال آبی جاری در مقایسه با مدت مشابه سال قبل است. به گزارش پاون، نگاهی به وضعیت بارندگی‌های مناطق مختلف کشور نشان می‌دهد که در این بازه زمانی استان‌های گیلان با ۷/۴۵۳ میلی‌متر، کهگیلویه و بویراحمد با ۳/۳۸۸ میلی‌متر و مازندران با ۴/۲۶۰ میلی‌متر بارندگی به ترتیب پربارش‌ترین استان‌های کشور بوده‌اند. با این حال ۲۴ استان کشور بارش‌های کمتری را نسبت به مدت مشابه پارسال تجربه کرده‌اند که در این میان استان سیستان و بلوچستان با ۱/۵ میلی‌متر، هرمزگان با ۲/۱۶ میلی‌متر و خراسان جنوبی نیز با ۲۹/۳۲ میلی‌متر بارندگی به ترتیب سه استان کم‌بارش کشور از ابتدای سال آبی جاری تا هفته سوم بهمن‌ماه بوده‌اند.

پژوهشگر حوزه محیط زیست: تالاب بختگان بخت ایران است - خبرگزاری مهر مورخ

۱۳۹۹/۱۱/۲۶

شیراز - پژوهشگر حوزه محیط زیست گفت: تالاب بختگان، بخت ایران است و هر اندازه که حال تالاب‌های کشور و فارس خوب باشد مشکلات آلودگی هوا و گرد و خاک از بین می‌رود. به گزارش خبرگزاری مهر، محمد درویش که به همراه هیئتی از باستانشناسان، کویرنوردان و کارشناسان محیط زیست به شهرستان ارسنجان سفر کرده بود، گفت: اشتباه بزرگ مردم و بعضاً مسئولان در صدور مجوزهای ساخت و ساز بی رویه و خارج از قانون و مقررات زیست محیطی بر بستر و حریم رودها و تالاب‌ها و دریاچه‌ها و استحصال بی حساب و کتاب آب از سفره‌های زیرزمینی نزدیک یا در مسیر تالاب‌هاست.

وی با ابراز تأسف از حفر چاه و نصب تلمبه در حاشیه تالاب و سد گمبان و ... و شست و شوی لباس و فرش و ماشین در کنار این منابع آبی، گفت: اینگونه اقدامات باعث از بین رفتن زیبایی‌های تالاب و اکوسیستم حیاتی چنین چشمه‌های چند هزار ساله می‌شود، امیدوارم اینگونه اقدامات درسی برای مدیران حوزه زمین، آب، کشاورزی، محیط زیست و منابع طبیعی، بخشداری‌ها و فرمانداری‌ها و نهادهای ذیربط باشد که تحت هیچ شرایطی و به هیچ قیمتی اجازه تجاوز به این عرصه‌های ارزشمند را ندهیم. درویش با اشاره به کاهش بارندگی در ماه‌های گذشته از امسال و کاهش شدید حجم ذخایر منابع آبی و بروز مشکلات عدیده زیست محیطی در نتیجه این کم بارانی‌ها، گفت: نمی‌توانیم بر اساس بارش مطلوب یک سال برای احیای تالاب‌هایمان در سال‌های بعد دلخوش باشیم زیرا نیاز تالابی مثل بختگان با این بارندگی‌ها و در یکی دو سال تأمین نمی‌شود.

این کارشناس محیط زیست افزود: باید تمام هم و غم خود را بر مدیریت همین مقدار آب و جلوگیری از

کشت محصولات غرق آبی نظیر برنج و سیفی جات بگذاریم و از ایجاد هرگونه مزاحمت و محدودیت در رسیدن آب مورد نیاز به تالاب‌هایی نظیر بختگان پرهیز کنیم.

وی ادامه داد: با یک سال پر بارش نمی‌توان امید به احیای تالاب زیبای بختگان داشت زمانی می‌توانیم بگوییم وارد دوره ترسالی شده‌ایم که حداقل ۴ تا ۵ سال بیشتر از میانگین، ریزش‌های جوی داشته باشیم و بارندگی‌هایی نظیر ابتدای امسال، تکرار شود؛ موضوعی که بر اساس تجربه سالیان اخیر، بسیار بعید بوده و هیچ وقت چنین چیزی در فارس و ارسنجان حادث نشده و سابقه نداشته است.

وی گفت: بارندگی‌های پی درپی، تالاب‌ها را دوباره احیا می‌کند ما نیاز داریم به اینکه در ایران تالاب‌هایی مثل جازموریان، گاوخونی یا کافر و ارژن، بختگان و پریشان، دریاچه مه آلود، هورالعظیم، شادگان، بام دژ و میانگرا و... را با وضعیت خوب داشته باشیم تا اکوسیستم چرخه خود را ادامه دهد، گیاهان رشد و پرندگان مهاجرت کنند، اگر چنین بشود نوید بخش آنست که از کانون‌های بحرانی فرسایش بادی و چشمه‌های تولید گرد و خاک دور خواهیم شد آن وقت است که می‌توان خیال آسوده داشت که گرد و غبار کاهش یافته و شرایط طبیعت خوب باشد.

درویش گفت: اگر حال تالابی ارزشمند مثل بختگان در ارسنجان خوب شود، به بهبود اکوسیستم‌های طبیعی منطقه هم کمک می‌کند. در طبیعت آبی هدر نمی‌رود و اتفاقاً این انسان است که با محفوظ کردن آب‌ها در مخازن روی سطحی، مجال بیشتری فراهم می‌کنیم تا این آب تبخیر و از دسترس خارج شود. وی با انتقاد از توسعه بی رویه باغشهرها در استان فارس و ساخت مخازن آبی بسیار در این استان کم آب، گفت: واقعاً کدام عقل سلیمی برای گرم کردن خود به جای استفاده از سوخت و گاز و...، اسکناس می‌سوزاند، ما متأسفانه با آب‌هایمان این کار را کرده‌ایم، برای تولید یک کیلو برنج یا گند، صدها لیتر آب را در این وضعیت بی آبی، هدر داده‌ایم.

در ساخت مخازن آبی زیاده روی کرده‌ایم

درویش کل نیاز آب شرب ایرانیان را حدود ۸ میلیارد متر مکعب در سال بیان و اضافه کرد: اگر بخواهیم سه یا چهار برابر این نیاز را در سدها ذخیره کنیم، می‌شود ۳۰ تا ۳۲ میلیارد متر مکعب، اما در حال حاضر بیش از ۵۰ میلیارد متر مکعب از مخازن ما بهره برداری شده و تا ۸۰ میلیارد متر مکعب هم در حال اضافه شدن است.

او با بیان اینکه حادث شدن سیل در یک چرخه تاریخی طولانی اتفاق می‌افتد، ساخت سد با توجه مقابله با سیل را درست ندانست و گفت: اگر قرار بر اینست که ما با سدسازی جلوی سیل را بگیریم، سیلی که در سال‌های اخیر در چرخه اتفاق افتاده دور برگشت آن هزار ساله بوده، یعنی ما باید برای استانی مثل خوزستان باید بین ۸۰ تا ۱۰۰ میلیارد متر مکعب مخزن بسازیم که بتوانیم در برابر سیل‌های با دور و برگشت هزار ساله هم آمادگی داشته باشیم، این اصلاً خردمندانه و اقتصادی نیست که این همه سرمایه کشور را هدر دهیم که قرار است روزی در فلان منطقه سیلی اتفاق بیافتد و این آب را یک سد ذخیره کند.

درویش با بیان اینکه آب سد در سایر ایام سال به اشکال مختلف هدر می‌رود یا اصلاً بارانی نمی‌بارد که آبی ذخیره شود، گفت: سال گذشته بیش از نیمی از ظرفیت سدهای ما خالی بود. باید شرایطی فراهم کرد که تلفات آب‌های ما کم شود، یعنی رودخانه‌ها را لایروبی کنند، به حریم بستر سیلابی رودخانه‌ها تجاوز نکنند، سیستم‌های پایش و هشدار را قوی‌تر کنند، پوشش‌های گیاهی و جنگلی را تقویت کنند، چرای دام در مسیر تالاب‌ها و رودها و... را کاهش دهند تا به این ترتیب قدرت خورندگی سیلاب‌ها هم کاهش پیدا کند.

محیط زیست آب را هدر نمی‌دهد

این فعال محیط زیست با بیان اینکه ما ۳۰ درصد جنگل‌ها را فقط در دو دهه اخیر از دست داده‌ایم، گفت:

در فصول یا سالیانی هم که بارندگی اتفاق افتاده، وضع به نحوی بوده که پوشش گیاهی لازم بر مسیر سیلاب‌ها نبوده و در نتیجه با خود، خاک زیادی را شسته و کاری برای مهار سیل نمی‌توانستیم انجام دهیم؛ ما سیلاب با آب زلال نداریم، سیل همیشه گل آلود است، اما اینکه گمان می‌کنید آب هدر رفته، تصویری اشتباه است.

درویش با بیان اینکه ساخت سدی مثل تنگ سرخ مشکل کمبود آب فارس را حل نخواهد کرد، گفت: تنها با حفظ تالاب‌ها و مدیریت مصرف آب و پیش‌بینی و پیشگیری از بروز سیلاب‌هاست که اکوسیستم طبیعی فارس احیا می‌شود، پرندگان بازمی‌گردند، تالاب‌ها رونق پیدا می‌کنند، تعادل اقلیمی برقرار می‌شود، تفاوت دمای شب و روز کاهش می‌یابد، نیاز اقلام زراعی به آب کاهش پیدا می‌کند و در نهایت آب مورد نیاز وارد تالابی مثل بختگان و گمبان می‌شود که می‌تواند خوراک خوبی برای گیاهان و موجودات زنده این تالاب باشد و... بنابراین همه این آب برای اکوسیستم برکت بوده و قطره‌ای از آن هدر نرفته است.

رئیس کمیته محیط زیست در کرسی سلامت اجتماعی یونسکو از فعالان و دوستداران محیط زیست و مسئولان دلسوز و دغدغه‌مند درخواست کرد تا به مسائلی همچون فرونشست زمین، ریزگردها و بیابان زدایی، تالاب‌ها و دریاچه‌ها، جنگل کاری و درختکاری، چشمه‌ها و قنوات و در کل محیط زیست بیشتر فکر کنند و حساسیت بیشتری داشته باشند و از ابزار هنر و قلم و توان و سلايق بانوان و علاقه مندی خردسالان برای بهبود وضعیت موجود محیط زیست بیش از پیش تلاش کنند.

مهر گزاری می‌دهد؛ مرگ صورتی پرندگان در میانکاله / کام تشنه تالاب تر نشد -

خبرگزاری مهر مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۷

میانکاله- هر روز سایه شوم مرگ صورتی در تالاب میانکاله و خلیج گرگان گسترده تر می شود اما احیای بهشت پرندگان و ذخیرگاه زیست کره اسیر فرصت سوزی‌ها است.

خبرگزاری مهر، گروه استان‌ها: تلفات پرندگان هر روز در میانکاله افزایش می‌یابد و این گونه‌های زیبا در دامن پرمهر بهشت پرندگان و سربه زیر، زیر بال هاریال صدایشان در گلو خفه می‌شود و سایه شوم مرگ بر آب حیات بخش تالاب سایه می‌گستراند.

بو تولیسم قصه دوساله ای است که تاکنون ۵۰ هزار بال پرنده بیگانه را به کام مرگ کشانده است و ورود پساب‌ها، سموم کشاورزی و از همه مهمتر خشکی، این فاجعه شوم را امسال هم تکرار کرده است. از نیمه بهمن ماه ۱۳۰۰ لیتر در ثانیه آب برای احیای میانکاله رهاسازی شد اما این آبرسانی قطره چکانی دردی از دردهای بی شمار تالاب دوا نخواهد کرد.

وسعت خشکی تالاب بالا است

حسینعلی ابراهیمی مدیرکل حفاظت محیط زیست مازندران در گفتگو با خبرنگار مهر در پاسخ به اینکه چرا اقدامی برای احیای تالاب نمی‌شود، با بیان اینکه اقدام شده اما باید بپذیریم که وسعت خشکی تالاب بالا است، افزود: با این اقدامات تالاب احیا نمی‌شود بلکه باید در سطح ملی به کمک ما بیایند.

وی با اظهار اینکه در حال حاضر با پیگیری‌های استان آب سد گلورد رهاسازی شده و ۱۳۰۰ لیتر آب در ثانیه به تالاب رسیده است، افزود: برای مطالعه انتقال آب از مصب رودخانه نکارود نیز اعتبار گذاشته شده است.

ابراهیمی با عنوان اینکه طرح‌هایی نظیر برای لایروبی سه کانال از جمله خزینی و اشوراده استان گلستان، امور آب مطالعاتی انجام داده است، افزود: این طرح‌ها در کارگروه ویژه تالاب میانکاله مصوب شده است.

مدیرکل حفاظت محیط زیست مازندران یادآور شد: ستاد ملی احیای تالاب‌ها به ریاست معاون اول رئیس جمهور موضوع احیای تالاب را پیگیری می‌کند و باید کارهای احیای تالاب به سرعت اجرایی شود.

وی با اظهار اینکه یکی از علت‌های تلفات پرندگان بوتولسم اعلام شده است، افزود: این به آن معنا نیست که علت یابی تمام شده بلکه همچنان مطالعه برای علت دقیق و یا علت ثانویه در دست انجام است. مدیرکل حفاظت محیط زیست مازندران یادآور شد: موضوع تلفات پرندگان تمام شده نیست و همچنان بررسی علت‌های ثانویه تلفات از سوی دامپزشکی در حال انجام است.

ابراهیمی خشک شدن تالاب را از جمله عوامل فاجعه بار تلفات پرندگان بیان کرد و گفت: حتی نگران آن هستیم که در آینده اتفاقات جدید و بدتری نیز رخ دهد بنابراین تمام تلاش را باید معطوف به احیای تالاب کنیم.

وی با اظهار اینکه ۸۰۰ کیلومتر انهار و کانال‌های منتهی به تالاب لایروبی شده است، افزود: این کارها در حد توان استان انجام شده و اعتبار آن از ردیف ملی تأمین شده است.

مدیرکل حفاظت محیط زیست مازندران یادآور شد: باید طرح جامعی با تصویب ستاد ملی احیای تالاب‌ها اجرایی شود نظیر اتفاق و طرحی که ارومیه انجام شد تا شاهد احیای کامل تالاب میانکاله و خلیج گرگان باشیم.

باید طرح جامعی با تصویب ستاد ملی احیای تالاب‌ها اجرایی شود نظیر اتفاق و طرحی که ارومیه انجام شد تا شاهد احیای کامل تالاب میانکاله و خلیج گرگان باشیم

در عین حال مهدی رازجویان معاون هماهنگی استانداری مازندران با اظهار اینکه به دلیل کمبود آب میانکاله شاهد مرگ پرندگان بودیم، احیای آن را ضروری دانست و گفت: بخشی از آب سد گلورد به تالاب با احداث کانال رهاسازی شده است.

وی با توجه به اهمیت تالاب میانکاله و محیط زیست خواستار اتخاذ طرح جامع برای احیای این تالاب شد و احداث شبکه‌های انتقال آب و لایروبی کانال‌ها را ضروری دانست.

آب منطقه‌ای مازندران متولی رهاسازی آب برای احیای تالاب میانکاله است و آب رهاسازی شده باید پس از سیراب کردن دشت‌های حاشیه به تالاب برسد و این مقدار نمی‌تواند کام تشنه تالاب را تر کند.

۱۳۰۰ لیتر آب به تالاب رسید

مدیرعامل آب منطقه‌ای مازندران در گفتگو با خبرنگار مهر با بیان اینکه با احداث شبکه‌های آبیاری امکان انتقال آب بین حوزه‌ای را فراهم کردیم، گفت: با استفاده از شبکه تاجن و رهاسازی آب از گلورد، آب را در مسیر شبکه گلورد و تالاب میانکاله تزریق کردیم.

وی از رهاسازی ۱۳۰۰ لیتر آب در ثانیه برای احیای تالاب میانکاله خبر داد و گفت: رهاسازی آب از نیمه بهمن ماه از سد گلورد آغاز شده است.

وی با اظهار اینکه رهاسازی آب به منظور نجات پرندگان وارد تالاب شده است، افزود: در حال حاضر دو مترمکعب آب از طریق سد انحراف نکارود انجام شد و با ۴۰ کیلومتر کانال اصلی و ۱۰ کیلومتر زهکشی، آب وارد تالاب می‌شود.

یخکشی ادامه داد: دو زهکش التیه و شهید آباد در شرق استان به ظرفیت ۱۵ مترمکعب نیز احداث شد که این زهکش‌ها آب را پس از هر بارندگی به میانکاله منتقل می‌کند.

اولین نمونه‌های تلفات پرندگان در میانکاله ۱۸ دی ماه ثبت شد اما محیط زیست از چهارم بهمن ماه اقدام

به اطلاع رسانی درباره تلفات کرده است و این درحالی که هر روز شماری از پرندگان تلف شده توسط لاش خورها و پرندگانی نظیر عقاب و غیره بلعیده می‌شود.

حر منصوری کارشناس و فعال محیط زیستی با اشاره به اتفاق شوم تالاب میانکاله که از آن به عنوان مرگ صورتی یاد می‌کند، می‌گوید وقتی برای نمونه برداری رفتار فلامینگوها به تالاب میانکاله رفتم، متوجه حضور عقاب‌های دریایی دم سفید شده بودم که به نظرم غیرعادی آمده بود.

وی با بیان اینکه لاشه چنگرها و فلامینگوی بالغ دلیل حضور عقاب‌ها بوده است، می‌گوید سال قبل بوتولیسم ۵۰ هزار پرنده را به کام مرگ کشاند و این فاجعه امسال نیز تکرار شده است.

میزان تلفات پرندگان بیش از آمارهای محیط زیست است

وی با اظهار اینکه نحوه آمارگیری محیط زیست جمع آوری فیزیکی پرندگان تلف شده است، اما پرنده‌های لاشه خواری نظیر عقاب دریایی دم سفید، کامایی‌ها، کلاغ‌ها و دیگر جانداران لاشه خوار میزانی از پرنده‌های تلف شده را قبل از محیط زیست پیدا کرده و از آن تغذیه می‌کنند.

منصوری یادآور شد: همچنین تعدادی از پرنده‌ها قبل از مرگ توسط اشخاص سودجو ذبح و روانه بازار می‌شود و با توجه به حقایق و بررسی میدانی و جامدن پرها و استخوان‌ها، میزان تلفات پرندگان بیش آمارهای محیط زیست است.

وی افزود: ۱۸ دی ماه اولین نشانه‌های یک پیشامد بد در میانکاله مطرح می‌شود در حالی که چهارم بهمن خبر تلف شدن ۵۰۰ قطعه پرنده ذهن مردم محلی، فعالان محیط زیست را می‌خراشد.

این فعال محیط زیستی با اظهار اینکه هر ساله رسوب زیادی وارد تالاب می‌شود، افزود: در قسمت غربی تالاب، تمام نهرها، رودخانه‌ها و بخش‌های سیل گیر که آب را وارد میانکاله می‌کردند عریض و عمیق شدند و شرایط را برای ورود روسبات فراهم کردند.

وی با اشاره به ورود سموم کشاورزی همراه با فاضلاب به میانکاله بر لزوم حفظ حق آبه تالاب تاکید کرد و گفت: در برخی از مناطق بین ۵۰ تا ۶۰ سانتی متر رسوب وجود دارد که شرایط را برای بوتولیسم فراهم کرده است.

خشکی ۲۵ درصدی خلیج گرگان و تالاب میانکاله در ضلع غربی شهرستان‌های گلوگاه و بهشهر، خطر تشکیل کانون بوتولیسم و مرگ پرندگان را در تالاب میانکاله تقویت کرده است و یکی از زیستگاه‌های مهم پرندگان کشور و منبع تأمین کننده آب‌های زیرزمینی منطقه در حال از بین رفتن است و این اتفاق تبعات منفی فراوانی در آینده خواهد داشت.

با وجود مصوباتی که برای احیای تالاب میانکاله در استانداری تشکیل شد به نظر می‌رسد عزم ملی برای احیای تالاب میانکاله و خلیج گرگان وجود ندارد و هر روز شماری از بال‌های زیبای پرندگان در این تالاب از چرخه حیات حذف می‌شود.

طبق اعلام محیط زیست تاکنون بیش از شش هزار بال پرنده مهاجر آبرزی در تالاب میانکاله تلف شدند.

بحران در تالاب‌های ایران | تالاب جازموریان کاملاً خشک شد / زنگ خطر بحران در

بکرترین تالاب ایران به صدا درآمد - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۹

گروه استان‌ها - در حالی ابتدای امسال بخش قابل توجهی از تالاب‌های جازموریان و هامون آبگیری شد که حالا با خشک شدن آنها انتظار می‌رود دودکش غبار شرق کشور فعال شود.

به گزارش خبرگزاری تسنیم از زاهدان، جازموریان با گستره حوضه آبریزی حدود ۷۰ هزار کیلومترمربع معادل ۲ برابر دریاچه ارومیه در ۵۶ کیلومتری غرب شهرستان دلگان و پنج کیلومتری روستای چاهکیچی واقع شده که ۴۹ درصد آن در حوزه سیستان و بلوچستان و ۵۱ درصد در حوزه استان کرمان قرار دارد.

نیمهٔ باختری این حوضه به وسعت ۳۵ هزار و ۶۰۰ کیلومتر مربع در استان کرمان و نیمهٔ خاوری آن به وسعت ۳۴ هزار کیلومتر مربع در استان سیستان و بلوچستان قرار دارد. دشت‌های جیرفت، فاریاب و رودبار جنوب در استان کرمان و دشت‌های ایرانشهر، بمپور، سردگان، دلگان، سرختی و اسپکه در استان سیستان و بلوچستان در محدودهٔ این حوضهٔ آبریز واقع شده‌اند.

تالاب جازموریان به عنوان یک منبع قابل توجه آب شیرین به سبب خشکسالی‌های مداوم در سال‌های اخیر به کانون بحرانی ریزگردهای جنوب استان سیستان و بلوچستان و استان کرمان تبدیل شده که کم توجهی به این موضوع باعث مشکلات جبران ناپذیری برای شهرستان دلگان شده است.

تالاب جازموریان ۷۰ هزار کیلومتر مربع وسعت دارد که ۵۱ درصد آن در استان کرمان و ۴۹ درصد آن در سیستان و بلوچستان واقع شده است. حوزه آبریز تالاب جازموریان، هریرود در استان کرمان است، اما ساخت بیش از ۳۰ سد در مسیر این رود در استان کرمان، موجب خشک شدن تالاب جازموریان شده و مشکلات زیادی برای روستاهای شهرستان دلگان و بخش جلگه چاهاشم بوجود آورده است.

احیای تالاب هامون جازموریان باید یکی از اولویت‌های وزارت نیرو باشد زیرا با خشک شدن این

تالاب، تهدید جدی مهاجرت روستائیان به حاشیه شهرها و سایر معضلات اجتماعی و اشتغال وجود دارد. اهالی روستاهای بخش جلگه چاه هاشم هم می‌گویند بستر خشک تالاب هامون و وزش طوفان‌های شن در این منطقه، شرایط زندگی را برای آنان سخت کرده و بر فعالیت‌های کشاورزی و دامداری آنان اثر سوء گذاشته است.

این تالاب به عنوان یک منبع استراتژیک و پراهمیت آب شیرین، پیرو خشکسالی‌های مداوم در سال‌های اخیر به کانون بحرانی ریزگردهای جنوب استان سیستان و بلوچستان و کرمان تبدیل شده و کم توجهی به این موضوع باعث مشکلات جبران ناپذیری برای شهرستان‌های جنوبی کرمان و غربی سیستان و بلوچستان شده است. ساخت مداوم سد و بند در استان کرمان مثل سد عروس بانی آخرین نفس‌های این تالاب را هم گرفته، در آن حد که جازموریان حالا به تمامی خشک و آسیب پذیرتر از گذشته شده است و اگر راهکاری صحیح برای جان بخشی دوباره به آن اتخاذ نشود، معضلات متعددی را برای مردم استان‌های جنوبی ایران به وجود خواهد آورد.

جازموریان در گذشته یکی از ظرفیت‌های مهم کشاورزی و دامداری در کرمان و سیستان و بلوچستان بوده، اما هم اکنون در خطر نابودی قرار دارد؛ هرچند که تا به امروز قسمت بزرگی از نابودی اش را رقم زده اند. اکثر کسانی که در گذشته به کشاورزی در جوار این تالاب مشغول بودند، مهاجرت کرده و به کاری جز کشاورزی مشغول اند. ماجرای خشکی هامون و به دنبال آن پرواز ریزگردهای مزاحم، گله همیشگی مردم دلگان، ایرانشهر، جیرفت و سرتختی و ... است. وجود تپه‌های شنی در این اراضی هم نشان دهنده شدت این اتفاق است. بسیاری از شهروندان و روستائیان جنوب کرمان و غرب سیستان و بلوچستان به دلیل پراکندگی ریزگردها سالهاست که با مشکلات تنفسی دست و پنجه نرم می‌کنند دوست محمد کلیم معاون پیش‌بینی هواشناسی سیستان و بلوچستان اظهار داشت: بررسی آخرین تصاویر ماهواره لندست ۸ نشان می‌دهد که ۱۰۰ درصد مساحت تالاب جازموریان در غرب استان خشک شده است.

معاون توسعه و پیش‌بینی اداره کل هواشناسی سیستان و بلوچستان افزود: بررسی‌ها نشان می‌دهد این تالاب در زمان خشکی کانون بخش مهمی از گرد و غبارهای جنوب شرق کشور است طوری که با وزش بادهای غربی، شمالی و جنوبی تا شعاع قابل توجهی از نواحی جنوب شرق و جنوب کشور را تحت تأثیر قرار می‌دهد. بارش‌های زمستان و بهار امسال و ورود سیلاب‌ها به این تالاب موجب شد پس از سال‌ها جازموریان جان تازه‌ی بگیرد اما با کم‌رنک شدن بارش‌ها و تبخیر بالای منابع آب، حالا دیگر هیچ اثری از آب نیست.

وی ادامه داد: در شمال استان نیز شرایط مشابهی وجود دارد و تالاب هامون که بخش‌هایی از آن در نتیجه بارش‌های قابل توجه سال زراعی گذشته در حوضه آبریز این تالاب آبگیری شده بود، تقریباً خشک شده است. البته بر اساس اطلاعات تصاویر ماهواره بخش خیلی جزئی این تالاب اکنون آب دارد که مساحت آن خیلی کم برآورد می‌شود.

کلیم اضافه کرد: خشک شدن این تالاب‌ها نگرانی‌های ما را برای افزایش وقوع و شدت پدیده‌های خاک‌دار در اکثر نقاط استان افزایش می‌دهد چرا که سیستان و بلوچستان به ذاته یک استان بادخیز است و وزش باد در کانون‌های تولید گرد و غبار موجب آلودگی هوای اکثر مناطق استان می‌شود.

معاون توسعه و پیش‌بینی اداره کل هواشناسی سیستان و بلوچستان تصریح کرد: توزیع آب در تالاب‌ها برای کنترل ریزگردها در عمل کارساز نبوده و باید برای مهار این کانون‌ها اقدام اثرگذاری اعمال شود. حفظ نزولات جوی در موقعیت جغرافیایی که سیستان و بلوچستان قرار گرفته یک اقدام استراتژیک است چرا که داده‌های بلند مدت ما نشان می‌دهد یک استان کم بارش و با تبخیر بالا داریم که مدیریت منابع آب در آن امری ضروری است.

وی به تغییرات شرایط جوی استان در روزها و هفته‌های آینده اشاره کرد و گفت: بررسی خروجی مدل‌های هواشناسی نشان می‌دهد که لاقلاً تا پایان سال میزان نزولات جوی شش ماهه نخست سال زراعی استان به نرمال نمی‌رسد و حداقل در پنج تا ۱۰ روز آینده نیز هیچ سامانه بارشی موثری در استان فعالیت نمی‌کند.

نمای زیبایی از دریای خزر از ارتفاعات گیلان

تهران - بلوار کریمخان زند - انتهای خیابان شهید عضدی (آبان) جنوبی - خیابان رودسر - پلاک ۵
تلفن: ۴۲۹۱۶۰۰۰ نمابر: ۸۸۹۶۶۶۰ صندوق پستی: ۱۵۱۵-۱۵۸۱۵ کد پستی: ۳۷۳۱۳-۱۵۹۸۶

<http://www.agri-peri.ac.ir>
E-mail: aperi@agri-peri.ac.ir
ECE: ece.aperi@agri-peri.ac.ir